ଜୀବନ ସଂଗ୍ରାମ

ଜୀବନ ସଂଗ୍ରାମ

(ନାଟକ)

ଶ୍ରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର କାନୁନ୍‌ଗୋ
M.A.,L.L.B., Advocate

ପ୍ରକାଶିତ

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ : ୧୯୭୦

ଜୟକୃଷ୍ଣ ପ୍ରେସ ମୁଦ୍ରିତ

ମୂଲ୍ୟ : ଦୁଇଟଙ୍କା ପଚିଶ ପଇସା ମାତ୍ର

ସାଥୀ ପ୍ରକାଶନ : କଟକ-୨

"ଯାହାଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦକୁ ସମ୍ବଳ କରି ଜୀବନସଂଗ୍ରାମରେ ଜଣେ ବିଜୟୀର ଜୟମାଲ୍ୟ ପିନ୍ଧି ମୁଁ ଆଗେଇଚାଲିଛି ସେଇ ପରମ ପୂଜନୀୟ ବଡ଼ଦାଦାଙ୍କ ପବିତ୍ର ସ୍ମୃତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ—"

—ପୂର୍ଣ୍ଣ

ମୋର ପଦେ......

ଏ ଜୀବନର ସୁଆଦ କିଛି କମ ନୁହେଁ; ଆଜ ସେଇଥିପାଇଁ ତ ଏତେ ସଂଗ୍ରାମ । 'ଜୀବନ ସଂଗ୍ରାମ'ର ସଫଳତା ପାଇଁ ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ଥିଏଟର 'ଏ' ଗ୍ରୁପର ଯେଉଁ କୁଶଳୀ କଳାକାର ବନ୍ଧୁଗଣ ଆପ୍ରାଣ ସଂଗ୍ରାମ କରିଥିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ହାର୍ଦ୍ଦିକ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଉଛି । ପ୍ରଶଂସାର ହକଦାର ସେମାନେ, ମୁଁ ନୁହେଁ ।

ଆଜ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ସରଳ ବ୍ୟବହାର, ଅକୁଣ୍ଠ ପ୍ରେରଣା ଏବଂ ସସ୍ନେହ ଉତ୍ସାହ ମୋତେ ଜଣେ ନାଟ୍ୟକାରର ସମ୍ମାନ ଦେଇଛି, ସେମାନେ ହେଲେ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଜେନେରାଲ ମେନେଜର ମଞ୍ଚଶ୍ରୀ ବାଉରିବନ୍ଧୁ ମହାନ୍ତି ଓ ପ୍ରୋପ୍ରାଇଟର ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣମୋହନ ରଥ । ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଋଣୀ ରହିଗଲି । ପ୍ରଥମ ପରିଚୟର ମଧୁର ଅଭିଜ୍ଞତା ଅନେକ ଦିନ ଧରି ମନେ ରହିବ ।

ସାଥୀ ପ୍ରକାଶନ ସହିତ ପ୍ରଥମ ସମ୍ପର୍କ । ଭଗବାନ କରନ୍ତୁ, ଏହା ଦୃଢ଼ତର ହେଉ । ଏତିକିରେ ରହିଲି ।

—ନାଟ୍ୟକାର

অন্নপূর্ণা 'এ' গ্রুপ দ্বারা অভিনীত

জীবন সংগ্রাম

প্রথম অভিনয় রজনী তা ৮-৯-৭৯

ভূমিকারে :

পুরুষ

পাঠক	বিজয়
নীহার	গিরি
আনন্দ	পূর্ণ
জয়পাল	তুষার
মঙ্গু	উমাকান্ত
মক্কদ্	প্রতিহারী
মহারাজ	কমল
পো:ই:	বিভূতিভূষণ
কনেস্টবল	বিজয় (সান)

স্ত্রী

দীপালী	সন্ধ্যারাণী
রমা	মঞ্জুশ্রী রাধারাণী
শর্মিলা	সুমিতা

ସଂଗଠନରେ :

ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା	୰ ସୋମନାଥ ଦାଶ
ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ	ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣମୋହନ ରଥ
ଜେନେରାଲ ମେନେଜର	ମଞ୍ଜୁଶ୍ରୀ ବାଉରବନ୍ଧୁ ମହାନ୍ତ
ମେନେଜର	ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାକର ରାୟ
ନାଟ୍ୟକାର	ଶ୍ରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର କାନୁନ୍‌ଗୋ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ	ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥପ୍ରସାଦ ଗିରି
ସ୍ମାରକ	ବନ, କମଳ
ସଂଗୀତ ସ୍ୱର ଓ ପରିଚାଳନା	ହରିହର ପଣ୍ଡା
ସଂଗୀତ ରଚନା	ନାଟ୍ୟକାର
ସଂଗତ	ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ମାଝି
କ୍ଲାରିଓନେଟ	ଦୟାନିଧି ତ୍ରିପାଠୀ
ନୃତ୍ୟ ପରିକଳ୍ପନା ଓ ପରିଚାଳନା	ଗୁରୁ ଗୋପୀକୃଷ୍ଣ
ମଞ୍ଚ ପରିଚାଳନା	ନିରଞ୍ଜନ, ବିଜୟ
ଆଲୋକ ପରିଚାଳନା	ରାଜକିଶୋର, ଉଦୟ, ଧନେଶ୍ୱର
ରୂପସଜ୍ଜା	ଲିଙ୍ଗରାଜ, ପ୍ରସନ୍ନ, ବସନ୍ତ
ପ୍ରେସ୍ କପି ପ୍ରସ୍ତୁତ	ବନ, କମଳ

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ସମୃଦ୍ଧି ପାଇଁ

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାଠକଙ୍କୁ ଆମର ଅନୁରୋଧ, ପ୍ରତି ମାସରେ ନିଜର ରୁଚିଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ତତଃ ଗୋଟିଏ ଟଙ୍କାର ଓଡ଼ିଆ ବହି ଖରିଦ କରି ପଢ଼ନ୍ତୁ ।

ପ୍ରଥମ ଅଙ୍କ

ପ୍ରଥମ ଦୃଶ୍ୟ

[ସମୟ ଅପରାହ୍ଣ । ପୋଲିସ ଥାନାର ଅଭ୍ୟନ୍ତରର ଗୋଟିଏ ପ୍ରକୋଷ୍ଠ । ପୋଲିସ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ହାତରେ ଲାଠି ଧରି ପଦଚାରଣ କରୁଥିଲେ]

(ଭିତରୁ ମାଡ଼ର ଶବ୍ଦ ଓ କରୁଣ ଚିତ୍କାର । ପରେ ପରେ ଭାସିଆସିଲା କରୁଣ ସଙ୍ଗୀତର ମୂର୍ଚ୍ଛନା)

ପୋଃଇଃ—କନେଷ୍ଟବଲ ! ତାକୁ ନେଇଆସ ।

(କନେଷ୍ଟବଲ ମାନ୍ଧାର ସିଂକୁ ଧରି ଆସିଲା)

କିଛି କହିଲା ?

କନେଷ୍ଟବଲ—ନାହିଁ, ହଜୁର !

ପୋ:ଇ:—ଆଚ୍ଛା, ତୁମେ ଯାଅ । (କନେଷ୍ଟବଲ ଚାଲିଗଲା) ତୁମେ ତା' ହେଲେ ସତ କଥା କହିବନି, ନା ?

ନୀହାର—ମୋର ଯାହା କହିବାର କଥା ମୁଁ ସବୁ କହିଛି ! ଆଉ ଯାହା କହୁଛି ସତ କହୁଛି । ଆପଣ ରଘୁଚନ୍ଦ୍ର, ଇନ୍‌ସ-ପେକ୍ଟର, ଆପଣଙ୍କର ସେଇ ଅନ୍ଧାରଘେରା କୋଠରି, ଭିତରେ ଗୋବଦିଆ ବୁଟ୍‌ଜୋତାର ପାହାର ଖାଇ-ସାରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ମିଛ କହୁଛି ? ଅବସ୍ଥାଚକ୍ରରେ ପଡ଼ି ଡ୍ରାଇଭର ହୋଇଛି ବୋଲି ମୁଁ ମାନବିକତାକୁ ଭୁଲିଯାଇନି ।

ପୋ:ଇ:—ନୀହାର ସିଂ ! ତୁମର ମନେରଖିବା ଉଚିତ ଯେ, ଏଇଟା ପୋଲିସ୍ ଥାନା; ତୁମର ଘର ନୁହେଁ କି ଶ୍ୱଶୁରାଳୟ ନୁହେଁ । ଭଲରେ ଭଲରେ ସତ କଥା ମାନିଯାଅ ! ନଚେତ୍...

ନୀହାର—ଗୋରୁ ଢୁଷୁରିଙ୍କୁ ବାଡ଼େଇଲାପରି ଆହୁରି ଗୁଡ଼ାଏ ବାଡ଼େଇବେ, ନା ? ହାତରେ କ୍ଷମତାର ଲାଠି ଧରି ଅତ୍ୟାଚାରର ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଭିତରେ, ନୀହାର ସିଂକୁ ବଳି ଦବାର ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁନି । ମୁଁ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ନାମରେ ଶପଥ କରି କହୁଛି, ମୁଁ ଚୋର ନୁହେଁ, କି ଚୋରି କରିନି ।

ପୋ:ଇ:—ତୁମ ଭଳି ଇତର ଆଉ ଚୋଟ୍ଟ ଲୋକଗୁଡ଼ାକ କେବେ-ହେଲେ ସହଜରେ ସତ କଥା ମାନିବେନି । ତୁମକୁ ଦରକାର କଡ଼ା ଶାସନ ।

ନୀହାର—ଆପଣ ଖାଲି ମାଡ଼ ମାରି ଜାଣନ୍ତି ; ଗାଳି ଦେଇ-ଜାଣନ୍ତି । ଆଉ ଜେଲର ପଥର ପାଚେରି ଆଉପଟେ ଘଣ୍ଟା

ପେଲବାର ରାସ୍ତା ସଫା କରିଦେଇପାରନ୍ତି । ହେଲେ ମୋର ସାତ ସାନ୍ତୁଟା ଭୋକିଲା ପିଲାଙ୍କ ଶୁଖିଲା ପାଟିରେ ଗଣ୍ଡାଏ ଆହାର ଦେଇପାରିବେ ? ଟୋପାଏ ପାଣି ଦେଇ-ପାରିବେ ? ତାଙ୍କୁ ମଣିଷ କରି ଗଢ଼ି ତୋଳିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇପାରିବେ ?

ପୋଃଇଃ—Shut up ! ସାମାନ୍ୟ ଗୋଟେ ଡ୍ରାଇଭର ହେଇ, ମାଲିକର ଟଙ୍କା ଚୋରି କରି, ଖୁବ୍ ବଡ଼ ବଡ଼ କଥା କହିବାରଆଦତ୍ ତୁମର ବଢ଼ିଯାଇଚି ।

ନୀହାର—ଚୋରି ମୁଁ କରିନି କି କରେନ, ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ! ଆଜି ଯୋଉମାନେ ଚୋରି କରୁଚନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଧରିବାର ସତ୍‌ସାହସ ହୁଏତ ଆପଣଙ୍କର ନାହିଁ । କାରଣ ସେମାନେ ହେଲେ ବଡ଼ଲୋକ; ସମାଜର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ବ୍ୟକ୍ତି ସବୁ ସନ୍ଦେହର ସୀମା ବାହାରେ ସେମାନେ । ଆଜି ଆମେ ଗରିବ, ଅଭାବଗ୍ରସ୍ତ ; ମୁଠାଏ ପେଟ ଭରି ଖାଇବାର ସଂସ୍ଥା ଆମର ନାହିଁ । ସେଇଥିପାଇଁ ଆପଣଙ୍କ ବିଚାରରେଆମେ ଚୋର, ନା ?

ପୋଃଇଃ—କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଜାଣିବାକୁ ଚାହେଁ, ଚୋରି ଟଙ୍କା କୋଉଠି ରଖିଚ ? ମୁଁ ତୁମକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦଉଚି, ତୁମେ ସବୁ କଥା ମାନିଗଲେ ମୁଁ ତୁମକୁ ମୁକ୍ତି ଦେବି ।

ନୀହାର—ମୋର ବାହୁ ଦୁଇଟାରେ ଏବେ ବି ଅଜସ୍ର ବଳ ଅଛି, ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର, ମୂଲ ଲାଗି ମୋର ଛୁଆପିଲାଙ୍କୁ ତୋଟେ ତୋଟେ ଆହାର ଦେଇପାରିବି । ମୁଁ ଚୋରିକୁ ଘୃଣା କରେ । ଆପଣ କଣ ବିଶ୍ୱାସ କରିବେ, ମାସରେ ପନ୍ଦର

ଦିନ ପିଲାଏ ମୋର ଓଳାଏ ଖାଇ ଓଳାଏ ଉପାସ ରହନ୍ତି ବୋଲି ? ତଥାପି ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ଏଇ ନିଷ୍ଠୁର ପରିହାସ ଭିତରେ ଚୋରି କରିବାର ଚିନ୍ତା ଦିନେ ହେଲେ ମୋ ମୁଣ୍ଡରେ ପଶୁନି । ଚୋରି ଯଦି କରୁଥାନ୍ତି ପିଲାଏ କଣ ମୋର ଗଣ୍ଡାଏ ଭଲରେ ଖାଇବାକୁ ପାଉ ନ ଥାନ୍ତେ ?

ପୋ:ଇ:—କିନ୍ତୁ ମିଷ୍ଟର ପାଠକଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ ସେ ଯେତେ-ବେଳେ ଟଙ୍କା ଗଣି ବ୍ୟାଗ୍ ଭିତରେ ରଖୁଥିଲେ, ସେତେ-ବେଳେ ତୁମେ ସେଠି ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲ, ଏ କଥା କଣ ମିଛ ?

ନୀହାର—ହଁ, ସେ ଟଙ୍କା ଗଣି ବ୍ୟାଗ୍‌ରେ ରଖିଲାବେଳେ ମୁଁ ଦେଖିଚି, ଆଉ ସେଠି ଥିଲି ମଧ୍ୟ । ମୋ ଛଡ଼ା ମେମ୍-ସାହେବ ବି ସେଠି ଥିଲେ ।

ପୋ:ଇ:—ମେମ୍‌ସାହେବ ? ମିଷ୍ଟର ପାଠକ ତ ବ୍ୟାଚେଲର, ମାନେ, ଅବିବାହିତ !

ନୀହାର—ହଁ, କିନ୍ତୁ ଜୀବନଟାକୁ ସେ ବେଶ୍ ଉପଭୋଗ କରି-ଜାଣିଚନ୍ତି ।

ପୋ:ଇ:—ତୁମେ ସେ ମେମ୍‌ସାହେବଙ୍କୁ ଜାଣ ?

ନୀହାର—ନା, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ଚିହ୍ନି ପାରିବି ।

ପୋ:ଇ:—ନୀହାର ସିଂ ! ମୋର ମନେ ହୁଏ ତୁମେ ସତ କଥା ଗୋପନ ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଚ ।

ନୀହାର—ମତେ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ, ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର, ମୁଁ ତାଙ୍କର ପରିଚୟ ଜାଣେନି । ଆଉ ଜାଣିବା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଏଇ ସହରର କେତେ ଯେ ମେମ୍‌ସାହେବ ବାବୁଙ୍କର ପରିଚିତ,

ତା'ର ହିସାବ ଦବା ମୋ ପକ୍ଷରେ ଯେତେବେଳେ ଅସମ୍ଭବ, ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣକୁ ଚିହ୍ନିବା ବା ଜାଣିବା କେତେ କଷ୍ଟକର ତା ଆପଣ ବେଶ୍ ଚିନ୍ତା କରିପାରୁଥିବେ । ତା ଛଡ଼ା ଜଣେ ସାମାନ୍ୟ ଡ୍ରାଇଭର ହେଇ…

ପୋ:ଇ:—ମୋର ତଦନ୍ତପ୍ରଣାଳୀକୁ ଭିନ୍ନମୁଖୀ କରିବାକୁ ଏହା ଏକ ଅପଚେଷ୍ଟା ନୁହେଁ ତ ?

ନୀହାର—ଗୋଟେ ନିମକସରା ଗୃହକର ମୁଁ । ଜୀବନର ଚଲାପଥରେ ଅଦାବେପାର କରି ଜାହାଜର ମୂଲ ମୁଁ କେବେ କରିନି ।

ପୋ:ଇ:—ବେଶ୍, ତେବେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

ନୀହାର—ପଚାରନ୍ତୁ ।

ପୋ:ଇ:—ମି: ପାଠକ ଟଙ୍କା ଗଣିସାରି ବ୍ୟାଗ୍‌ରେ ରଖିଲା ପରେ କଣ ହେଲା ?

ନୀହାର—ବାବୁ ଆଉ ମେମ୍‌ସାହେବ ଦୁହେଁଯାକ ମଟରର ପଛ ସିଟରେ ବସି ମୋତେ ହୋଟେଲ ଡିଲାଇଟ୍‌କୁ ଗାଡ଼ି ନବାକୁ କହିଲେ ।

ପୋ:ଇ:—ତା'ପରେ ତୁମେ ଗାଡ଼ି ନେଇ ହୋଟେଲ ଡିଲାଇଟ୍‌କୁ ଗଲ ?

ନୀହାର—ହଁ ।

ପୋ:ଇ:—ବାବୁ ହୋଟେଲକୁ ଗଲାବେଳେ ତାଙ୍କ ହାତରେ ବ୍ୟାଗ୍ ଥିଲା ?

ନୀହାର—ହଁ ।

ପୋ:ଇ:—ହୋଟେଲରୁ ଫେରିବା ପରେ ?

ନୀହାର—ହଁ, ବ୍ୟାଗ୍ ମଧ୍ୟ ବାବୁଙ୍କ ହାତରେ ଥିଲା ।

ପୋ:ଇ:—ସେତେବେଳେ ବ୍ୟାଗ୍ ଭିତରେ ଟଙ୍କା ଥିଲା ?

ନୀହାର—କହିପାରିବି ନି ।

ପୋ:ଇ:—ହୁଁ ! ତା'ପରେ···?

ନୀହାର—ତା'ପରେ ମେମ୍‌ସାହେବଙ୍କୁ ଟାକ୍‌ସି ଷ୍ଟାଣ୍ଡରେ ଓହ୍ଲାଇ-
ଦେଇ ବାବୁଙ୍କୁ ଧରି ଘରକୁ ଫେରିଲି ।

ପୋ :ଇ—ଷ୍ଟାଣ୍ଡରେ ଓହ୍ଲାଇଦେଲି ?

ନୀହାର—ବାବୁଙ୍କର ସେଇଆ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଥିଲା ।

ପୋ:ଇ:—I see ! ଆଚ୍ଛା, ମେମ୍‌ସାହେବ ଓହ୍ଲାଇଗଲାବେଳେ
ତାଙ୍କ ହାତରେ ସେ ବ୍ୟାଗ୍ ଥିଲା ?

ନୀହାର—ନା, ନା ସେ ଖାଲି ହାତରେ ଓହ୍ଲାଇଗଲେ ।

ପୋ:ଇ:—ବାବୁ ମଟରରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଘରକୁ ଗଲାବେଳେ ତାଙ୍କ
ହାତରେ ସେ ବ୍ୟାଗ୍ ଥିଲା ?

ନୀହାର—ନା, ସେ ବି ଖାଲି ହାତରେ ଘରକୁ ଗଲେ ।

ପୋ:ଇ:—ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ତେବେ ସେ ବ୍ୟାଗ୍‌ଟା ଗଲା କୁଆଡ଼େ ? ଆଚ୍ଛା,
ବାବୁ ହୋଟେଲରୁ ଫେରିବାବେଳେ ତାଙ୍କ ଅବସ୍ଥା
କିପରି ଥିଲା ?

ନୀହାର—କିଛିଟା ମଦ ପିଇଥିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ।

ପୋ:ଇ:—ଆଉ ମେମ୍‌ସାହେବ ?

ନୀହାର—ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିନି ।

ପୋ:ଇଂ:—ତମ କଥା ଯଦି ସତ ହୁଏ, ତେବେ ଏ ଚୋରିର ଅନ୍ତରାଳରେ ରହସ୍ୟ ଘେରିରହିଛି । ଆଚ୍ଛା, ତୁମେ ମଠର ଭିତର ଦେଖିଥିଲ ?

ନୀହାର—ଦେଖିଥିଲି, କିନ୍ତୁ ବ୍ୟାଗ୍ ନ ଥିଲା ।

ପୋ:ଇ:—ବେଶ୍, ତୁମ କଥାର ସତ୍ୟତା ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିବି । ଯଦି ମିଛ କହୁଆଅ···

(ଏହି ସମୟରେ ପ୍ରବେଶ କରିଛନ୍ତି ମିଷ୍ଟର ପାଠକ)

ପାଠକ—Hallo, Inspector !

ପୋ:ଇ:—Hallo Mr. Pathak, ଆସନ୍ତୁ, ବସନ୍ତୁ ।

ପାଠକ—କ'ଣ କିଛି clue ପାଇଲେ ?

ପୋ:ଇ:—ଇନ୍‌ଭେଷ୍ଟିଗେସନ ଚାଲିଛି । ବିଶେଷ କିଛି ଅଗ୍ରଗତି ହୋଇନି । ତଥାପି···

ପାଠକ—ମୋର ମନେ ହୁଏ, ନୀହାର ମିଂ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେହି ଏ ଚୋରିରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ନୁହେଁ ।

ପୋ:ଇ:—ମୋର ବି ଆପାତତଃ ସେଇଆ ମନେ ହୁଏ । ଆଚ୍ଛା, ମିଷ୍ଟର ପାଠକ, ମୋର କେତୋଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବେ ? Hope, you won't mind.

ପାଠକ—ନା, ନା, ଏଥିରେ ଭାବିବାର କ'ଣ ଅଛି, ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ? ପଚାରନ୍ତୁ ।

ପୋ:ଇ:—ଗତ କାଲି ହୋଟେଲ ଡିଲାଇଟ୍‌କୁ ଆପଣ ଏକା ଯାଇଥିଲେ ନା ଆପଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଅନ୍ୟ କେହି ଥିଲେ ?

ପାଠକ—ମାନେ···ମାନେ, ମୁଁ ଏକା ଯାଇଥିଲି ।

ପୋːଇː—କିନ୍ତୁ ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଚି, ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ଜଣେ ସୁନ୍ଦରୀ ତନ୍ୱୀ ବି ଯାଇଥିଲେ ?

ପାଠକ—ଦେଖନ୍ତୁ, ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର, ନାରୀଜାତି ପ୍ରତି ମୋର ଗୋଟେ ବିତୃଷ୍ଣା ଆସିଯାଇଚି, ଅବଶ୍ୟ ଏକ ବିଶେଷ କାରଣରୁ । ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ ସାରା ଜୀବନଟା ବ୍ୟାଚେଲର ରହିବାକୁ ମୁଁ ସ୍ଥିର କରିନେଇଚି । ମୋର କ'ଣ ମନେ ହୁଏ, ଜାଣନ୍ତି ? ମୀହାର ସିଂ ନିଜକୁ ବଞ୍ଚେଇ-ବାକୁ ଯାଇ ହୁଏତ ଏକ କାଳ୍ପନିକ storyର ଅବତାରଣା କରିଥାଇପାରେ ।

ପୋːଇː—ହୁଏତ ତା' ବି ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ । ତଥାପି ମୋର ମନେ ହୁଏ···

ପାଠକ—ମୀହାର ସିଂ ଭଳି ଲୋକଗୁଡ଼ାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିବାକୁ ଟିକେ ସମୟ ଦରକାର । ମୋ ଯେ ଚୋରି କରିଚି ଏଥିରେ ଦ୍ୱିମତ ହବାର କିଛି ନାହିଁ । ସେ ହଉଚି ଏକମାତ୍ର ଲୋକ, ଯେ କି ମୁଁ ବ୍ୟାଗ୍‌ରେ ଟଙ୍କା ରଖିଲାବେଳେ ଦେଖିଥିଲା । ମୋର ଯେତେଦୂର ମନେ ହୁଏ, ମଠରରୁ ଓହ୍ଲେଇ ଘରକୁ ଫେରିବାବେଳେ ବ୍ୟାଗ୍‌ଟା ମୁଁ ଭୁଲ୍‌କ୍ରମେ ମଠର ଭିତରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଆସିଥିଲି । ଆଉ ତାକୁ ପାଇଚି ଏଇ ମୀହାର ସିଂ । ଆପଣ ହୁଏତ ଜାଣନ୍ତି ନି ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର, ତା' ପରିବାରର ଅଭାବ ଦିନକୁ ଦିନ ଯେପରି ଭାବେ ବଢ଼ି ଚାଲିଚି, ସେଇ ଖୁଜୁବାଣ ମେଣ୍ଟେଇବାକୁ ଯାଇ ସେ ଯେ ସୁଯୋଗର ଅପବ୍ୟବହାର କରିନି, ଏକଥା ନିଶ୍ଚିତ ।

ନୀହାର—ମୋ ପିଲାଙ୍କ ମୁହଁରୁ ଆହାର ଛଡ଼େଇନେଇ ଅନ୍ୟାୟ-ଭାବେ ମତେ ଜେଲ ଭିତରକୁ ଠେଲିଦେଇ କି ଲାଭ ପାଇବେ, ସାହେବ ? ନିମକସଚା ଚାକର ଭାବେ ଦୀର୍ଘ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ଧରି ମୁଁ କଣ ଆପଣଙ୍କ ସେବା କରିନି ? ଗୋଟେ ଗରିବ ଚାକର ବୋଲି ମୋର କ'ଣ ବଞ୍ଚିବାର ଅଧିକାର ନାହିଁ ? ଦାବି ନାହିଁ ?

ପାଠକ—ନୀହାର ସିଂ !!

ନୀହାର—ନାଲି ଆଖିରେ ଧର୍ମର ଦୁହାଇ ଦେଇ ସତ୍ୟକୁ ହତ୍ୟା କରିବାର ଚେଷ୍ଟା କଲେ ପରିଣାମ ବିଷମୟ ହୋଇ-ଉଠିବ । ଧମକରେ ଡରିଯିବାର ଲୋକ ମୁଁ ନୁହେଁ ।

ପାଠକ—ଦେଖୁଚନ୍ତି, ଇନ୍‌ସ୍‌ପେକ୍‌ଟର, ଲୋକଟା କି ଭୟଙ୍କର ?

ନୀହାର—ସତଟା ମିଛଠୁ ଆହୁରି ଭୟଙ୍କର, ଆଉ ତା'ଠାରୁ ଭୟଙ୍କର ହଉଚି ସେ ମୁକ୍ତିବାଦୀ, ଯେ ସତ କହେ । ସତ ପ୍ରତି ଯାହାର ଏତେ ଟିକେ ସମ୍ମାନ ନାହିଁ, ତାକୁ ଗୁଳି କରି ମାରିଦବା ଉଚିତ ।

ପୋ:ଇ:—ନୀହାର ସିଂ ! ତମେ ସୀମା ବାହାରକୁ ଚାଲିଯାଉଚ ।

ନୀହାର—ସବୁ ଅତ୍ୟାଚାରକୁ ମୁଣ୍ଡ ପାତି ସହିନବାର ତାକତ୍ ଯଦି ମୋ ପାଖରେ ଥାନ୍ତା, ତା'ହେଲେ ମୁଁ ବୋଧହୁଏ ସୀମା ଭିତରେ ଥା'ନ୍ତି, ନା ?

(ଏହି ସମୟରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ କନେଷ୍ଟବଲ ଓ ନୀହାର ସିଂର ପୁଅ ବାବୁଲି । ବାବୁଲି ହାତରେ ଗୋଟେ ଚମଡ଼ା ବ୍ୟାଗ୍)

କନେଷ୍ଟବଲ—ହଜୁର, ଚୋରି ବ୍ୟାଗ୍‌ର ସନ୍ଧାନ ମିଳିଛି । (ବ୍ୟାଗ୍‌ଟା ଟେବୁଲ ଉପରେ ରଖିଦେଲା)

ପାଠକ—Exactly, Inspector ! ଏଇଟା ମୋ'ର ବ୍ୟାଗ୍ ।

ପୋ:ଇ:—ତୁମେ ଏ ବ୍ୟାଗ୍ କୋଉଠୁ ପାଇଲ ?

କନେଷ୍ଟବଲ—ହଜୁର, ଏ ପିଲା ସେ ବ୍ୟାଗ୍‌ଟା ନେଇ ପଳେଇଯିବା ବେଳେ ତାକୁ ଧରିଲି ।

ନୀହାର—ବାବୁଲ !

ବାବୁଲ—ବାପା !

ନୀହାର—ତୁ ଏ ବ୍ୟାଗ୍ କୋ'ଉଠୁ ପାଇଲୁ ?

ବାବୁଲ—ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଯୋଉ ବଡ଼ ନାଳଟା ନାଇଁ, ତା'ର ପାଖରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ଗୋଟେଇ ଆଣି ଥାନାରେ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଆସୁଥିଲି, ବା'ଟରୁ ମତେ ଧରିଆଣିଲେ ।

ପାଠକ—ଦେଖିଲେ, ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର, କେବଳ ବାପ ନୁହେଁ, ପୁଅ ବି ଏ ଚୋରର ଭାଗିଦାର । ଚୋରର ପୁଅ ଚୋର ନ ହୋଇ ଆଉ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ?

ନୀହାର—ସାହେବ ! ଯେ' ମୋ ଭାଗ୍ୟର ଏକ ନିଷ୍ଠୁର ପରିହାସ ବୋଲି ସବୁ ମୁଣ୍ଡପାତି ସହିନବାକୁ ମୁଁ ବାଧ୍ୟ ହଉଛି । ନ ହେଲେ ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ ଗୁହାରି କରେ ଚ଼ବୋଲି ଯା'ତା କହିବାର ଅଧିକାର ଆପଣଙ୍କର ନାହିଁ ! ମୁଁ ମିଥ୍ୟା-ବାଦୀ, ମୋ ପୁଅ ମିଥ୍ୟାବାଦୀ, ଆଉ ଏ ଦୁନିଆରେ ଆପଣ ଏକମାତ୍ର ଲୋକ, ଯେ କି ନିର୍ବିକାର ଭାବେ ସତକଥା କହି ପାରନ୍ତି, ନା ?

ପୋ:ଇ:—ତୁପ୍‌କର, ନୀହାର ସିଂ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସବୁ ପ୍ରମାଣ ତୁମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯାଉଚି । ତା' ସତ୍ତ୍ୱେ ତୁମର ଏ ଉଦ୍ଧତପଣିଆ ଦେଖିଲେ ମନେହୁଏ, ତୁମେ କେବଳ ଚୋର ନୁହଁ, ଗୋଟେ ଗୁଣ୍ଡା ମଧ୍ୟ ।

ପାଠକ—Exactly, Exactly, Inspector !

ନୀହାର—ଆଭିଜାତ୍ୟର ଲୌହ ପରଦାର ଅନ୍ତରାଳରେ ରହି ସାହେବ ଯାହା କହିଗଲେ ସବୁ ସତ ହେଇଗଲା; ଆଉ ମୁଁ ଯାହା କହିଲି, ସବୁ ମିଛ, ନା ? ସେହି ଅଭିଶପ୍ତ ରାତିର ନିଥର ଲଗ୍ନରେ ଯୋଉ ରୂପସୀ ତରୁଣୀକୁ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ହୋଟେଲ ଡିଲାଇଟ୍‌କୁ ଯାଇଥିଲେ, ତା'ର ପରିଚୟ ପ୍ରକାଶ କରିବାରେ ଏତେ ଭୟ କାହିଁକି ? ସଙ୍କୋଚ କାହିଁକି ?

ପାଠକ—ନୀହାର ସିଂ !!

ନୀହାର—ଏ ଛଦ୍ମ ଆବରଣ ଖୋଲିଯିବ ବୋଲି ଭୟ ହଉଚି, ନା ? ଜନତାର ବିରାଟ ଦରବାରରେ ନିଜର କଳଙ୍କିତ ଜୀବନର ଘୃଣ୍ୟ ଇତିହାସକୁ ଲୁଚେଇବାକୁ ଯାଇ ଆପଣ ଗୋଟେ ହୀନ ଆଉ କାପୁରୁଷ ପରି ମିଥ୍ୟାର ଆଶ୍ରୟ ନେଇ-ପାରିଲେ ?

ପାଠକ—ଦେଖୁଚନ୍ତି ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର, ଆପଣଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ବି ଲୋକଟା କି ଉଦ୍ଧତ ଆଉ ବେପରୁଆ ଭାବରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଚି !

ପୋ:ଇ:—Don't worry, Mr. Pathak ! ମୁଁ ତାକୁ ଠିକ କରିଦେବି । କନେଷ୍ଟବଲ୍...!

କନେଷ୍ଟବଲ୍—ହଜୁର !

ପୋ:ଇ:—ନୀହାର ସିଂ ଆଉ ତା ପୁଅକୁ ଯିବାକୁ ଦିଅ ।

ନୀହାର—ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର !

ପୋ:ଇ:—ତୁମେ ଦୁହେଁ ମୁକ୍ତ । ମନଇଚ୍ଛା ଘରକୁ ଯାଇପାର ।

(ନୀହାର ଓ ତା' ପୁଅ ଚାଲିଗଲେ)

ପୋ:ଇ:—ଜନ୍ ଲୋଗୋଁ କା ପିଚ୍ଛା କରୋ !

(କନେଷ୍ଟବଲ ଚାଲିଗଲା)

ପାଠକ—ଆପଣ ଏ କ'ଣ କଲେ, ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ?

ପୋ:ଇ:—ସେମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ମୋ ଉପରେ ଛାଡ଼ିଦିଅନ୍ତୁ । ସେମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ମୁକ୍ତ ଦେଇନି, ମି: ପାଠକ ! ବରଂ ଜାଲରେ ପଡ଼ିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦେଇଚି । ଆଉ ମୋର ମନେହୁଏ, ଯା' ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକୃତ ସତ୍ୟ ଉଦ୍‌ଘାଟିତ ହେବ ।

ପାଠକ—ଯେମିତି ଆପଣଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ।

ପୋ:ଇ:—ମୋ ଉପରେ ଭରସା ରଖନ୍ତୁ । ଆପଣଙ୍କ ଟଙ୍କା ଓ ଚୋର ଉଭୟ ମିଳିଯିବ ବୋଲି ମୋର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ।

ପାଠକ—Wish you best of your luck ! ମୁଁ ତା'ହେଲେ ଆସୁଚି ।

(ପାଠକ ଚାଲିଯିବା ସମୟରେ)

—ଅନ୍ଧାର—

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ

[ନୀହାର ସିଂର ଘରର ଅଳନ୍ଦ ! ଭିତରୁ ପାଟି କରି କରି ଆସିଲା ନୀହାର ସିଂର ସ୍ତ୍ରୀ ରମା]

ରମା—ଯାଅ, ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ସବୁ ମରିଯାଅ । ମୁଁ ଗୋଟେ ମାଇପି ଲୋକ, କୋଉଁଠୁ କେତେ ଆଣିବି ଯେ ତୁମମାନଙ୍କୁ ସବୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବି ? ଖଟି ଖଟି ଦହଗଞ୍ଜ ହୋଇ ଆସି ଦରମରା ହେଲିଣି ! ମୋ ପୋଡ଼ା କପାଳରେ ତ ସୁଖ ନାହିଁ । ମର ସବୁ !

(ବାହାରୁ ଆସିଚନ୍ତି ନୀହାର ଓ ବାବୁଲି । ବାବୁଲି ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା ।)

ନୀହାର—କ'ଣ ହେଲା, ରମା ? ଏମିତ ପାଟି କରୁଚ କାହିଁକି ?
ସାଇପଡ଼ଶାର ଲୋକେ ଶୁଣିଲେ କ'ଣ ଭାବବେ, କହିଲ ?

ରମା—ପାଟି କରିବନି ? କାହାର ଖାଏ ନା ଧାରେ ଯେ ସାଇ-ପଡ଼ଶାକୁ ଏତେ ଭୟ ? ତମେ ତ କିଛି ବୁଝିବନି କି ଶୁଝିବନି । ଘୁଷୁରି ପଲ ପରି ସାତ ସାତୁଟା ପିଲାଙ୍କୁ ମୋ'ର ବେକରେ ନୁଦ୍ଧଦେଇ ତମର ତମେ ବନାବାଡ଼ ମଝିରେ ଚଳେଇଲ । ଘର କିମିତ ଚଳୁଚି, କିଛି ଜାଣୁଚ ? କୋଉଠୁ କେତେ ଆଣିବ ଯେ ତାଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବ ? ସେଥିରେ ପୁଣି ବଡ଼ ଝିଅର ଶାଢ଼ି ବୋଲି ଖଣ୍ଡେ ନାହିଁ, ସବୁ ଚିରା । ମଝିଆଁ ପୁଅର ପେଣ୍ଟ ନାହିଁ । ସାନ ପୁଅର ବହି ନାହିଁ । ବଡ ମଝିଆଁର ଇସ୍କୁଲ ଦରମା ନ ଦେଲାରୁ ନା କଟିଲାଣି ।

ନୀହାର—ଏ ଅଭିଶାପକୁ ମୁଣ୍ଡପାତି ସହିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ରମା ! ସେମାନେ କ'ଣ ତା ବୁଝିବେ ? ପିଲା ସେମାନେ ।

ରମା—ବୁଝିବେ ନାହିଁ ତ ଆଣିକରି ଦଉନ ! ଦେଢ଼ଶ ଟଙ୍କା ଦରମାକୁ ତ ଏତେ ବଢ଼େଇ । କୋଉ ଜଜ କଲିଟର ହେଇଥିଲେ...

ନୀହାର—ରମା ! ମୋ ଉପରେ ରାଗି କଣ କିଛି ଲାଭ ହବ, ଭାବୁଚ ? ଜୀବନରେ ସେଇ ଗୋଟିଏ ଭୁଲର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ କରୁଚି, ରମା । ସାତ ସାତୁଟା ପିଲାଙ୍କୁ ଜନ୍ମ ଦେଇ ନ ଥିଲେ ଆଜି ହୁଏତ ତୁମଠାରୁ ଏ କଥା ମୁଁ ଶୁଣି ନ ଥାନ୍ତି । ମୁଁ ଜନ୍ମ

ଦେଇଚ ସିନା, ଭାଗ୍ୟ ଦବାର ତ ଅଧିକାର ମୋର ନାହିଁ ।
ଯଦି ସମ୍ଭାଳିବାର ଶକ୍ତି ନାହିଁ, ତେବେ ନିଜ ହାତରେ ଗୋଟା
ଗୋଟା କରି ତଣ୍ଟି ଚିପି ମାରିଦିଅ । ମୁଁ ଆଉ ପାରୁନି, ରମା,
ସହିବାର ସବୁ ସୀମା ମୋର ଟପି ଯାଇଚ ।

ରମା—ଆ-ହା-ହା, ସବୁ କଥାରେ ଖାଲି ଭାଗ୍ୟ । କିଓ, ତୁମରି
ଆଖିଆଗରେ ଦେଖୁଚଟି ଆର ସାଇର ରଘୁ ଡ୍ରାଇଭରକୁ ।
ସେ ତ ତମରି ଭଳି ଦେଢ଼ଶ ଟଙ୍କା ଦରମା ପାଉଚ । ତା'ର
ତ ପୁଣି ନଅଟା ପିଲା । ସେ କମିତି ଥାଟରେ ଅଚ୍ଛି !
ଗହଣାଗାଣ୍ଠି ଭଲମନ୍ଦ ସବୁ କରୁଚ ।

ନୀହାର—ସେ ଚୋରି କରେ, ରମା, ସେ ଗୋଟେ ଚୋର । ମାଲିକର
ଗାଡ଼ିରୁ ପେଟ୍ରୋଲଠୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପାର୍ଟସ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ
ଚୋରି କରେ । ମାଲିକକୁ ଲୁଚେଇ ଗାଡ଼ିକୁ ଟାକ୍ସି କରି
ପଇସା ନିଏ ।

ରମା—ତମେ ଆଉ ସେତକ କରିପାରୁନ ? କିଓ, ନେଇ ଆଣି
ଥୋଇ ଜାଣିଲେ ପରା ଚୋରି ବିଦ୍ୟା ଭଲ । ଏ ଯୁଗରେ
କିଏ ଚୋରି ନ କରୁଚ ଯେ ?

ନୀହାର—ରମା !

ରମା—ସେ ନାଲି ଆଖି ଆଉ ଦେଖାଅନି ବା । କେତେ କେତେ
ଲୋକ ତ ଦିନ ଦି'ପହରରେ ଚୋରି କରି ଖସିଯାଉଚନ୍ତି ।
ଆର ସାହି ପହଲିକୁ ଦେଖୁଚଟି ! ବରଷ ପାଞ୍ଚଟା ହେଇନି,
କେତେ ବଡ଼ କୋଠା ଠିଆ କଲଣି । ସେ ତ ଫେର୍ ପରମା
ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ଘରେ ଚାକିରି ଥିଲା ! ଉପରୁ ନ ଥାଇ ଚାକିରି ଅଚ୍ଛି ?

"ଛୁଆଲେ ଛୁଆ ଚୋରି,
ସନ୍ଧ ନ ଥାଇ ଉପୁରି ।"

ନୀହାର—ତମେ ଠିକ କହୁଚ, ରମା ! ଗୁଡ଼ାଏ ହତଭାଗ୍ୟ ପିଲାଙ୍କୁ ଜନ୍ମ ଦେଇସାରିଲା ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବଞ୍ଚେଇବାକୁ ଯାଇ ମତେ ସବୁ କିଛି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ରମା—ତମେ ସିନା ମୋ ଉପରେ ଖାଲି ରାଗୁଚ, ନ ହେଲେ ଭାବିଲ ଦେଖି, ମଝିରେ ମଝିରେ ଉପୁରି ଦି'ପଇସା ନ ହେଲେ ଏ ଚୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ବାଛୁରି କୁଟୁମ୍ବ ଚଳିବେ କିମିତି ?

ନୀହାର—ହଁ, ରମା, ମୁଁ ବି ଚୋରି କରିଚି ।

ରମା—କ'ଣ କହିଲ ? ତୁମେ ଚୋରି କରିଚ ?

ନୀହାର—ଦେଖିବ ରମା, ଚୋରି କରି ମୁଁ କ'ଣ ଆଣିଚି ?
(ଜାମା ଟେକି ପିଠି ଦେଖେଇଲା)

ରମା—ଇସ୍, ଦେହସାରା ତ ନୋଳ ଫାଟିଯାଇଚି ।

ନୀହାର—ଗୋଟେ ନିମକହରାମ ଚାକରର ଉପଯୁକ୍ତ ପୁରସ୍କାର । ମୁଁ ମାଲିକର ତିନି ହଜାର ଟଙ୍କା ଚୋରି କରିଚି ବୋଲି ଥାନାରେ ପୋଲିସ ଏତକ ମତେ ପ୍ରୀତି ଉପହାର ଦେଇଚି ।

ରମା—ସେ ଟଙ୍କା ସବୁ କ'ଣ କଲ ମ ?

ନୀହାର—ଏଁ, ଟଙ୍କା ? ହଁ, ହଁ, ସେ ଟଙ୍କା ମୁଁ ତୁମକୁ ଦେବି । ଏଣିକି ତମେ ବି ରଘୁ ଡ୍ରାଇଭରର ସ୍ତ୍ରୀ ଭଳି ଗହଣାଗାଣ୍ଠି ପିନ୍ଧିବ । ପିଲାଏ ତମର ଭିଆମହୁରେ ଭାସିବେ । ନୀହାର ସିଂ କରିବ ଚୋରି, ଖୁନ୍, ଡକାଏତି । ରାତି ପାହିଲାବେଳକୁ ଏ 'ମାଟି

କୁଡ଼ିଆ ଜାଗାରେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଠିଆ ହେଇଥିବ, ପଚ୍ଛିଲି ଖଣ୍ଡାର କୋଠା ଭଳି ଆଜି ଗୋଟେ କୋଠା ।

(ହସିଉଠିଲା)

ରମା—ହଇହେ, ତମେ କ'ଣ ପାଗଳ ହେଇଗଲ ନା କ'ଣ ? ଏମିତି ହସୁଚ କାହିଁକି ?

ନୀହାର—ମୁଁ ହସିବନି ତ ଆଉ କିଏ ହସିବ, ରମା ? ମୁଁ ଗୋଟେ ଭୁଲ କରିଥିଲି ବୋଲି ତାକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ଯାଇ ମତେ ଆହୁରି ହଜାରେ ଭୁଲ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତୁମେ ବି ହସ, ରମା ! ଆମର ଏହି ହସର କରାଳ ବନ୍ୟାଗର୍ଭରେ ଜୀବନର ସମସ୍ତ କ୍ଳାନ୍ତି ଧୋଇ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହେଇଯାଉ । ଚୋରି ନ କରି ଯଦି ମୁଁ ଚୋର ହେଇପାରିଲି, ତା'ହେଲେ ଚୋରି କରି ଚୋର ନ ହେବି କାହିଁକି ?

ରମା—ଏତେଦିନକେ ଘରକରଣା ବୁଦ୍ଧି ମୁଣ୍ଡରେ ପଶିଲା ! ହେ ମା, ବାଟମଙ୍ଗଳା, ତୁଇ ଏକା ଭରସା ।

ବାବୁଲି—(ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଆସି) ବାପା, ମୁନି ଆମ୍ବଗଛରୁ ପଡ଼ି ତା' ମୁଣ୍ଡ ଫାଟିଯାଇଚି, ଗୋଡ଼ ଭାଙ୍ଗିଯାଇଚି । ତୁମେ ଚଞ୍ଚଳ ଆସ !

ନୀହାର—ମୁନି !

(ନୀହାର ଓ ବାବୁଲି ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ)

ତୃତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ

[ପାଠକଙ୍କର ସୁସଜ୍ଜିତ କକ୍ଷ । ଶର୍ମିଲା ନୃତ୍ୟପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ଦଣ୍ଡାୟମାନ]

ଗୀତ

ରୁମ୍‌ଝୁମ୍ ରୁମ୍‌ଝୁମ୍, ରୁମ୍‌ଝୁମ୍ ରୁମ୍‌ଝୁମ୍,
ରୁମ୍‌ଝୁମ୍ ଝୁମ୍‌ଝୁମ୍, ଝୁମ୍‌ଝୁମ୍
ନୂପୁର ବାଜେ,
ବାଜେ କା'ର କା'ର ଅଜଣାରେ । ୦ ।

ଚୂନା ଚୂନା ତାରଫୁଲ, ଝିଲ୍‌ମିଲ୍ ଜୋଛନା,
ଭିଜା ଭିଜା ନିଶିଥିନୀ, ମନେ ଏ କି ବେଦନା ।
ସପନର ମଧୁବନେ
ଆଜି କିଏ ଡାକେ ରେ । ୧ ।

ସରମେ ଆଖିତଳେ ମିଳନର ବାସନା,
ଲଜ ଲଜ କିଆଁ ଏତେ ମନ ଖୋଲି ଗାଅନା ।

ଶେଫାଳି ତ ଝରିନାହିଁ

ଏ ରାତିର ଗୁଡରେ । ୨ ।

ପାଠକ—One, Two, Three, Four !

(ଶର୍ମିଳା ନାଚ ନାଚ ପାଠକଙ୍କ ଉପରେ ଲେଟିଗଲା)

ଶର୍ମିଳା—କିଛି କହିଲ ନା ଯେ ? କ'ଣ ମୋ ନାଚ ପସନ୍ଦ ହେଲନି ?

ପାଠକ—ତୁମେ ମୋତେ ମୁଗ୍‌ଧ କରିଛ, ଶର୍ମିଳା ! ତୁମର ଏଇ ଚଳଚଞ୍ଚଳ ପଦଯୁଗଳର ନୂପୁର ମୂର୍ଚ୍ଛନାରେ ମୁଁ ନିଜକୁ ଭୁଲିଯାଇଛି । ଆଜ ଭାବୁଛି, ଆଜିର ଏଇ ଘୂର୍ଣ୍ଣମନ୍ତ ଲଗ୍ନରେ ଧରାଧାମରେ ଫୁଟିଉଠିଛି ନନ୍ଦନର ପାରିଜାତ ।

ଶର୍ମିଳା—ଥାଉ, ଥାଉ, ପ୍ରଶଂସାର ମାତ୍ରାଟା ଅନେକ ବେଶି ହୋଇଗଲା ।

ପାଠକ—ସତରେ ଶର୍ମିଳା, ଜୀବନରେ ଅନେକ ରୂପସୀଙ୍କର ନୃତ୍ୟ-ବଚନା ଦେଖିଛି; କିନ୍ତୁ ତୁମେ ହୁଏତ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ଗୋଟାଏ ବ୍ୟତିକ୍ରମ । ଏତେ ଲଳିତ୍ୟ, ଏତେ ମୂର୍ଚ୍ଛନା ଆଉ ଉନ୍ମାଦନାର ତରଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀ ଭିତରେ ମୁଁ ନିଜକୁ ହଜେଇ-ଦେଇ ଖାଲି ଦେଖୁଥିଲି ଅମରାବତୀର ସ୍ୱପ୍ନ ।

ଶର୍ମିଳା—କିନ୍ତୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଯେ କେବଳ ଗୋଟାଏ ମରୀଚିକା ।

ପାଠକ—ସେଇ ମରୀଚିକାକୁ ମୁଁ ଭଲପାଏ । ନିଷ୍ଠୁର ବାସ୍ତବତାକୁ ମୁଁ ଘୃଣା କରେ । ସତରେ ଶର୍ମିଳା, ତୁମକୁ ପାଇ ମୁଁ ସ୍ୱପ୍ନବିଳାସୀ ହୋଇଯାଇଚି । ତୁମର ଏ ବାହୁବଳୟରେ ବାନ୍ଧିରଖି ମୋତେ ଅମରାବତୀର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖାଇପାରିବ ?

ଶର୍ମିଳା—ସ୍ୱୀକୃତି ଦରକାର, ନା ପରୀକ୍ଷା କରୁଚ ?

ପାଠକ—ନା, ଶୁଣିଲି, ତୁମେ କାଲେ ଡାକ୍ତର ନିବେଦ ଶାହାଣୀଙ୍କୁ ବିଭା ହେଉଚ ?

ଶର୍ମିଳା—ତା ଛଡ଼ା ମୋର ଉପାୟ ନ ଥିଲା ।

ପାଠକ—ମାନେ ? ଏ ବିଭାଘରଟା ତା'ହେଲେ ତୁମ ଇଚ୍ଛା ବିରୁ-ଦ୍ଧରେ ହେଉଚି ?

ଶର୍ମିଳା—ଏକପ୍ରକାର ସେଇଆ । ବାପାଙ୍କ ଉଇଲ୍‌ର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁସାରେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବିବାହ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ଆଉ ଯଦି ନ କରେ, ତେବେ ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକାନାରୁ ମୋତେ ବଞ୍ଚିତ ହେବାକୁ ହେବ ।

ପାଠକ—ତୁମେ ତା'ହେଲେ ଆଜିଯାଏ ମୋ ସହିତ ଅଭିନୟ କରୁଥିଲ ?

ଶର୍ମିଳା—ଆରେ ନା, ନା, Darling, ଜୀବନକୁ ଉପଭୋଗ କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ମୁଁ ଆଗେଇଚାଲିଚି । ଆଉ ସେଥିପାଇଁ

ଦରକାର ଟଙ୍କା । ଜାଣୁ ଜାଣୁ ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ହାତଛଡ଼ା ହବାକୁ ଦବାଟା ନିର୍ବୋଧତା ଛଡ଼ା ଆଉ କଣ ହୋଇପାରେ ?

ପାଠକ—କିନ୍ତୁ ବିବାହିତ ଜୀବନର ଶୃଙ୍ଖଳ ଭିତରେ ଆମର ଏ ବନ୍ଧୁତ୍ୱ କ'ଣ ତିଷ୍ଠି ପାରିବ ?

ଶର୍ମିଳା—ଉଇଲର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁସାରେ ମୁଁ ମିଃ ଶାହାଣୀଙ୍କୁ ବାହା ହେଲେ ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ହେବି । କିନ୍ତୁ ବିବାହ ପରେ ଛାଡ଼ପତ୍ର ଦବାକୁ ତ ମନା ନାହିଁ !

ପାଠକ—Really, Sarm ila, ତୁମେ ଜୀବନକୁ ଉପଭୋଗ କରି-ପାରିବ । ମୁଁ ଚାହେଁ, ଏଇ ଖୋଲା ଆକାଶର ମୁକୁଳା ଚଢ଼େଇ ଭଳି ଆମର ଜୀବନ କଟିଯାଉ । ବନ୍ଧନ ଆଉ ଶୃଙ୍ଖଳକୁ ମୁଁ ପସନ୍ଦ କରେନା ।

ମାହାର—(ପ୍ରବେଶି) ସାର୍ !

ପାଠକ—ତମେ ଏଠି କାହିଁକି ?

ମାହାର—ସାନ ଝିଅ ଗଛରୁ ପଡ଼ି ତା'ର ମୁଣ୍ଡ ଫାଟିଯାଇଛି; ଗୋଡ଼ ଭାଙ୍ଗିଯାଇଛି । ତା'ର ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ କିଛି ଟଙ୍କା ଦରକାର । ସେଥିପାଇଁ ଏ ଅସମୟରେ···

ପାଠକ—ମୁଁ ଗୋଟାଏ ବ୍ୟାଙ୍କ ନୁହେଁ କି ତୁମର ଟଙ୍କା ମୋ ପାଖରେ ଗଚ୍ଛିତ ନାହିଁ ଯେ ଯେତେବେଳେ ଇଚ୍ଛା ସେତେ-ବେଳେ ମାଗିଲେ ଟଙ୍କା ମିଳିଯିବ ।

ମାହାର—ଝିଅଟା ମୋର ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟପଟ ହଉଛି, ସାର୍, ଚିକିତ୍ସା ନ କଲେ ଛଟପଟ ହୋଇ ମରିଯିବ ସିନା···!

ପାଠକ—ମରିବାପାଇଁ ଯାହାର ଜନ୍ମ ବଞ୍ଚିରହିବାରେ ତା'ର କୌଣସି ଦାବି ନାହିଁ । ସେ ମରିଯିବା ଦରକାର ।

ନୀହାର—ସାହେବ !!

ପାଠକ—ଗୁଡ଼ାଏ ଅବାଞ୍ଛିତ ଶିଶୁଙ୍କୁ ଜନ୍ମ ଦେଇ ତାଙ୍କୁ ପୋଷିବାର ଯଦି ତାକତ୍ ନାହିଁ ତେବେ ସେଗୁଡ଼ାକ ମରିଯିବା ଦରକାର । ବଞ୍ଚି ରହିବାର କୌଣସି ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । ତୁମେ ଯାଅ···ମୋ ପାଖରେ ଟଙ୍କା ନାହିଁ ।

ନୀହାର—ଅବବାଞ୍ଛିତ ଜୀବନରେ ପିତୃତ୍ୱର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆପଣ କେବେହେଲେ କରିପାରିବେନି । ସେଇଥିପାଇଁ ଏ କଥା କହିପାରିଲେ । ଆଉ ମୁଁ ଗୋଟେ ଗୃକର ବୋଲି ସହିଗଲି ।

ପାଠକ—ତମେ ତା'ହେଲେ ଯିବନି ?

ନୀହାର—ମୁଁ ଭିକ୍ଷା ମାଗୁନି କି ଆପଣଙ୍କ ଦୟାର ପ୍ରାର୍ଥୀ ନୁହେଁ । ମୋର ଗଲା ମାସର ଦରମା ମୁଁ ଗୃହେଁ ।

ପାଠକ—I see ! ତା'ହେଲେ ତୁମେ ଦାବି ନେଇ ଆସିଚ, ନା ? ସାହସ ତ ତମର କମ ନୁହେଁ, ଦେଖୁଚି ! ମତେ ଧମକ ଦବାର ଏ ଦୁଃସାହସ କେବେଠୁ ହେଲାଣି, ନୀହାର ସିଂ ? ମୁଁ ତୁମକୁ ଗୋଟେ ଫୁଟା ପଇସା ବି ଦେବିନି । I say, get out !

ନୀହାର—ଆଜି ଏ ଧମକ ଶୁଣି ମୁଁ ଫେରିଯିବାକୁ ଆସିନି, ସାହେବ ! ହାଡ଼ରୁ ରସ ନିଗାଡ଼ି, ପୋଷ ପୋଷ ରକ୍ତକୁ ଝାଳ କରି ମୁଁ ମେହନତ୍ କରିଚି । ଟଙ୍କା କିଛି ମାଗଣାରେ ମାଗୁନି ।

ଶର୍ମିଳା—ଧକ୍କା ଦେଇ ବାହାର ନ କଲ ଯାଏ ଏ ଲୋକଟା ଏଠୁ ଯିବନି, Mr. Pathak !

ପାଠକ—ତମେ ଠିକ କହୁଚ, Darling ! କ'ଣ ନୀହାର ସିଂ ? ତୁମେ ଭଲରେ ଏଠୁ ଯିବ କି ନା ?

ନୀହାର—ଆପଣ ଭଲରେ ଭଲରେ ଟଙ୍କା ଦେବେ ନା ନାହିଁ ?

ପାଠକ—No, never !

ନୀହାର—Yes, you must ! (ପକେଟରୁ ଛୁରୀ କାଢ଼ିଲା)

ଶର୍ମିଳା— Darling !

ନୀହାର—ମୁଁ ଆଜି ଖାଲି ହାତରେ ଫେରିଯିବାକୁ ଆସିନି ସାହେବ !

ପାଠକ—ନୀହାର ସିଂ !

ନୀହାର—ନୀହାର ସିଂକୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୋଟେ ନିମକହଲାଲ ଚାକର ହିସାବରେ ଦେଖିଆସିଥିଲେ । ହେଲେ ଆଜି ଗୋଟେ ସ୍ନେହ-କାଙ୍ଗାଳ ବାପ ହିସାବରେ ବି ଦେଖିନିଅନ୍ତୁ ।

ପାଠକ—କେତେ ଟଙ୍କା ହେଲେ ଚଳିଯିବ ?

ନୀହାର—ପୂରା ଗୋଟେ ମାସର ଦରମା, ଦେଢ଼ଶ ଟଙ୍କା । ଗୋଟେ ଟଙ୍କା କମ ନୁହେଁ କି ଗୋଟେ ଟଙ୍କା ବେଶୀ ନୁହେଁ ।

ଶର୍ମିଳା—ଇସ୍, କି ସାଙ୍ଘାତିକ ଲୋକଟା ?

ନୀହାର—ତୁମେ ଭୟ କରନି, ମେମ୍‌ସାହେବ ! ମୁଁ କାହାର କେବେ କିଛି କ୍ଷତି କରେନି । ପ୍ରତି ସପ୍ତାହରେ ତୁମ ପରି କେତେ ନୂଆ ନୂଆ ମେମ୍‌ସାହେବ ଏ ବଙ୍ଗଳାକୁ ଆସିଚନ୍ତି ଆଉ ଯାଇଚନ୍ତି । କାଲିକି ହୁଏତ ତୁମେ ବି ନ ଥିବ ।

ପାଠକ—ତୁମେ ଚୁପ୍‌କର, ନାହାର ସିଂ ! ଏଇ ନିଅ ତୁମର ଟଙ୍କା ।

(ପକେଟରୁ ଟଙ୍କା ବାହାର କରି ଦେଲେ)

ନାହାର—ଏ ଚୁକ୍ତିଠାରୁ ସତଟା କେତେ ଭୟଙ୍କର, ଦେଖିଲେ ମେମ୍ ସାହେବ ? ହଁ, ମେମ୍‌ସାହେବ, ତୁମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଚାଲ । ମୁଁ ତୁମକୁ ପୋଲିସ ପାଖରେ ଚାଲାଣ କରିବି ।

ଶର୍ମିଳା—What ? ତୁମେ ମତେ ପୋଲିସ ପାଖରେ ଚାଲାଣ କରିବ ? କାହିଁକି ? ମୁଁ କ'ଣ ତମ ପରି ଚୋରି କରିଚି ନା ଖୁନ୍ କରିଚି ?

ନାହାର—ହଁ, ମୋର ସନ୍ଦେହ, ତୁମେ ଚୋରି କରିଚ । ନିଜର କୁଳ, ମାନ, ମର୍ଯ୍ୟାଦାକୁ ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦେଇ ତୁମେ ଏ ବଙ୍ଗଳାକୁ ଧାଇଁଆସିଚ କାହିଁକି ? ଗୋପନ ଅଭିସାରର ଅନ୍ତରାଳରେ ଲୁଚିରହିଚି ତୁମର ଅର୍ଥଲାଳସା । ନିଜର ସମ୍ମାନ ଆଉ ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ଅଭେଦ୍ୟ ଦୁର୍ଗ ଭିତରେ ରହି ତୁମର ବନ୍ଧୁ ସମସ୍ତ କଳଙ୍କ ଆଉ ପାପକୁ ଗଳାଧଃକରଣ କରି ଚାଲିଚନ୍ତି ।

(ଭିତରୁ ଶୁଣାଗଲା ପୋଲିସ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟରଙ୍କ କଣ୍ଠସ୍ୱର "May I come in ?")

ପୋ:ଇ:—(ପ୍ରବେଶି) ନାହାର ସିଂ, ତମେ ଏଠି ?

ପାଠକ—ତମେ ମତେ ବଞ୍ଚେଇଦେଲ, ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ! ଏ ଲୋକଟା କେବଳ ଚୋର ନୁହେଁ; ମତେ ହତ୍ୟା କରିବାର ଧମକ ଦେଇ ମୋଠୁ ଟଙ୍କା ବି ଆଦାୟ କରିଚି ।

ପୋ:ଇ:—Is it ? ତୁମର ତା'ହେଲେ promotion ହେଇଚି, ନାହାର ସିଂ ? ଚୋରିରୁ ଏକାବେଳକେ ଡକାଏତ ପାଲଟି-

ଗଲ ? Nice, ଯାହାହେଉ ମି: ପାଠକ, ଆପଣଙ୍କ ଗ୍ରେଟ୍ ଝିଙ୍କାର ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ଆସି ଆମ୍ଭର ଗୋଟେ ନୂତନ ତଥ୍ୟ ଆବିଷ୍କାର କରିପାରିଲି ।

ପାଠକ—ମୋର ଭୟ ହେଉଚି ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର, ଲୋକଟା ଯେପରି ହିଂସ୍ର ହେଇଉଠିଚି, ସେ ଦିନେ ନା ଦିନେ ମତେ ହତ୍ୟା କରିବ ।

ପୋ:ଇ:—ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ ନି, ମି: ପାଠକ ! ଯେପରି ତିନି ବରଷ ଯାଏ ଜେଲ୍‌ର ଫାଟକ ଡେଇଁ ସେ ଆସି ନ ପାରିବ, ତା'ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୁଁ କରିବ ।

ଶର୍ମିଳା—ଆପଣ ଠିକ ସମୟରେ ଆସି ନ ଥିଲେ ଏ ଲୋକଟା ହୁଏତ ମି: ପାଠକଙ୍କୁ ଖୁନ୍ କରିଥାନ୍ତା ।

ପୋ:ଇ:—କିନ୍ତୁ ଆପଣ···

ନୀହାର—ଏଇ ହଉଚନ୍ତି ସେହି ଭଦ୍ରମହିଳା, ଯେ କି ସାହେବଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ସେଦିନ ହୋଟେଲ୍ ଡିଲାଇଟ୍‌କୁ ଯାଇଥିଲେ ।

ଶର୍ମିଳା—How strange ! କି ମିଥ୍ୟାବାଦୀ ଲୋକଟା ?

ପାଠକ—କେବଳ ମିଥ୍ୟାବାଦୀ ନୁହେଁ; ନିଜ ପାଇଁ ସୁନ୍ଦର defence ବି ତିଆରି କରିପାରେ । ଲୋକଟା graduate କି ନା !

ପୋ:ଇ:—I see ! ଆଚ୍ଛା; ଯଦି କିଛି ମନେ ନ କରିବେ, ଆପଣଙ୍କ ପରିଚୟ ଜାଣିପାରେ କି ?

ପାଠକ—ସେ ହଉଚନ୍ତି Miss Sarmila Choudhury, Choudhury and Co. ର Proprietress

Business ସମ୍ବନ୍ଧରେ କେତେଟା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ମୋ ପାଖକୁ ଆସିଥିଲେ ।

ପୋ:ଇ:—କନେଷ୍ଟବଲ, ମୀହାର ସିଂକୁ ଥାନାକୁ ନେଇଯାଅ ।

ମୀହାର—ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର, ମତେ ଗୋଟିଏ ଘଣ୍ଟା ସମୟ ଦେବେ ନା ? ମୋ ସାନ ଝିଅଟାକୁ ଟିକେ ଦେଖିଆସିବ । ସେ ହୁଏତ···

ପୋ:ଇ:—ନା, ଥରେ ତୁମକୁ ଛାଡ଼ଦେଇଥିଲି ବୋଲି ଚୋରରୁ ଏକାବେଳକେ ଡକାଏତ ପାଲଟିଗଲ । ଏଥର ଛାଡ଼ଦେଲେ ତୁମେ ଖୁନ୍ କରିବ, ନା ?

ମୀହାର—ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତୁ, Sir ! ମୁଁ ନିଜେ ଯାଇ ଥାନାରେ ହାଜର ହେବି ।

ପୋ:ଇ:—ସେ ସବୁ ଶୁଣାଯିବନି । କନେଷ୍ଟବଲ, ନେଇଯାଅ !

(ଏଇ ସମୟରେ ମୀହାର ସିଂ କନେଷ୍ଟବଲକୁ ଗୋଟେ ଧକ୍‌କା ମାରି ତଳେ ପକେଇଦେଲା ଓ ଦୌଡ଼ି ପଳେଇଗଲା)

ପୋ:ଇ:—Follow me ! (କନେଷ୍ଟବଲକୁ ନେଇ ଚାଲିଗଲେ)

ପାଠକ—ଲୋକଟା ଯା'ପରେ ଗୋଟେ କିଛି ଭୟାନକ କାଣ୍ଡ କରି-ବସିବ ।

ଶର୍ମିଳା—ଯା ଭଳି ଗୋଟେ ସାମାନ୍ୟ ଲୋକକୁ ଭୟ କରିବାର କିଛି ନାହିଁ, ମି: ପାଠକ ! ପୋଲିସ ଯେତେବେଳେ ତା'ର ପିଛା ନେଇଛି, ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଧରା ପଡ଼ିଯିବ ।

ପାଠକ—ତମେ ଜାଣନ, ଶର୍ମିଳା, ଗୋଟେ ଆହତ ଶତ୍ରୁଙ୍କ ଭିଷଣ ଆଉ ମାରାତ୍ମକ ହୋଇପାରେ । ମୋହାର ସିଂ କେବଳ ଗୋଟେ ଆହତ ଶତ୍ରୁ ନୁହେଁ, ଗୋଟେ ଫେରାର ଆସାମୀ ମଧ୍ୟ । ମୁଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଚି, ପ୍ରତିଶୋଧ ନବାର ପ୍ରବଳ ଲିପ୍ସା ସତେ ଯେମିତି ତା'ର ଜାଗିଉଠିଚି ।

ଶର୍ମିଳା—ଖାଲି ତୁମ ଉପରେ ନୁହେଁ, Darling, ମୋ ଉପରେ ବି । ଆମକୁ ସତର୍କ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ !

ପାଠକ—ତୁମେ ଠିକ୍ କହୁଚ, ଶର୍ମିଳା ! You are correct. ମର୍ଦ୍ଧରାଜ, ମର୍ଦ୍ଧରାଜ...!

ମର୍ଦ୍ଧରାଜ—(ଆସି) ହଜୁର, ମତେ ଡାକିଲେ ?

ପାଠକ—ତୁମେ ଦରବାନମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଅ, ସେମାନେ ଯେପରି ମୋହାର ସିଂକୁ ସଦର ଦରଜା ବାଟେ ଭିତରକୁ ଅସିବାକୁ ନ ଦିଅନ୍ତି ।

ମର୍ଦ୍ଧରାଜ—ହଜୁର, ସେ ଯଦି ବାଡ଼ିଦୁଆର ବାଟେ ଆସିବ ?

ପାଠକ—Idiot ! ସେଠି ମଧ୍ୟ ପହରା ଦବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କର ।

ମର୍ଦ୍ଧରାଜ—ଆଜ୍ଞା ! (ଚାଲିଯାଉଥିଲା, ପୁଣି କଣ ଭାବି ଠିଆ ହେଲା)

ପାଠକ—ଯାଅ, ଠିଆ ହେଲ କାହିଁକି ?

ମର୍ଦ୍ଧରାଜ—ହଜୁର, ସେ ପୁରପଟ ଦୁଆରଟା କ'ଣ ଖୋଲା ରହିବ ?

ପାଠକ—ମର୍ଦ୍ଦରାଜ ! ମୁଣ୍ଡରେ ଖାଲି ଗୁଡ଼ାଏ ଗୋବର ରଖିଚ ନା କିଛି ବୁଦ୍ଧି ଅଛି ? ନାହାର ସିଂ ଯେପରି ଆଦୌ ଘର ଭିତରକୁ ଆସି ନ ପାରିବ ତା'ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କର । ହଁ, ଶୁଣ, ଯଦି ତାକୁ କୋଉଠି ଦେଖିବ, ତେବେ କିଛି ନ ବିଚାରି ଜବତ୍ କରିବ । ସେ ଲୋକଟା ଗୋଟିଏ ଫେରାର ଆସାମୀ ।

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ନାଇଁ ହଜୁର, ମୁଁ ତାକୁ ପାରିବିନି । ସେ ମୋଠୁ ବଳୁଆ ପଡ଼ିବ ।

ପାଠକ—ଅପଦାର୍ଥ ! ଯାଅ, ଯାହା କହିଲି, ସେଇଆ କର ।

(ମର୍ଦ୍ଦରାଜ ଚାଲିଗଲା)

ଶର୍ମିଳା—ମୁଁ ତେବେ ଆଜ୍ଞା ଆସେଁ ?

ପାଠକ—ହଁ, ଯାଅ !

(ଶର୍ମିଳା ଚାଲିଗଲା । ପାଠକ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଦଚାରଣା କରୁଥିବାବେଳେ ଆସିଚି ନାହାର ସିଂର ଝିଅ ଦୀପାଳୀ)

ଦୀପାଳୀ—(ଆସି) ନମସ୍କାର, Sir !

ପାଠକ—(Pause)···ତୁମେ ?

ଦୀପାଳୀ—ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ driver ନାହାର ସିଂର ଝିଅ ଦୀପାଳୀ ।

ପାଠକ—(Pause) ସତେ ? କୁହ ଦୀପାଳୀ, କି ସାହାଯ୍ୟ ମୁଁ କରିପାରେ ?

ଦୀପାଳୀ—ବାପା ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ଟଙ୍କା ପାଇଁ ଆସିଥିଲେ । ଏ ଯାଏ କିନ୍ତୁ ଘରକୁ ଫେରିନାହାନ୍ତି । ମୁନିର ଅବସ୍ଥା ତେଣେ ବଡ଼ ଖରାପ ।

ପାଠକ—ଦେଖ ଦୀପାଳୀ, ଗୋଟିଏ କଥା କହିବି, ମନରେ କିଛି ଭାବିବନି । ମୋର ମନେ ହୁଏ, ତମ ବାପାଙ୍କର ମସ୍ତିଷ୍କ ବିକୃତ ଘଟିଛି ।

ଦୀପାଳୀ—ନା, ନା, ସାହେବ ! ସେ କଥା କୁହନ୍ତୁ ନି । ଆମେ ସବୁ ଭାସିଯିବୁ । ଆମର ସର୍ବନାଶ ହୋଇଯିବ ।

ପାଠକ—ଭଗବାନ ତୁମମାନଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ । ତଥାପି ଦୀପାଳୀ, ତୁମ ବାପାଙ୍କ ପାଖରେ ମୁଁ ଅନେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛି । ତା'ର ମୁଣ୍ଡ ଠିକ ଥିଲେ ସେ କ'ଣ ମତେ ହତ୍ୟା କରିବାର ଧମକ ଦେଇ ମୋଠୁ ଜବରଦସ୍ତି ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରିଥାନ୍ତା ?

ଦୀପାଳୀ—ସେ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ, କହିପାରିବେ ?

ପାଠକ—ପୋଲିସ ତାକୁ ଆରେଷ୍ଟ କରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ନିଜ ଜୀବନକୁ ବିପନ୍ନ କରି ସେ ପୋଲିସ ହାତରୁ ଖସି ପଳେଇଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଆଇନ ଆଖିରେ ଧୂଳି ଦେଇ କେତେ ଦିନ ସେ ଆତ୍ମଗୋପନ କରିବ ?

ଦୀପାଳୀ—ଶେଷରେ ସେ ବି ଆମକୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ ?

ପାଠକ—ଆରେ, ତୁମେ ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ନି, ଦୀପାଳୀ !

ଦୀପାଳୀ—ବଞ୍ଚିରହିବାର ସବୁ ଦମ୍ଭ ଯେତେବେଳେ ଭାଙ୍ଗିଯାଇଛି, ଭାଙ୍ଗି ନ ପଡ଼ି ତିଷ୍ଠି ରହିବାର ଉପାୟ ନାହିଁ, ପାଠକ ସାହେବ ! ଦୁଃଖ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ, ଅଭାବ, ଅନାଟନ ଭିତରେ ଅଭିଶାପର ଯନ୍ତ୍ର ଶେଷ ହୋଇ ନ ପାରିଲା···

ପାଠକ—ମୋ ଉପରେ ଭରସା ରଖ, ଦୀପାଳୀ ! ମୁଁ ତୁମ ବାପାଙ୍କୁ ପୋଲିସ ହାତରୁ ମୁକୁଳେଇ ଆଣିବି ।

ଦୀପାଳୀ—ସାହେବ !

ପାଠକ—(Pause) ଆଚ୍ଛା, ଦୀପାଳୀ, ତୁମେ ପାଠ ପଢ଼ିଛ ?

ଦୀପାଳୀ—ହଁ, ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀ ଯାଏ ପଢ଼ିଛି ।

ପାଠକ—ଚାକିରି କରିବ ?

ଦୀପାଳୀ—ଚାକିରି ?

ପାଠକ—ହଁ, ଦୀପାଳୀ ! ମୋର ମନେହୁଏ, ବାପା ତୁମର ପୋଲିସ ପାଖରେ ସହଜରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବେନି । ଆଉ ପରିବାରକୁ ବଞ୍ଚେଇ ରଖିବାର ଗୁରୁ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁମ ଉପରେ । ଚାକିରି ନ କଲେ ସେମାନେ ଚଳିବେ କେମିତି ?

ଦୀପାଳୀ—କିନ୍ତୁ ମୋତେ ଚାକିରି ଦବ କିଏ ? କି ଚାକିରି ବା କରିବି ?

ପାଠକ—ଚାକିରି ମୁଁ ଦେବି, ଦୀପାଳୀ !

ଦୀପାଳୀ—Sir !

ପାଠକ—ହଁ ନୀହାର ସିଂକୁ ମୁଁ ଖୁବ ଭଲପାଏ । ଆଜି ତା'ର ପିଲାମାନେ ମୁଁ ଥାଉଥାଉ ଭାସିଯିବେ ଏକଥା କଣ ମୁଁ ବରଦାସ୍ତ

କରିପାରିବ ? ତୁମେ ମୋ ପାଖରେ ଗୃକିରି କରିବ ।
ଦରମା ମାସକୁ ଦୁଇଶ' ପଚାଶ ଟଙ୍କା···କ'ଣ ରାଜି ?

ଦୀପାଳୀ—କିନ୍ତୁ···

ପାଠକ—ସୁଯୋଗ ଜୀବନରେ ଦୁ'ଥର ଆସେନା, ଦୀପାଳୀ ! ଆଉ ଯେତେବେଳେ ଆସେ, ସେତେବେଳେ ତା'ର ସଦ୍‌ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ ।

ଦୀପାଳୀ—ଆପଣଙ୍କ ଋଣ ଜୀବନରେ ଶୁଝିପାରିବନି, ସାହେବ ! କିନ୍ତୁ ମତେ କଣ କରିବାକୁ ହବ ?

ପାଠକ—ତୁମେ ହବ ମୋର Personal Secretary, ଆଉ ଯେତେବେଳେ ଯାହା କରିବାକୁ ହବ, ମୁଁ ବତେଇଦେବି । (Pause) ହଁ, ଦୀପାଳୀ, ଏ ଟଙ୍କା ନେଇଯାଅ । ତୁମ ଭଉଣୀର ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ପରା ଟଙ୍କା ଦରକାର ?

ଦୀପାଳୀ—କିନ୍ତୁ···

ପାଠକ—ଆରେ, ନିଅ ନା ! ମୋ ପାଖରେ ସଂକୋଚ କାହିଁକି ? ଦୟା କରିବା ହଉଚି ମଣିଷର ଧର୍ମ । ଗରିବକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଅର୍ଥ ଭଗବାନଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା । ମୁନି କ'ଣ ଖାଲି ତୁମର ଭଉଣୀ, ଆଉ ମୋର କେହି ନୁହେଁ ?

ଦୀପାଳୀ—(ସଙ୍କୋଚ କରି ଟଙ୍କା ନେଇ) ମୁଁ ତ ଆଉ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁନି, ସାହେବ ?

ପାଠକ—ନା, ଦୀପାଳୀ ! ଏ ଘରଟାକୁ ନିଜର ବୋଲି ଭାବନାଅ । ଆଉ ଯେତେବେଳେ ଯାହା ଦରକାର, ନିଃସଙ୍କୋଚରେ କହିପାର । ହଁ, ଯାଅ, ଦୀପାଳୀ ! ରାତି ଅନେକ ହେଲାଣି, ମା' ତେଣେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବେ ।

(ଦୀପାଳୀ ନମସ୍କାର କରି ଚାଲିଗଲା । ପାଠକ ତା'ର ଯିବା ବାଟକୁ ଏକ-ଲୟରେ ଚାହିଁରହିଥିଲେ । ମାତ୍ର ତାଙ୍କ ଚାହାଣୀରେ ଥିଲା...
"କାମନାର ବହ୍ନି")

ଚତୁର୍ଥ ଦୃଶ୍ୟ

[ସମୟ ରାତ । ଗଳି ରାସ୍ତା । ରାସ୍ତା କଡରେ ବସି ମଦ ପିଉଥିଲେ ମଙ୍ଗୁ, ମଜିଦ୍ ।]

ମଙ୍ଗୁ—ଆରେ ଓସ୍ତାଦ୍‌ଜୀ, ମାଲପାଣି ତ କିଛି ଯୋଗାଡ଼ ହୋଇ-ପାରିଲାନି । ଆଜି ରାତଟା କ'ଣ ସେମିତି ସେମିତି କଟିଯିବ ?

ମଜିଦ୍—ମା'ରାଣ ଭୟା, ଆଜି ସକାଳେ ହାମ୍ କାହା ମୁହଁ ଚାହିଁଥିଲି କେଜାଣି, ଗୋଟେ ଜେବ୍ ବି କାଟିବାକୁ ମିଳିଲାନି । ଚାଲ୍, ଦେଖିବା, ଯଦି ଉଧାର୍‌ମେ କାମ ଚଳିଯିବ !

ମଙ୍ଗୁ—(କାହାକୁ ଯେମିତ ଆସୁଥିବାର ଦେଖି) ଆରେ ମଜିଦ୍ ଭାଇ, ତକଦ୍ଦର୍ ଖୋଲଗଲା ବେ ! ଆବେ, ଖୋଦା ଜବ୍ ଦେତେଁ ତୋ' ଛପର ଫାଡ଼୍କେ ଦେତେଁ ।

ମଜିଦ୍—ଆବେ ମଙ୍ଗୁ, ବେକାର୍ କ୍ୟୁଁ ବକର ବକର ହୋତାହେ ? ବାତ୍ତୋ କ୍ୟା ହେ, ବୋଲ୍ ।

ମଙ୍ଗୁ—ଆଖି ଦ୍ୱ'ଟା ଫୁଟିଗଲାଣି କବେ ? ଜେରା ଆଗେ ଦେଖ୍ । ଆରେ, ୟାର ହାତତୋ ଦେଖୋ, ଭୟା ! ଆ-ହା-ହା, ପକ୍କା ମାଲ୍ ଅଛି । ଠିକ ତ ମାଲସିହ୍ନା କହି ।

ମଜିଦ୍—(ଆସୁଥିବା ତରୁଣୀକୁ ଦେଖି) ମା' ଗଣ ଅଛି, ମଙ୍ଗୁ, ଆଖି ଦ୍ୱ'ଟା ଠିକ ଶାଇରବାନୁକ ମାଫିକ୍ ।

ମଙ୍ଗୁ—ହଁଃ, ଆ-ହା-ହା, ଠିକ ତ ବୈଜୟନ୍ତୀମାଲା ।

ମଜିଦ୍—ଆରେ ଭାଇ, ବଲ୍‌କୁଲ୍ ସାଧନା ଷ୍ଟାଇଲ ହେୟାର୍ କହି ।

ମଙ୍ଗୁ—ଆଉ ଗୁଲ, ଠିକ ତ ଗୀତାଓ୍ୱାଲ ।

ମଜିଦ୍—ମା'ଗଣ ଅଛି, ମଙ୍ଗୁ, ଏସା ନମ୍ବରୀ ମାଲ ହମ ଜନ୍ଦେଗୀମେ କଭି ନେହିଁ ଦେଖା । ଲେକିନ, ମଙ୍ଗୁ, ତୁ ଏକ କାମ୍ କର୍ । ଲଡ଼କୀ ନଜଦ୍ଦିକ ଆସିଗଲେ ତୁ ଡଟ୍‌କର ଧକ୍କା ଲଗି ପଡ଼୍‌କର ନିକଲଯିବୁ । ଔର ଯାହା ହବ ହମ ସମ୍ଭାଳବ ।

ମଙ୍ଗୁ—ଆରେ ଓସ୍ତାଦ୍, ସେ ଯଦି ପଡ଼୍‌କର ଖସିଯିବ ?

ମଜିଦ୍—ମା'ବଣ ମଙ୍ଗୁ, ହସିନା ମାନ ଜାଏଗି । ଆବେ ମଙ୍ଗୁ, ଏ ତ ଓହ୍ୱ ଲଡ଼କୀ ଅଛି ।

ମଙ୍ଗୁ—ଆବେ, କୌନ ହେ ?

ମଜିଦ୍—ଆବେ, ହମାରା କରିବଓ୍ୱାଲ ବସ୍ତି କା ଲଡ଼କୀ । ଆବେ, ଜୟପାଲକା ସାଥ୍ ଉସ୍‌କା ଲଭ୍ ଅଛି ।

ମଙ୍ଗୁ—ସ୍ୱା ତା' ସାଥିରେ ଲଭ୍ ଅଛି, ଆମ ସାଥିରେ ଲଭ୍ କରିବାକୁ କଣ ପାଠ ମନା କରିଚ ? ଆରେ, ଆମେ ବ ଲମ୍ବସ୍ୱ ଲୋଟ ଦେଇବାଲା ଅଛୁ । (ପକେଟ ଦେଖାଇଲା)

ମଜିଦ୍—ଆବେ, ଏବେ ଏଠା ଖାଲି ଅଛି ।

ମଙ୍ଗୁ—ଆରେ ଓସ୍ତାଦ୍, ଆସିଗଲା । ହଁ, ସାମାଲ୍‌କେ ଭୟ୍ୟା, ଚଢ଼ୟା ଯେବେ ଫନ୍ଦ୍‌କର ଉଡ଼ିଯିବ ନା···!

ମଜିଦ୍—ମା'ଷଣ ମଙ୍ଗୁ, ହମ୍ ଭି ବସ୍ତିଓ୍ୱାଲା ଅଛି । ଉଡ୍‌ନେସେ ପହଲେ ପକଡ଼ଲେବ । ସେ କ'ଣ ଓସ୍ତାଦ୍‌କୁ ବଳେଇ ପଳେଇଯିବ ?

(ଏଇ ସମୟରେ ଦୀପାଳୀ ଆସିଚି । ମଙ୍ଗୁ ତାକୁ ଧକ୍‌କା ମାରିଲା । ଦୀପାଳୀ ପଡ଼ିଗଲା ଓ ତା' ବ୍ଲାଉଜ ଭିତରୁ ଖସିପଡ଼ିବା ମନିବ୍ୟାଗକୁ ମଜିଦ୍ ଉଠେଇନେଲା ।)

ଦୀପାଳୀ—(ଚଟ୍ଟ ଉଠି) ଅଭଦ୍ର କୋଉଟିକାର । ଆଖି ଥାଇ ଥାଉ ଅନ୍ଧ ଭଳି ବାଟ ଚାଲୁଚ ?

ମଜିଦ୍—ବଚାକୁ ମାଫ୍ କର୍‌ଦୋ ମେମ୍‌ସାହେବ ! ମା'ଷଣ ଅଛି, ଟଲକେଟାକୁ ବଡରେ ଭଲ ଦେଖାଯାଏନା ! [ଆନ୍ଧାରକାଣା

ଅଛୁ । ଶାଲ ଲଫଙ୍ଗା କୋଉଠିକାର ! ଅମୀରକା ମାଫିକ୍ ବାଟ ଚାଲୁଚ । ଯା, ମେମ୍‌ସାହେବଙ୍କୁ ମାଫି ମାଗ୍ ।

(ମଙ୍ଗୁ ଆଣ୍ଠେଇପଡ଼ି ମାଫି ମାଗିବା ସମୟରେ ଦୀପାଳୀ ଚାଲିଯାଉଥିଲା ; କିନ୍ତୁ ମଜଦ୍ ବାଟ ଓଗାଳିଲା)

ମଜଦ୍—ଆ-ହା-ହା, ମା'ଗଣ, ମେମ୍‌ସାହେବ, କ୍ୟା ସୁରତ୍ ପାୟାହେ ତୁମ୍‌ନେ !

ଦୀପାଳୀ—ଆରେ, ଏ କ'ଣ କରୁଚ ? ବାଟ ଛାଡ଼ ! ଅଭଦ୍ର, ବଜାରି, ଲଫଙ୍ଗା !

ମଙ୍ଗୁ—ଆରେ, ଓସ୍ତାଦ ! ଲତାମଙ୍ଗେସକର ଗାନା ଗାଇଲା ଭଳି ଶୁଣାଯାଉଚି ।

ଦୀପାଳୀ—ବାଟ ଛାଡ଼ିଦିଅ କହୁଚି, ନଚେତ୍ ପାଟିକରି ଡାକ ପକେଇବି ।

ମଜଦ୍—ମା'ଗଣ, ମଙ୍ଗୁ, ମେମସାହେବ ତଗ ହୋନେସେ ରଙ୍ ନିଖର ଆତାହେ ।

(ଖୁବ୍ ଜୋର ହସିଉଠିଲେ ଓ ଦୀପାଳୀ ଗାଲୁ ଚିମ୍ପି ଦେଲା ମଜଦ୍)

ମଙ୍ଗୁ—ଆ-ହା-ହା, କି ନରମ ହାତ କରେ ଓସ୍ତାଦ୍ ! ଧର୍ମ ସାଇନୀ ଦୋକାନ ରସଗୋଲା ଭଳି ଲାଗିଲା ।

ମଜଦ୍—ମା'ଗଣ, ମେମସାହେବ, ଭାରି ବଢ଼ିଆ ଲାଗିଲା । ମେମ-ସାହେବ ଗୁସ୍‌ସା ହୋନେସେ କ୍ୟା ଫାଏଦା, ଠଣ୍ଡାନେସେ

କ୍ୟା ଫାଏଦା ? ବସ୍ତି ତ ବହୁତ ଦୁର ଅଛି । ଔର ଇତନା ରାତ୍‌ମେ ୟହାଁ କୋଇ ଭି ନେହିଁ ଆଏଗା ।

ମଙ୍ଗୁ—ଆରେ ଓସ୍ତାଦ୍, ଏ ସହଜରେ ପଞ୍ଜୁରିରେ ପଶିବାବାଲା ପକ୍ଷୀ ନୁହେଁ । ୟା ପାଇଁ ଟିକେ ବଡ଼ ଥୋପ ଦରକାର । ଖାଲି ଲମ୍ବ୍‌ଷ୍ଟି ଲେଟ୍‌ରେ କାମ ଚଳିବନି ।

ମଜିଦ୍—ଠିକ କହୁଚୁ, ବଚା, ୟେ ମୌକା ଔର ନେହିଁ ମିଲେଗା ।

ମଙ୍ଗୁ—ୟେ ରାତ୍ ଫିର ନା' ଆଏଗି ।

(ଦୁହେଁ ନାଚଲେ ଓ ଦୀପାଳୀକୁ ଧରିଲେ ଉଠେଇ ନେଇଯିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ)

ଦୀପାଳୀ—ରୁହଡ଼ଦଅ, ରୁହଡ଼ଦଅ କହୁଚି !

ଜୟପାଲ—(ଆସି) କଏ, କଏ ତୁମେମାନେ ?

(ଇତ୍ୟବସରରେ ମଙ୍ଗୁ, ମଜିଦ୍ ଚାଲିଗଲେ)

ଦୀପାଳୀ—ଜୟପାଲ !

ଜୟପାଲ—ଦୀପା !

ଦୀପାଳୀ—ତୁମେ ଠିକ ସମୟରେ ଆସି ନ ଥିଲେ ମୋର ବୋଧହୁଏ ଆଜି ସର୍ବନାଶ ହେଇଥାନ୍ତା ।

ଜୟପାଲ—କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଏତେ ରାତରେ କୁଆଡ଼େ ?

ଦୀପାଳୀ—ସବୁ କହିବି, ଜୟପାଲ, ଘରକୁ ଚାଲ ।

(ଦୁହେଁ ଚାଲିଗଲେ)

ପଞ୍ଚମ ଦୃଶ୍ୟ

[ନୀହାର ସିଂର ଘର ! ଗୋଟେ ଖଟ ଉପରେ ଶୋଇଚ ରମା । ସମସ୍ତ ନିଶାର୍ଦ୍ଧ ! ଘରେ ସ୍ତିମିତ ଆଲୁଅ]

ନୀହାର—(ବାହାରୁ) ରମା, ରମା !

ରମା—କିଏ, କିଏ ତୁମେ ?

ନୀହାର—ମୁଁ ଡାକୁଚି, ରମା, ଦୁଆର ଖୋଲ ।

ରମା—(ଦୁଆର ଖୋଲି) ତୁମେ ? ତୁମେ ଆସିଚ ?

ନୀହାର—ଆସ୍ତେ, ରମା, ପାଟି କରନା ! ପୋଲିସ ବରାବର ମୋର ପିଛୁ କରନ୍ତି । ସେଇଥିପାଇଁ ଆସିବ ଆସିବ ବୋଲି ଆସି ପାରୁ ନ ଥିଲି ।

ରମା—ତୁମେ ଆଜିଯାଏ ଥିଲ କୋଉଠି ?

ନୀହାର—ନର୍କରେ ! ଯୋଉଠିକି ମଣିଷ ଜାଣି ଜାଣି କେବେ ଯାଏନି । ହଁ, ରମା, ମୁନା କେମିତି ଅଛି ?

ରମା—ଭଲ ଅଛି, ଆଉ ଘରେ ଶୋଇଛି ।

ନୀହାର—ହେ ଭଗବାନ, ତାକୁ ଭଲ କରିଦିଅ । ବାପ ହେଇ ତ ମୁଁ ତାର କିଛି କରିପାରିଲିନି । ହତଭାଗୀଟା ସେ । ଏଣିକି ରମା, ପିଲାମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁମ ଉପରେ । ଏଇ ଟଙ୍କା କେତୋଟା ତୁମେ ରଖିଥାଅ ।

ରମା—ତୁମେ କୁଆଡ଼େ ମାଲିକଙ୍କୁ ମାରିଦବ ବୋଲି ଧମକ ଦେଇ ତାଙ୍କଠୁ ଜବରଦସ୍ତି ଟଙ୍କା ଆଣିଛ ?

ନୀହାର—ଏକଥା ତୁମକୁ କିଏ କହିଲା, ରମା ?

ରମା—ମୁଁ ଜାଣେ; ପାପା କହୁଥିଲେ ।

ନୀହାର—ସବୁ ମିଛ କଥା ରମା, ଏ ମୋର ଝାଳବୁହା ଧନ; ଗଲା ମାସର ଦରମା ! ରମା, ତୁମେ ବି ମତେ ଆଜିଯାଏ ଚିହ୍ନି-ପାରିଲନି ?

ରମା—ତେବେ ତୁମେ ପୋଲିସକୁ ଲୁଚି ଲୁଚି ବୁଲୁଛ କାହିଁକି ? ସେମାନଙ୍କୁ ସତ କଥା କହୁନ କାହିଁକି ?

ନୀହାର—(ସ୍ମିତ ହସି) କାହାକୁ ସତ କଥା କହିବ, ରମା ? ପୋଲିସକୁ ? ତୁମେ କ'ଣ ଭାବୁଚ, ସେମାନେ ମୋ କଥାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବେ ? ଥରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କଲା ପରେ ମୋ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମିଥ୍ୟା ପ୍ରମାଣ ଯୋଗାଡ଼ କରିବାକୁ ସେମାନଙ୍କୁ ବେଶି ଡେରି ଲାଗିବନି । ଆଜି ସବୁ ପ୍ରମାଣ ଯୋଗେଇଦେବେ ପାଠକସାହେବ ।

ରମା—ଏ ଦୁନିଆରେ କ'ଣ ନ୍ୟାୟ ନାହିଁ ? ସମସ୍ତେ କ'ଣ ଅନ୍ଧ ? କୋର୍ଟ କଚେରିରେ ତ ପୁଣି ବିଚାର ହବ !

ନୀହାର—ହିଁ, ରମା, ବିଚାରର ଗୋଟେ ପ୍ରହସନ ହବ । ବିଶିଷ୍ଟ ଶିଳ୍ପପତି ଆଉ ସମାଜସେବକ ରଘୁନନ୍ଦନ ପାଠକଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ ନ କରି ମତେ କିଏ ବିଶ୍ୱାସ କରିବ ? ତା' ଛଡ଼ା ମୋକଦ୍ଦମା ଲଢ଼ିବାର ସମ୍ବଳ ମୋ ପାଖରେ କାହିଁ ?

ରମା—ତା' ବୋଲି ବିନାଦୋଷରେ ତୁମେ ଜେଲ ଖଟିବ ?

ନୀହାର—ଛାଡ଼ ରମା, ମତେ ଭାଗ୍ୟ ଉପରେ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଛାଡ଼ିଦିଅ ।

ରମା—ଆମର ଅବସ୍ଥା କ'ଣ ହବ, କିଛି ଭାବୁଚ ?

ନୀହାର—ଅନେକ ଭାବିଚି, ରମା, ତମେ ଚିନ୍ତା କରନି । ମୁଁ ବଞ୍ଚିଥିବାଯାଏ ତମେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଟଙ୍କା ପାଉଥିବ ! ତମେ ସେଦିନ କହିଥିଲ ନା ରମା, ନେଇ ଆଣି ଥୋଇ-ଜାଣିଲେ ଚୋରିବିଦ୍ୟା ଭଲ ?

ରମା—ତା'ବୋଲି ତୁମେ କ'ଣ··· ?

ନୀହାର—ହଁ, ରମା, ଶ୍ରେଷ୍ଠୀଙ୍କୁ ଯୋଉମାନେ ନିଜର ବ୍ୟବସାୟରେ ପରିଣତ କରିଚନ୍ତି, ମୁଁ ତାଙ୍କର ଭିତରୁ ଜଣେ ହେଇ-ଯାଇଚି । ତୁମେ ଦୁଃଖ କରନା, ରମା, ଦୁଃଖରେ ଯା'ର ଜୀବନ ଗଢ଼ା, ତା'ର ଆଉ ଗୋଟେ ଦୁଃଖ କ'ଣ ? ହଉ, ମୁଁ ଯାଉଚି, ରମା !

ରମା—ତୁମେ କ'ଣ ସତରେ ଚାଲିଯିବ ?

ନୀହାର—ହଁ, ରମା, ଦିନର ଆଲୁଅରେ ତୁମମାନଙ୍କ ସହିତ ଦେଖା ନ ହେଲେ ବି ରାତିର ଏଇ ବୀଭତ୍ସ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ନିଶ୍ଚୟ ଦେଖା ହବ । ମୁଁ ଆଉ ଆଲୋକକୁ ଆସି-ପାରିବନି, ରମା !

ନୀହାର—ନା, ନା, ତୁମେ ଫେରିଆସ । ମୋର ଟଙ୍କା ଦରକାର ନାହିଁ । ମୁଁ ବଡ଼ଲୋକ ହବାକୁ ଚାହେଁନା । ପିଲାଏ ମୋର ଭୋକ ଉପାସରେ ସେମିତି ବଞ୍ଚିରହିବେ । ତୁମେ ଫେରି-ଆସ । ତୁମକୁ ମୁଁ ନିଏ ।

ନୀହାର—ରମା, ଫେରିବାର ସବୁ ବାଟ ମୋର ବନ୍ଦ ହେଇ-ଯାଇଚି । ଗୋଟେ ମୋହରମରା ଚୋରର ସମାଜରେ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ।

ରମା—ଚାଲ, ଆମେ ତା'ହେଲେ ଏଠା ଛାଡ଼ି ବହୁତ ଦୂରକୁ ଚାଲିଯିବା ।

ନୀହାର—କୁଆଡ଼େ ଯିବା, ରମା ? ଆଇନର ହାତଟା ଏତେ ଲମ୍ବା ଯେ, ପୃଥିବୀର ଯେକୌଣସି କୋଣରୁ ଆମକୁ ଧରି-

ଆଣିବ । ଏତେ ବଡ ପରିବାରକୁ ଧରି ଆତ୍ମଗୋପନ କରିବା ଅସମ୍ଭବ, ରମା !

ରମା—ହେ ମା, ବାଟମଙ୍ଗଳା ! ମୁଁ ଅଲକ୍ଷଣୀ । ମୋର ଯୋଗୁ ତୁମର ଆଜି ଏ ଅବସ୍ଥା ।

ନୀହାର—ନା', ରମା, ଇଏ ଆମ ଭାଗ୍ୟର ନିର୍ମମ ପରିହାସ । ମୁଁ ସତ୍ ହବାକୁ ଚାହିଁଥିଲି । କିନ୍ତୁ ପାରିଲିନି, ରମା ! ମୋର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଚି ।

ରମା—ମୋ ସାନ କୁହା ମାନିବ ? ମାଲିକ ଆମର ଭାରି ଭଲ ଲୋକ । ତମେ ଯାଇ ତାଙ୍କ ହାତଗୋଡ଼ ଧରି ସବୁ କଥା କହିଲେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ତୁମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ।

ନୀହାର—ତମେ ସେ ଲୋକଟାକୁ ଚିହ୍ନନି, ରମା ! ଗୋଟେ ସଇତାନର ଅବତାର ସେ !

ରମା—ନା, ନା, ସେ ଭାରି ଭଲଲୋକ । ସେଦିନ ତମେ ଟଙ୍କା ପାଇଁ ଗଲା ପରେ ନ ଫେରିବାରୁ ଦୀପା ତୁମକୁ ଖୋଜିବାକୁ ଯାଇଥିଲା ।

ନୀହାର—(ଚିତ୍କାର କରି) ରମା ! (ଦୀପାଲୀ ଆସିଚି)

ଦୀପାଲୀ—ବ ପା !

ନୀହାର—(Pause) ଦୀପା, ତୁ ପାଠକସାହେବ ଘରକୁ ସେଦିନ ଯାଇଥିଲୁ ?

ଦୀପାଲୀ—କାହିଁକି, କ'ଣ ହେଲା ?

ନୀହାର—କିଛି ନାହିଁ, ଦୀପା, ତୁ ଆଉ ସେଠିକି ଯିବୁନି ।

ଦୀପାଳୀ—କିନ୍ତୁ ବାପା, ମୁଁ ତ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଚାକିରି କରିବାକୁ କଥା ଦେଇଛି । ମାସକୁ ଦରମା ଦୁଇଶ ପଚାଶ ଟଙ୍କା !

ନୀହାର—ଦୀପା ! ନିଜର ସର୍ବନାଶକୁ ତୁ ନିଜେ ହାତ ଠାରି ଡାକିଆଣିଲୁ ?

ଦୀପାଳୀ—କ'ଣ ହେଲା, ବାପା ? ପାଠକ ସାହେବ ଏତେ ଭଲ ଯେ, ଆମ ଦୁଃଖ ସହି ନ ପାରି ମତେ ଚାକିରି ଦେଲେ । ତୁମକୁ ପୋଲିସ ହାତରୁ ମୁକୁଳା ଆଣିବାକୁ ଜବାବ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ନୀହାର—ତାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବୁନି, ଦୀପା ! ତା' ହସରେ ବିଷ ମିଶିଛି । ତା ଚାହାଣୀରେ ଭରିରହିଛି କାମନାର ବହ୍ନି ।

ଦୀପାଳୀ—ସେଇଟା ତୁମର ଭୁଲ ଧାରଣା, ବାପା ! ତୁମର ମୁଣ୍ଡ ଖରାପ ହେଇଯାଇଛି ବୋଲି ସେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହଉଥିଲେ ।

ନୀହାର—ପାଠକ ସାହେବ କହୁଥିଲେ ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଖରାପ ହେଇ-ଯାଇଛି ବୋଲି ? ତା'ହେଲେ ମୋ ଅନୁମାନ ଠିକ, ଦୀପା ! ସେ ସଇତାନ ତା'ର ଜାଲ ବିଛେଇଦେଇଛି । ଗରିବର ଏକମାତ୍ର ସମ୍ବଳ ଇଜ୍ଜତ୍ ଉପରେ ସେ ଦିନେ ନା ଦିନେ ଆଘାତ କରିବ ।

ରମା—କଣ ଗୁଡ଼ାଏ ଏଣୁତେଣୁ କହୁଛ ବା ? ସତରେ ତୁମ ମୁଣ୍ଡ ବିଗିଡ଼ିଯାଇଛି । ଝିଅ ତ ଚାକିରି କରି ଦରମା ପାଇବ । ସେଥିପାଇଁ ଏତେ...

ନୀହାର—ସେ ଗୃକିର କରିବନି, ରମା, ରଘୁନନ୍ଦନ ପାଠକର କାମନାବହ୍ନିରେ ସେ ଇନ୍ଧନ ଯୋଗାଇଦବ । ଭାବିଚ, ରମା, କ'ଣ ପାଇଁ ସେ ଦୀପାକୁ ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ଟଙ୍କା ଦରମା ଦବ ? କି କାମ ବା ସେ କରିବ ? ନା, ଦୀପା, ତୁ ସେଠି ଗୃକିରି କରିବୁନି ।

ଦୀପାଳୀ—ମୁଁ ତୁମ କଥା ବୁଝୁଚି, ବାପା ! ତଥାପି ମୋ ଉପରେ ଭରସା ରଖ । ତମର ଝିଅ ହେଇ ଏ ବଂଶର ଇଜ୍ଜତରେ କଳଙ୍କର ଦାଗ ଲଗିବାକୁ ଦେବନି ।

ନୀହାର—ମୋର ସେ ବିଶ୍ୱାସ ଅଛି, ମା ! ହେଲେ ଭୋଗବିଳାସ ଆଉ ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟ ଆଗରେ ସବୁକିଛି ଦମ୍ଭ ଭାଙ୍ଗିଯାଏ । ଏ ଜୀବନରେ ପାଠକ ସାହେବ ବଙ୍ଗଳାରେ ଅନେକ ଝିଅଙ୍କୁ ଦେଖିଚି । ଦେଖି ଦେଖି ଏ ଆଖି ଦି'ଟା ଜଳକା ହେଇଯାଇଚି । ହେଲେ କେହି ପାରିନାହାନ୍ତି, ମା ! ଆଜି ତୁ...

ଦୀପାଳୀ—ତା'ହେଲେ କ'ଣ ଆମେ ସମସ୍ତେ ମରିଯିବା ? ମୁଁ ଗୃକିରି କରିବନି; ତମେ ଗୋଟେ ଫେରାର ଆସାମୀ ଭଳି ଆତ୍ମଗୋପନ କରିବ । ଆଉ ଏମାନେ ସବୁ ଖାଇବେ କ'ଣ ? ବଞ୍ଚିବେ କେମିତି ?

ନୀହାର—ଟଙ୍କା କଣ ସବୁ କିଛି, ଦୀପା ?

ଦୀପାଳୀ—ତା' ନ ହେଲେ ତୁମେ ମାଲିକର ଟଙ୍କା ଗୃେରି କଲ କାହିଁକି ? ତାକୁ ମାରିଦବାର ଧମକ ଦେଇ ତା'ଠୁ

ଜବରଦସ୍ତି ଝଙ୍କା ଆଣିଲ କାହିଁକି ? ଏଇ ଅଭାବ ସନ୍ଧ୍ୟା-ପାରିଲ ନା ବୋଲି ଛ ?

ନୀହାର—ଦୀପା !

ଦୀପାଲୀ—ସେ ସବୁ ଖାଲି ଆଦର୍ଶର କଥା । ସେ ଯା' ହଉ, ମୁଁ ସ୍ଥିର କରିଚ, ଗୃହିଣୀ କରିବ ।

ନୀହାର—ଦୀପା !

ଦୀପାଲୀ—ଭଲ ମନ୍ଦ ବିଚାର କରିବାର ବୟସ ମୋର ହେଇଚ, ବାପା !

ନୀହାର—ନା, ସେ ନାରୀମାଂସଲୋଭୀ ଜାନୁଆରଠା ପାଖକୁ ମୁଁ ତତେ ଜାଣୁ ଜାଣୁ କେବେ ଛାଡ଼ିଦେବି ନ । ସେ ମୋର ସର୍ବନାଶ କରିଚ । ଆଜ ମୁଁ ବ ତାକୁ ଛାଡ଼ିଦେବି ନା । ମୁଁ ତାକୁ ଖୁନ୍ କରିବ ।

(ଏଇ ସମୟରେ ବାହାରୁ ପୋଲିସର ହୁଇସିଲ ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଗଲା । ନୀହାର ସେ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଗୁଲିଯିବାର କିଛିକ୍ଷଣ ପରେ ବାହାରୁ ଗୁଳି ଫୁଟିବାର ଶବ୍ଦ ଓ କରୁଣ ଚିତ୍କାର ଶୁଭିଲା)

ଷଷ୍ଠ ଦୃଶ୍ୟ

[ଜୟପାଲଙ୍କ ଘରର ଗୋଟେ ଅଂଶ । ସମୟ ସନ୍ଧ୍ୟା । ଜୟପାଲଙ୍କ ସାନ ଭାଇ ଆନନ୍ଦ, ବୟସ ୧୧ ବର୍ଷ । ସ୍କୁଲର ଛାତ୍ର । ହାତରେ ଇତିହାସ ବହି ଧରି ପଢୁଛି । କିଛି ସମୟ ପରେ ଆରମ୍ଭ କରିଛି ଏକ ଆଧୁନିକ ଗୀତ । ଗୀତ ପରେ ଭିତରୁ ଶୁଭିଲା ତା' ମା'ଙ୍କ ଡାକ ।]

ଏଇ ମନ ବୃନ୍ଦାବନ କୁଞ୍ଜରେ
ରଖିବ ତୁମକୁ ଅତି ଯତ୍ନରେ···
ହେବ ମୁଁ ତୁମର ଗାର୍ଡ଼
କେହି ପାଇବେନି ଗୁଡ଼···। ୦।

ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଯଦି ତେଲ ଗୁଡ଼ବେ
କର୍ଡ଼ନକୁ ଭାଙ୍ଗି ଯଦି ଆସିବେ···
ଟିଅର ଗ୍ୟାସ୍ ଅଛି ମହଜୁଦ
ଭୟ କରବନି ତୁମେ ଟି କେବେ

ଜରୁରତ ହେଲେ ଦେବ ଅର୍ଡ଼ର
ଫାୟାର କରିବ ଅବା ମର୍ଡ଼ର
ହେବ ମୁଁ ତୁମର ଗାର୍ଡ଼
କେହି ପାଇବେନି ଗୁଡ଼ । ୧ ।

ଲେକିନ୍ ପ୍ରେମ ଓ୍ୟାଦା କର ସଜନୀ
ତୁମେ ହେବ ସାଥୀ ଦିବା ରଜନୀ
ଆଜ କା' ପାଲରେ ପଡ଼ବନି ତୁମେ
ଅଛି ମୋ ପାଖରେ କାଲ ସଙ୍ଗୀନ୍

ଜଗି ରୁହି ତୁମେ ଦୋଳ ଖେଳିବ
ବୃନ୍ଦାବନ ବୁଲ୍ ବୁଲ୍ ଗୀତ ଗାଇବ
ତୁମେ ହେବ ଅତି ହାର୍ଡ଼
ମୁଁ ହେବ ତୁମର ଗାର୍ଡ଼ । ୨ ।

ଆନନ୍ଦ—(ବହି ଧରି) ସାହାଜାହାନଙ୍କର ଦାରା, ସୁଜା, ଆଓରଙ୍ଗଜେବ ଓ ମୁରାଦ ନାମରେ ଚାରିଟି ପୁଅ ଥିଲେ ।

ସାହାଜାହାନ ବହୁକୋଟି ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ କରି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ତାଜମହଲ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । (ବହି ବନ୍ଦ କରି) ସାହାଜାହାନଙ୍କର ଆଓରଙ୍ଗଜେବ, ଦାରା, କିଂକଙ୍ଗ୍, ଗାନ୍ଧିଓ୍ୱା···ଧେତ୍ତେରି, ସବୁ ଓଲଟ ପାଲଟ ହେଇ-ଯାଉଚି । ନା, ଏ ପାଠ ମୋ ଦ୍ୱାରା ହେଇପାରିବ ନି । ଆଚ୍ଛା, କୋଇ ବାତ୍ ନେହିଁ । ହେଲେ ବାପା, ଭାଇ କ'ଣ ଛାଡ଼ିବା ଜନ୍ତୁ ? ବୋଉଟା ଜନ୍ତୁ ମୋ ପଛରେ । ନା— ଏଥର ସଫାସଫା ମନା କରିଦେବ ! ଏ ପାଠ ମୋର ଦରକାର ନାହିଁ । କାହାର କେତେ ପୁଅ, କୋଉ ରଜାର କେତେ ରାଣୀ, କି ଦରକାର ହୋ ମନେ ରଖିବା ? ନିଜେ ତ ବାହା ହେବ ନି ବୋଲି ଭାବିଚି । ଆଉ ଯଦି ଦେବାବ୍ ବୋଉ ରାଣ ନିୟମ ପକେଇ ମୋ ବେକରେ ଗୋଟେ lovely lady · ଛନ୍ଦିଦିଏ, ତେବେ ଗୋଟେ ପୁଅ ହେଇଗଲେ ଚଳିଯିବ । ଆଉ ଗୋଟାକରୁ ଯଦି by chance ଦ୍'ଟା ହେଇଗଲା ନା, ତେବେ "ଇତି ଶ୍ରୀମଦ୍ ସନ୍ତାନ ମହାପୁରାଣେ ଶେଷ ଅଧ୍ୟାୟ ସମାପ୍ତ ।"

ଦୀପାଳୀ—(ଆସି ଠିଆ ହେଲା)

ଆନନ୍ଦ—Hallo Mrs, ନୂଆବୋଉ, good morning, ମାନେ, ସୁ-ପ୍ରଭାତ ! ଦୟାକରି ଆସନ ଗ୍ରହଣ କଲେ ସୁଖୀ ହେବ ।

ଦୀପାଳୀ—ଏ Mr, ଏଇଟା ସକାଳ ନୁହେଁ, ସନ୍ଧ୍ୟା । ଆଉ ମୁଁ Mrs, ନୁହେଁ, Miss.

ଆନନ୍ଦ—ଧେତ୍‌ତେରି, ଆଜି ଖାଲି. ସବୁ ଓଲଟା ହୋଇଯାଉଚି ।
ଆଚ୍ଛା, କୋଇ ବାତ୍ ନେହିଁ, ନୂଆବୋଉ, ତମେ ମିସେସ୍ ନ ହେଲେ ବି ନିକଟରେ ହୋଇଯିବାର ସବୁ ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲଣି । ଏଇଟା ପ୍ରଗତିର ଯୁଗ କିନା, ତେଣୁ ମୁଁ ଆଗୁଆ ଡାକିଦେଲି ।

ଦୀପାଳୀ—ମାନେ ?

ଆନନ୍ଦ—ଆରେ, ତମେ କିଛି ଟେର ପାଇନ, ନୂଆବୋଉ ? ହଁ, ନିହାତି ଗୁପ୍ତ କଥା କିନା ! ପର୍ଦାକୁ ଲିକ୍ କରନ୍ତି । ଆଚ୍ଛା, କୋଇ ବାତ୍ ନେହିଁ । ଆମ ଘରେ କିନ୍ତୁ କଥାଟା ଆଉଟ୍ ହୋଇଗଲଣି ! ଖାଲି ଆଉଟ୍ ହୋଇନି ; ବହୁତ advance, ମାନେ···ମାନେ, advance···

ଦୀପାଳୀ—ଆଗେଇଗଲଣି ?

ଆନନ୍ଦ—ହାଁ, ଠିକ ଧରିଚ କଥାଟାକୁ ।

ଦୀପାଳୀ—ଆରେ, କ'ଣ ଆଗେଇଗଲା, ଆନନ୍ଦ ?

ଆନନ୍ଦ—ଭାଇ ତମକୁ ବାହାହେବେ କି ତମେ ଭାଇଙ୍କି ବାହାହବ, ଏମିତି କିଛି ଗୋଟେ ହବ ତ ଆଉ କଣ ?

ଦୀପାଳୀ—ଦେଖ ଆନନ୍ଦ, ତମେ ଯଦି ମତେ ଏମିତି ଚଢ଼େଇବ ନା, ମୁଁ ଆଉ ଜମା ତମ ଘରକୁ ଆସିବିନି ।

ଆନନ୍ଦ—କୋଇ ବାତ୍ ନେହିଁ !···ଏ···ନାଇଁ, ନାଇଁ, ନୂଆବୋଉ, ମୁଁ ଆଉ ତୁମକୁ ଜମା ଚଢ଼େଇବିନି । ଆଚ୍ଛା, ନୂଆବୋଉ···

ଦୀପାଳୀ—ଆରେ, ଫେର୍ ମତେ ଚଢ଼େଇଲ ?

ନନ୍ଦ—ଓହୋ, ତୁମ ଇଚ୍ଛା; ମୁଁ ତୁମକୁ ନୂଆବୋଉ ବୋଲି ଡାକିବିନି । ତୁମକୁ ଲାଜ ଲାଜ ଲାଗୁଚି । ବେଶ୍··· ! କିନ୍ତୁ ମୁଁ what ବୋଲି ଡାକିବି ?

ଦୀପାଳୀ—କାହିଁକି, ଦୀପାଳୀ ଅପା ବୋଲି ଡାକିବ ।

ଆନନ୍ଦ—କୋଇ ବାତ୍ ନେହିଁ ! କିନ୍ତୁ ନୂଆବୋଉ, ତମେ ଆମ ଘରକୁ ଆସିବାଯାଏ ତୁମକୁ ନୂଆବୋଉ ବୋଲି ଡାକିବାକୁ ଗୋଟେ special permit ଦେଇଦିଅ ନା ! ହଁ, କ'ଣ କହୁଥିଲଟି ? ମନେପଡ଼ିଲା ! ଆଚ୍ଛା, କହିଲ ନୂଆବୋଉ, ବାହା କାହିଁକି ହୁଅନ୍ତି ?

ଦୀପାଳୀ—(ହସି) ମୁଁ ତ ବାହା ହୋଇନି, କେମିତି ଜାଣିବି ?

ଆନନ୍ଦ—ମୁଁ ବି ତ ବାହା ହୋଇନି ।···ତଥାପି, ତମେ ମୋ'ଠୁ senior କିନା ! ଆଚ୍ଛା, କୋଇ ବାତ୍ ନେହିଁ । ହେଲେ ନୂଆବୋଉ, ତମେ ଆଉ ଟେଲୁଣିପୋକ ଭଳି ଗୁଡ଼ାଏ ଛୁଆ ଜନ୍ମ କରିବନି । ମୋର ଗୋଟିଏ ପୁତୁରା ଆଉ ଗୋଟିଏ ଝିଆରୀ ଦରକାର । ବାସ୍—'ଛୋଟ ପରିବାର ସୁଖୀ ପରିବାର ।'

ଦୀପାଳୀ—ତମେ ଏଠୁ ଯିବ, ନା, ମାଉସୀଙ୍କି ଡାକିବି ? ପାଠଶାଠ ଛାଡ଼ି ଆଜିଠୁ ଛୁଆପିଲାଙ୍କ ଚିନ୍ତା ହେଲାଣି !

ଆନନ୍ଦ—କୋଇ ବାତ୍ ନେହିଁ । ବୋଉ ଆସିଲେ ମୋ କଥାକୁ ସମର୍ଥନ କରିବ ଯେ ! ଦେଖୁନ, ଆମେ ଦି'ଭାଇ କେମିତି

ମଜାରେ ଅଛୁ । ଆଉ ମୋ ତଳକୁ ଯଦି ଟ୍ରେନ ବଗି ଭଳି ଦି ଗୁରଣ୍ଠା ଲଗିଥାଆନ୍ତେ ନା, ବାପ୍‌ରେ ବାପ୍‌···ଖାଲି ବଜାବଜି, ମରାମରି, ଦଳାଦଳି, ଭିଡ଼ାଭିଡ଼ି, ଛଡ଼ାଛଡ଼ି, ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ଲଗିଥାନ୍ତା ! ତମ ଘରେ ଦେଖୁନ, କମିତି ପାଲି ଲଗିଚି ! ଗୋଟେ ଝାଞ୍ଜିପିଟା ମଠ ତ !

ଆନନ୍ଦବୋଉ—(ଭିତରୁ) ନନ୍ଦଆ, ହେ ନନ୍ଦଆ !

ଆନନ୍ଦ—ଯାଉଚି, ଯାଉଚି, ବୋଉ ! ଓ୍ୱାରେଣ୍ଟ ଆସିଗଲା, ନୂଆବୋଉ ! ବୁଝିଲ···! ଅଜି ଭାଇଙ୍କର ଜନ୍ମଦିନ । ସେଥିରେ ତମେ ହଉଚ cheif guest. ବୋଉ 'ମିବ ମହାଦେବଙ୍କ ମନ୍ଦିରକୁ ଭୋଗ କରିବାକୁ, ଆଉ ମୁଁ ହଉଚି escort ।

ଦୀପାଳୀ—କୋଇ ବାଡ଼ି ନେଇଁ, ଯାଅ, ଲଭ ମିଳିପିବ ମ !

ଆନନ୍ଦ—ହଁ, the endରେ ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ଭୂରିଭୋଜନ ।

(ଆନନ୍ଦ ଗୁଲିଗଲା । ଦୀପାଳୀ ଚେୟାରରେ ବସି ତା ଇତିହାସ ବହିଟି ପଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଲା । ଏଇ ସମୟରେ ଛପି ଛପି ଆସି ଜୟପାଳ ଦୀପାକୁ ଧରିପକେଇଚି)

ଦୀପାଳୀ—ଆରେ, ଛାଡ଼ମ ! ମାଉସୀ ଯେବେ ଦେଖିବେ, କଣ ଭାବିବେ, କହିଲ ?

ଜୟପାଳ—ଦେଖିଲେ ଦେଖନ୍ତୁ । କ'ଣ ଭାରି ଲାଜ ଲାଗିବ, ନା ?

ଦୀପାଳୀ—ଆଉ, ତମ ଭଳି ସମସ୍ତେ କ'ଣ ଅଲଜୁକ ହେଇଚନ୍ତି ?

ଜୟପାଲ—ଇସ୍, ଲାଜକୁଳୀ ଲତା ତ ! (Pause) ସତରେ ଦୀପା ! ଏ ଏକା ଏକା ଜୀବନ ଆଉ ଭଲ ଲାଗୁନି ।

ଦୀପାଳୀ—ଆଜିଯାଏଁ ଫେର ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା କେମିତି ?

ଜୟପାଲ—ତୁମ ସାଥିରେ ପରିଚୟ ହୋଇ ନ ଥିଲା ବୋଲି ।

ଦୀପାଳୀ—ଆଉ ଏବେ ?

ଜୟପାଲ—ସତରେ ଦୀପା, ଚୈତାଳିର ସମ୍ଭାର ନେଇ ଯୋଉଦିନ ତୁମେ ଏ ଘରେ ବୋହୂ ହୋଇ ପାଦ ଦବ, ସେଦିନ ବୋଉ କେତେ ଖୁସି ହବ, ଜାଣିଚ ? ତା ଜୀବନର ଗୋଟେ ସ୍ୱପ୍ନ ସେଦିନ ସାର୍ଥକ ହବ । ଆଉ ମୁଁ ···

ଦୀପାଳୀ—ସେ ସୁଦିନ ବୋଧହୁଏ ମୋ ଜୀବନରେ ଆସିବନି, ଜୟପାଲ !

ଜୟପାଲ—ଏ ତୁମେ କଣ କହୁଚ, ଦୀପା ?

ଦୀପାଳୀ—ଗୋଟେ ଭଙ୍ଗା ବେହେଲାର ଆହତ ମୂର୍ଚ୍ଛନା ଭଳି ଯେ ଲୁହ ଢାଳୁଚି, ତା' ଭାଗ୍ୟରେ କଣ ଏତେ ସୁଖ ସମ୍ଭବ ? ମତେ ଭୁଲିଯିବ, ଜୟପାଲ ! ଦୀପାଳୀ ନାମର ସାର୍ଥକତା ନେଇ ମୁଁ ଖାଲି ସାରା ଜୀବନ ଜଳିଯିବି । ଆଉ ସେଇଥିରେ ମୋର ଆନନ୍ଦ ।

ଜୟପାଲ—କିନ୍ତୁ କାହିଁକି, କାହିଁକି ତମେ ଏତେବଡ଼ ସ୍ୱାର୍ଥତ୍ୟାଗ କରିବ ?

ଦୀପାଳୀ—ମୁଁ ସ୍ୱାର୍ଥପର ହୋଇପାରେନା, ଜୟପାଲ ! ବାପା ମୋର ଗୋଟେ ଫେରାର ଆସାମୀ । ଛ'ଛଅଟା ନାବାଳକ ଭାଇ-

ଉତ୍ତରଣୀଙ୍କୁ ମଣିଷ କରି ଗଢ଼ିତୋଳିବାର ଗୁରୁ ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରି ମୁଁ କଣ କେବେ ବାହାଘରର ସୁଖସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖି-ପାରେ ?

ଜୟପାଳ—ତା'ହେଲେ କ'ଣ ତୁମେ ମୋ ପାଖରେ ଅଭିନୟ କରୁଥିଲ ?

ଦୀପାଳୀ—ମୁଁ ତୁମ ପାଖରେ ଅଭିନୟ କରି ନ ଥିଲି, ଜୟପାଳ ! ମୁଁ ଏବେ ବି ତୁମକୁ ଭଲପାଏ ! କିନ୍ତୁ ଅଗ୍ରବର ନନ୍ଦଘୋଷ ତଳେ ଭଲ ପାଇବାର ସମସ୍ତ ଉତ୍ସ ମୋର ମରିମରି ଆସୁଛି ।

ଜୟପାଳ—ନା, ରଘୁନନ୍ଦନ ପାଠକ ପାଖରେ ଚାକିରି କରିବା ପରଠୁ ତୁମେ ବଦଳିଯାଇଛ ।

ଦୀପାଳୀ—ତୁମର ଦୀପା କେବେ ହେଲେ ବଦଳିବନି, ଜୟପାଳ ! ତୁମେ ତାକୁ ଭୁଲ ବୁଝିବନି ।

ଜୟପାଳ—କିନ୍ତୁ ବିବାହ ପରେ ସେମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରିବାରେ ତ କିଛି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନାହିଁ ।

ଦୀପାଳୀ—ବିବାହିତ ଜୀବନର ଶୃଙ୍ଖଳ ଭିତରେ ମୋର କଣ ସେ ସ୍ୱାଧୀନତା ରହିବ, ଜୟପାଳ ?

ଜୟପାଳ—କାହିଁକି ରହିବନି, ଦୀପା ? ଯାହାକୁ ମୋ ଜୀବନର ସବୁ କିଛି ଦେଇ ଭଲ ପାଇଛି, ତାକୁ କଣ ତା'ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ-ପଥରେ ମୁଁ ବାଧା ଦେଇପାରେ ?

ଦୀପାଳୀ—ଜୟପାଳ !!

ଜୟପାଲ—ହଁ, ଦୀପା, ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କର । ମୁଁ ତୁମକୁ ଭଲପାଏ । ତୁମକୁ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ବଞ୍ଚିପାରିବିନି । (Pause) ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ତୁମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଛି, ସତ, ହେଲେ ମୁଁ କଣ ତୁମର କେହି ନୁହେଁ ? ତୁମର ଭାଇଭଉଣୀ କ'ଣ ମୋର କେହି ନୁହନ୍ତି ?

ଦୀପାଳୀ—ଜୟପାଲ ! ମୋ ହାତରେ ହାତ ମିଳେଇ ଗୋଟେ ନିରନ୍ନ ପରିବାରକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ତୁମେ କଣ ସତରେ ଆଗେଇଆସିବ ?

ଜୟପାଲ—ଅବିଶ୍ୱାସ କରୁଛ ?

ଦୀପାଳୀ—ନା, ଭାବୁଛି, ଏତେ ସୁଖ କ'ଣ ମୋ ଭାଗ୍ୟରେ ଅଛି ?

(ଜୟପାଲ ଦୀପାକୁ କୁଣ୍ଢେଇ-
ନେଇ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଉଛି)

ଜୟପାଲ—ଏ ହସକାନ୍ଦର ଦୁନିଆ ଭିତରେ ସବୁ କଥାରେ ତୁମେ ଯଦି ଏମିତି ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ିବ, ତେବେ ବଞ୍ଚିବ କେମିତି, ଦୀପା ?

(ମଦ୍ଧିରାଜ ବାହାରୁ ଡାକୁଛି 'ଦେଈ,
ଦେଈ')

ମଦ୍ଧିରାଜ—(ପ୍ରବେଶି) ଦେଈ, ତମେ ଆସି ଏଠି ! ମୁଁ ଯାଇ ତମ ଘରେ ଖୋଜିକରି ଆସିଲିଣି ।

ଦୀପାଳୀ—କାହିଁକି ?

ମଦ୍ଧିରାଜ—ସାହେବ ଡକେଇପଠେଇଛନ୍ତି, କ'ଣ ଅତି ଜରୁରୀ କାମ ଅଛି । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଯିବାକୁ କହିଛନ୍ତି ।

ଜୟପାଲ—କଏ, ପାଠକ ସାହେବ ?

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ଆଜ୍ଞା !

ଜୟପାଲ—ଯାଅ, କହିଦବ, ଦୀପା ଏତେ ରାତିରେ ଯାଇପାରିବନି । ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଚାକିରି କରିଛି ବୋଲି, ଯେତେବେଳେ ଇଚ୍ଛା ସେତେବେଳେ ଡକାଇପଠେଇବାର ଅଧିକାର ତାଙ୍କର ନାହିଁ ।

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—କାମଟା କିନ୍ତୁ ବଡ଼ ଜରୁରୀ ବୋଲି ସାହେବ କହୁଥିଲେ ।

ଜୟପାଲ—ନା, ନା, ସେ ଯାଇପାରିବନି । ରାତି ଆସି ନ'ଟା ହେଲାଣି ! କାଲି ସକାଳେ ଗଲେ କଣ ଚଳିବନି ?

ଦୀପାଲୀ—ମୁଁ ଯିବି, ଜୟପାଲ ! ନ ଗଲେ ପାଠକ ସାହେବ କ'ଣ ଭାବିବେ ?

ଜୟପାଲ—ଦୀପା ! ପାଠକ ସାହେବର ନିର୍ଜନ ବଙ୍ଗଳାକୁ ଏ ଅସମୟରେ ତମେ ଯିବାଟା ମୁଁ କିନ୍ତୁ ପସନ୍ଦ କରୁନି ।

ଦୀପାଲୀ—(ଜୟପାଲର ଇଙ୍ଗିତ ବୁଝିପାରିଚି) ତାଙ୍କୁ ଭୟ କରିବାର କିଛି ନାହିଁ, ଜୟପାଲ ! ସେ ଭାରି ଭଲ ଲୋକ ।

ଜୟପାଲ—ବାହାରଟା ଦେଖି ଭିତରଟା ସବୁବେଳେ ଜାଣିହୁଏନା, ଦୀପା ! ଯାହା ସବୁ ଚକ୍ ଚକ୍ କରେ, ସେ ସବୁ କ'ଣ ସୁନା ?

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ମୁଁ ତା'ହେଲେ ସାହେବଙ୍କୁ କ'ଣ କହିବି ?

ଦୀପାଲୀ—ତୁମେ ଚାଲ, ମର୍ଦ୍ଦରାଜ, ମୁଁ ତୁମ ପଛେ ପଛେ ଯାଉଚି ।

(ମର୍ଦ୍ଦରାଜ ଚାଲିଯାଇଚି)

ଜୟପାଲ—କନ୍ତୁ ଦୀପା···

ଆନନ୍ଦ—(ଆସିଚ) ଭାଇ, ବୋଉ ଡାକୁଚ ଭିତରକୁ ଆସ ଭୋଗ ଖାଇବ । (ଜୟପାଲ ଚାଲିଗଲା) ହଁ, ନୂଆବୋଉ ତୁମେ ବ । ଆରେ, chief guest ସିନା ଆଗେ ଯିବା କଥା ! ଚାଲ, ଚାଲ···

(ଦୁହେଁ ଚାଲିଗଲେ)

ସପ୍ତମ ଦୃଶ୍ୟ

[ପାଠକ ସାହେବଙ୍କ ବଙ୍ଗଳାର ଗୋଟିଏ କକ୍ଷ । ସତେ ଯେପରି କାହାର ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ଥିଲେ । ରୂପାଳୀକୁ ବାହାରୁ ଆସୁଥିବାର ଦେଖି]

ପାଠକ—ଆସ ରୂପାଳୀ, ଅପେକ୍ଷା କରି କରି ଭାବିଲି, ତୁମେ ବୋଧହୁଏ ଆଜି ଆସିବନି ।

ରୂପାଳୀ—ନା, ନା, ଆପଣ ଡକେଇପଠେଇବେ, ଆଉ ମୁଁ ଆସିବିନି ? ବରଂ ମୋ ଆସିବାରେ ଟିକେ ଡେରି ହେଇଗଲା, ସେଥିପାଇଁ କ୍ଷମା କରିବେ ।

ପାଠକ—ତୁମକୁ କ୍ଷମା କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନ, ଧାପାଳୀ !

ଧାପାଳୀ—କଣ କିଛି ବିଶେଷ କାମ ଅଛି ?

ପାଠକ—ନା, ସେପରି ବିଶେଷ କିଛି ନୁହେଁ । ତେବେ ଦ'ଗୋଟିଏ urgent ଚିଠି ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଲି, ତା'ର ଉତ୍ତର ଆଜି ରାତ୍ରି ଭିତରେ ଦବାକୁ ହବ । ତା'ଛଡ଼ା ଏକୁଟିଆଟା ଭଲ ଲାଗିଲାନି । ଆରେ ବସ, ଠିଆହେଲ କାହିଁକି ? ମୋ ପାଖରେ ଚାକିରି କରିଚ ବୋଲି ନିଜକୁ ଏତେ ଛୋଟ ଭାବୁଚ କାହିଁକି, ଧାପାଳୀ ? ମୁଁ ତ ତୁମକୁ କେବେହେଲେ ସେଭଳି ଆଖିରେ ଦେଖିନି । ବରଂ ନିହାତି ଆପଣାର ବୋଲି ଭାବିଚି ।

ଧାପାଳୀ—ମୁଁ କଣ କେବେ ଆପଣଙ୍କର ନିନ୍ଦା କରିପାରେ ?

ପାଠକ—ତା ହେଲେ ମୋ ପାଖରେ ଏତେ ସଂକୋଚ କାହିଁକି ? ଲାଜ ଆଜିଯାଏ ଛାଡ଼ିଲାନି, ନା ? ମର୍ଦ୍ଦରାଜ, ଦୁଇ ଗ୍ଲାସ ସର୍ବତ୍...

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—(ଆସି) ହଜୁର ! (ପ୍ରସ୍ଥାନ)

ପାଠକ—ସତରେ ଧାପାଳୀ ମୋତେ କିନ୍ତୁ ଏ ଫରମାଲିଟି ଭଲ ଲାଗେନି । (ଧାପା ବସିଲା)

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—(ପ୍ରବେଶି) ହଜୁର, ସର୍ବତ୍ । (ଗ୍ଲାସ ରଖି ଚାଲିଗଲା)

ପାଠକ—ରଖ । (ହାତକୁ ଗ୍ଲାସ ଦେଇ) ନିଅ ଧାପାଳୀ, ବଡ଼ କ୍ଲାନ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଚ ।

ଦୀପାଳୀ—ନା, ଥାଉ । ଚଟିସବୁର ଉତ୍ତର ଡାକିବେ ପରା ।

ପାଠକ—ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ କାହିଁକି ? ଆଗ ପିଇଦିଅ । (ଦୀପାଳୀ ପିଇଲା ନାହିଁ) କଣ, ମୋ କଥା ରଖିବନି ?

ଦୀପାଳୀ—(ଅନିଚ୍ଛାସତ୍ତ୍ୱେ ଗ୍ଲାସ ଧରି) ଆପଣ ଆମର ଯାହା ଉପକାର କରିଚନ୍ତି ତା କଣ ମୁଁ ଏ ଜନ୍ମରେ ଶୁଝି-ପାରିବି ? (ପିଇଲା)

ପାଠକ—ପ୍ରତିଦାନର କୌଣସି ଆଶା ତ ମୁଁ ରଖିନି, ଦୀପାଳୀ ! ତଥାପି ତୁମକୁ ଦେଖିଲା ଦିନୁ ତୁମ ପ୍ରତି ଗୋଟେ ମମତା ଆସିଯାଇଚି । I like you very much. ସତରେ ଦୀପାଳୀ, ତମ ରୂପାନଳରେ ଅଛି ଏକ ଅସୀମ ଆକର୍ଷଣ ।

ଦୀପାଳୀ— Sir, ମୋ ତଣ୍ଟିଟା କେମିତି ଜଳିଯାଉଚି ।

ପାଠକ—ଆରେ ନା, ନା, ସେ କିଛି ନୁହେଁ । ସେସବୁ ଠିକ ହୋଇଯିବ (ପକେଟରୁ ଗୋଟେ ହାର ବାହାର କରି) ଦୀପା, ମୋର ଗୋଟେ ଛୋଟ ଅନୁରୋଧ ରଖିବ ?

ଦୀପାଳୀ—ମତେ ଲଜ୍ଜା ଦିଅନ୍ତୁନି, Sir ମୁଁ ତ ଗୋଟେ ଗୃହକର ମାତ୍ର ।

ପାଠକ—ଆରେ ପିନ୍ଧ ! (ହାର ପିନ୍ଧେଇବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ)

ଦୀପାଳୀ—ନା, ନା, Sir, ମୁଁ ପାରିବନି । ମତେ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ । ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର ଏ ଅନୁରୋଧ ରଖିପାରିବନି । ମୁଁ ଏ ହାରର ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ ।

ପାଠକ—କାହିଁକି, ଦୀପା ? ଥରେ ପିନ୍ଧିକରି ଦେଖନା, ରୂପସୀ ବାସବଦତ୍ତା ବି ତୁମ ପାଖରେ ହାର ମାନିଯିବ ।

ଦୀପାଳୀ—ମୁଁ ଏ କଳଙ୍କର ଜୟମାଲ୍ୟ ପିନ୍ଧି ବଞ୍ଚିବାକୁ ଚାହେଁନା । ମୋର ଏ ହାର ଦରକାର ନୁହେଁ ।

ପାଠକ—ତମେ ତା'ହେଲେ ଏ ସମାଜରେ ତିଷ୍ଠି ରହିପାରିବନି । କାହାରି କଥାକୁ ଭ୍ରୂକ୍ଷେପ ନ କରି ଏ ସମାଜର ଗୁଣ୍ଡ ଉପରେ ପାଦ ରଖି ତୁମକୁ ଆଗେଇଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଠିକ ମୋ'ରି ପରି ।

ଦୀପାଳୀ—ଆପଣ ବଡ଼ଲୋକ । ଆପଣଙ୍କର ସମ୍ମାନ ଅଛି, ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଅଛି ।

ପାଠକ—ତମେ ବି ଚାହିଁଲେ ସବୁକିଛି ପାଇବ । ସେଥିପାଇଁ ହିମତ ଦରକାର, ସାହସ ଦରକାର । ତୁମେ ଭୟ କରନି । ଏଇ ରକ୍ଷଣଶୀଳ ସମାଜକୁ ବେଖାତିର କରି ମୁଁ ଯେମିତି ହିମାଳୟ ପରି ଅବିଚଳିତ ରହିଚି, ମୁଁ ଚାହେଁ ତମେ ବି ଠିକ ସେମିତି ରହିବ । ରଘୁନନ୍ଦନ ପାଠକର ବାହୁ-ଚ୍ଛାୟାତଳେ ଆଶ୍ରୟ ନେଇ କେହି କେବେ ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇନି ।

ଦୀପାଳୀ—ଗୋଟେ ଗରିବ ଡ୍ରାଇଭରର ଝିଅ ମୁଁ । ମୋ ବେକରେ ଏଇ ହାରଟିକୁ ଦେଖି ସମାଜ ଯେତେବେଳେ ବିଦ୍ରୂପ କରିବ, ଅଶ୍ଳୀଳ ଇଙ୍ଗିତ କରିବ, ସେତେବେଳେ ମୁଁ କି ଉତ୍ତର ଦେବି ?

ପାଠକ—ବଡ଼ ଦୁର୍ବଳମନା ତୁମେ, ଦୀପା ! ଯେ ଦୁର୍ବଳ, ତା'ର ଏ ସଂଘର୍ଷବହୁଳ ଦୁନିଆରେ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ଜୀବନକୁ

ଉପଭୋଗ ନ କରି ଭଲ ଭଲ କରି ଜାଳିଦେଲେ ନିଜକୁ
ାଯିବ ସିନା । ମୋ ହାତରେ ଏ ହାରଟିକୁ
ାଇଦବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଅ ।

(ହାର ପିନ୍ଧେଇଦେଲେ)

(ଇତ୍ୟବସରରେ ନେପଥ୍ୟରୁ ଭାସିଆସିଚି
ନୀହାରର କଣ୍ଠସ୍ୱର)

(ଭିତରୁ)—ନା, ଦୀପା, ସେ ନାରୀମାଂସଲୋଭୀ ଜାନୁଆରଟା ପାଖକୁ ମୁଁ ତତେ ଜାଣୁ ଜାଣୁ କେବେହେଲେ ଛାଡ଼ିଦେବିନି ।

ଦୀପାଳି—ଅନେକ ରାତି ହେଲାଣି, ବୋଉ ତେଣେ ମତେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବ ।

ପାଠକ—ମୁଁ ନିଜେ ନେଇ କାର୍‌ରେ ଛାଡ଼ିଦେଇଆସିବି ।

ଦୀପାଳି—ନା, ନା, Sir, ମୁଁ ଏକା ଚାଲିଯିବି ।

ପାଠକ—ଏ ରାତି ହୁଏତ ଆଉ ଜୀବନରେ ଆସିବନି, ଦୀପା ! ଏମିତି ଅନେକ ଜିନିଷ ଅଛି, ଯାହା ଜୀବନରେ ଦୁଇ ଥର ଆସେନା ।

ଦୀପାଳି—ମୋ ତଣ୍ଟି ଭିତରଟା କ'ଣ ହେଇଯାଉଚି, Sir ! ଦେହ ହାତ କେମିତି ଝିମ ଝିମ ହେଇଯାଉଚି । ମତେ ଛାଡ଼ିଦିଅନ୍ତୁ, ମୁଁ ଯିବି !

(ଯିବା ସମୟରେ ତଳେ ପଡ଼ିଯାଇଚି)

ପାଠକ—ତମେ ଯାଇପାରିବନି, ତମେ ଅସୁସ୍ଥ । ତୁମର ବିଶ୍ରାମ ଦରକାର । ଚାଲ, ଉପରେ ବିଶ୍ରାମ ନବ ।

(ଦୀପାକୁ ହାତକୁ ଉଠେଇ ଧରିଲେ)

ଦୀପାଳୀ—ନା, ନା, ମୁଁ ଭିତରକୁ ଯିବନି, ମତେ ଛାଡ଼ି-ଦିଅନ୍ତୁ ।

(ମିଃ ପାଠକ ଦୀପାକୁ ନେଇ ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ଭିତରୁ ଆସିଲା ମର୍ଦ୍ଦରାଜ ।)

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—(ଖାଲି ଗ୍ଲାସ ଦେଖି) ଏଁ, ସବୁ ଶେଷ ! (ହସିଲା)

ଜୟପାଳ—(ଆସିଲା ବାହାରୁ) ଦୀପା କାହିଁ ?

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ଦୀପା ? ଦୀପା ଫିପା ଏଠି କେହି ନାହାନ୍ତି । ବୁଝିଲେ, ଏଠି କେହି ନାହାନ୍ତି ।

ଜୟପାଳ—ମର୍ଦ୍ଦରାଜ ! ମୁଁ ତୁମ ଦେଈଙ୍କ କଥା କହୁଛି, ଟିକକ ତଳେ ଯାହାକୁ ଡାକିବାକୁ ଯାଇଥିଲ ।

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ଓହୋ, ମେମସାହେବ ? ମେମସାହେବ ଉପରେ ଅଛନ୍ତି ।

ଜୟପାଳ—ମୋର ତାଙ୍କ ସହିତ କାମ ଅଛି, ମୁଁ ଉପରକୁ ଯିବ ।

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ନା, ଆପଣ ଯାଇପାରିବେନି ।

ଜୟପାଳ—ମର୍ଦ୍ଦରାଜ !!

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ହୁକୁମ ନାହିଁ ।

(ଜବରଦସ୍ତି ଉପରକୁ ଯାଉଥିଲା, ମାତ୍ର ମର୍ଦ୍ଦରାଜ ବାଧା ଦେଇଛି ଏବଂ ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ଉପରୁ ଠେଲି ଠେଲି ଆସିଛି ଖପାଳୀ । ଲୁଗାପଟା ଅସଂଯତ)

ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଙ୍କ

ପ୍ରଥମ ଦୃଶ୍ୟ

[ମାନ୍ଧାର ସିଂର ଘର । ସମୟ ଅପରାହ୍ଣ ୫ଟା । ଦୀପାଳୀ ଖଟ ଉପରେ ଶୋଇଥିଲା । ଭିତରୁ ପାଟି କରି କରି ଆସିଚନ୍ତି ରମା ।]

ରମା—ସବୁବେଳେ ଖାଲି ମନ ମାରି ଶୋଇଲା । କାମ ନାହିଁ କି ଦାମ ନାହିଁ, ବେଳ ନାହିଁ କି ଅବେଳ ନାହିଁ ! ହଇଲୋ ହେ

ଦୀପା, ଏ ଦିନ ୫ଟାରେ ଶୋଇଚୁ କାହିଁକି ? ତମେ ତ କେହି କିଛି ବୁଝିଲନି । ମୁଁ ଏ ବୁଢ଼ୀଦିନେ ଆଉ କେତେ କଳବଳ ହେବି, କହିଲୁ ?

ଦୀପାଳୀ—ତୁ ଯା, ବୋଉ ! ମୋ ଦେହ ଭଲ ଲାଗୁନି ।

ରମା—ଯେତେବେଳେ ପଚାରିଲେ ଦେହ ଭଲ ନାହିଁ, ମୁଣ୍ଡ ଭଲ ନାହିଁ । କିଲୋ, କଣ ହେଲା, କହୁନୁ ! ଏବେ ତ ମାସେ ହେଲା ଆଉ ଚାକିରିକି ଯାଉନୁ । ହାତକୁ ହାତ ତ ଅଢ଼େଇଶ ଟଙ୍କା ଛାଡ଼ିଲୁ । ତମ କର୍ମରେ ସବୁ କ'ଣ ଅଛି କେଜାଣି !

ଦୀପାଳୀ—ତୁ ମତେ ବିରକ୍ତ କର ନା, ବୋଉ ! ମୁଁ ପାଠକ ସାହେବ ପାଖରେ ଚାକିରି ଆଉ କରିବିନି । ତମେସବୁ ମରିଯାଅ, ଏ ଘର ଜଳିଯାଉ !

ରମା—ଦୀପା ! ତୁ ଏକଥା କହିପାରିଲୁ ? କର୍ମ ଆମର ପୋଡ଼ି-ଯାଇଚି ବୋଲି ସିନା ! ତିନି ଦିନ ହେଲା ପିଲାଗୁଡ଼ାକ ମୋର ନ ଖାଇ ନ ପିଇ ଭୋକ ଉପାସରେ ଆଉଟୁ ପାଉଟୁ ହେଲେଣି ! ତୁମକୁ ସବୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିଲି କ'ଣ ଏଇଆ ଦେଖିବାକୁ ?

ଦୀପାଳୀ—ତୁ ଆମକୁ ସବୁ କାହିଁକି ଜନ୍ମ ଦେଲୁ, ବୋଉ ? ସେଇ ଏଣ୍ଡୁଡ଼ିଶାଳରୁ ଯଦି ତଣ୍ଟି ଚିପି ମାରିଦେଇଥାନ୍ତୁ, ତେବେ ଆଜି କ'ଣ ଏ କଷ୍ଟ ଭୋଗ କରୁଥାନ୍ତୁ ?

ରମା—ଜନମ ସିନା ଦେଇଚି, ହେଲେ କର୍ମ ତ ଦେଇପାରିବି ନି । ତୁ ସେ ଜପ୍ତୀଟା କଥାରେ ପଡ଼ି ତାର ପର ଚାକିରି ଛାଡ଼ିଲୁ ! ହଇଲୋ, ସେଇଟାକୁ ବିଶ୍ୱାସ ଅଛି ? ଚାରି ଦିନ ତଳେ ଟଙ୍କା

କେଇଟା ଉଧାର ମାଗିଥିଲି ସେ ଦବ ବୋଲି କହିଥିଲା ।
କାହିଁ, ଦେଲା ? ସମସ୍ତେ ତତେଇ ମତେଇଦେବେ ;
ହେଲେ ଅସଲ ବେଳକୁ କେହି ଦି'ପଇସା ଦେବେନି ।

ଦୀପାଲୀ—ତୁ ମିଛଠାରେ ତାଙ୍କୁ କାହିଁକି ଦୋଷ ଦଉଚୁ, ବୋଉ ?
ମୁଁ କାହାର କଥାରେ ପଡ଼ି ଗୃହକର ଗୁଡ଼ିନି । ସେ ଯେତେ-
ବେଳେ ଯାହା କହୁଚନ୍ତି ବା କରୁଚନ୍ତି, ଆମର ଭଲ ପାଇଁ
ସିନା !

ରମା—କହିବାକୁ କ'ଣ ଠଙ୍କା ନା ପଇସା ପଡ଼ିବ ଯେ କହିବ ନି !
ତତେ ତ ବାହା ହବ ବୋଲି ଏତେ ହମହମ ହଉଥିଲା ;
କାହିଁ, ଏବେ ତ ଆଉ ଧବଳୁଆଁ ଦଉନି !

ଦୀପାଲୀ—ଭାଗ୍ୟ ଯେତେବେଳେ ପୋଡ଼ିଯାଏ, ସବୁ ଏମିତି
ବଦଳିଯାଏ, ବୋଉ !

ବାବୁଲି—(ବାହାରୁ ଆସିତ) ବୋଉ, ବୋଉ ! ସ୍କୁଲରୁ ମୋ ନାଁ
କଟିଗଲା ।

ରମା—ଏଁ ?

ବାବୁଲି—ଦି'ମାସ ହେଲା ତ ଦରମା ଦିଆ ହେଲାନି । ମାଷ୍ଟ୍ରେ
ସ୍କୁଲକୁ ଆସିବାକୁ ମନା କରିଦେଲେ ।

ଦୀପାଳୀ—ତୋ ଭାଗ୍ୟରେ ପୁଣି ଏଇଆ ଥିଲା, ବାବୁଲି ? ବାପା
କେତେ ଆଶା କରିଥିଲେ, ତୁ ପାଠ ପଢ଼ି ମଣିଷ ହବୁ, ଏ
ବଂଶର ନା ରଖିବୁ ।

ରମା—ଖାଇବାକୁ ଗଣ୍ଡେ ଦବାର ଶକ୍ତି ଯା'ର ନାହିଁ, ତା ପୁଅ ପୁଣି ପାଠ ପଢ଼ି ମଣିଷ ହବ ? ବାପ ତ ଚୋରି କରି ଫେରାର ହେଲା । ଭଉଣୀ ତ ଜିଦ୍ କରି ଚାକିରି ଛାଡ଼ିଲା । ଆଉ ମୋର କୋଉ ଭରସା ଅଛି ?

ବାବୁଲା—ମୁଁ ଚାକିରି କରିବି, ବୋଉ !

ରମା—ବାବୁଲା !

ବାବୁଲା—ଆଉ ତୁ କଣ କହୁଛୁ, ମୁଁ ମରିଯିବି ?

ରମା—କିନ୍ତୁ ତୁ କି ଚାକିରି କରିବୁରେ ବାବୁଲା, ତତେ କିଏ ଚାକିରି ଦବ ?

ବାବୁଲା—ଚାକିରି ନ ମିଳିଲେ ଖବରକାଗଜ ବିକିବି ; ନ ହେଲେ ଜୋତା ପାଲିସ କରିବି । ଗଣ୍ଡାଏ ଖାଇବାକୁ ତ ଯୋଗାଡ଼ କରିପାରିବି ।

ଦୀପାଳୀ—ତୁ ଠିକ କହୁଛୁରେ ବାବୁଲା ! ଏମିତି କଲବଲ ହେଇ ମରିବା ଅପେକ୍ଷା ଯେକୌଣସି ଉପାୟରେ ବଞ୍ଚିରହିଲେ କ୍ଷତି କ'ଣ ? ଏ ଜୀବନର ସୁଆଦ ତ କିଛି କମ ନୁହେଁ !

ରମା—ଏ ଦୁଃଖ ମୁଁ ଆଉ ସହିପାରିବିନି, ଦୀପା ! ପିଲାଗୁଡ଼ାଙ୍କ ମୋ ଆଗରେ ଛଟପଟ ହେଇ ମରିବା ଆଗରୁ ମୁଁ ବିଷ ଖାଇ ମରିଯିବା ଉଚିତ । ତୋ ବାପା ତ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କି ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ । ଦି'ମାସ ହେଲା ତାଙ୍କର ଦେଖା ଦର୍ଶନ ନାହିଁ । ସାଇପଡ଼ିଶାରେ ମୋ ପିଲାଙ୍କୁ ଚୋରର ପିଲା କହି ସମସ୍ତେ ଛି'ଛାକର କରୁଚନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଠାହିଁ ଠାପରରେ ମୁଁ ଦାଣ୍ଡରେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଚାଲିପାରୁନି ।

ଭଗବାନଙ୍କ ଛଡ଼ା ଆମର ଆଉ କେହି ନାହିଁ । ଦୀପା, ତୁ ଯେବେ ଝିଅ ନ ହୋଇ ପୁଅ ହୋଇଥାନ୍ତୁ ତେବେ କଣ ତୋ ଭାଇଭଉଣୀଙ୍କର ଦୁଃଖ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଦେଖି ତାଙ୍କ ତୁଣ୍ଡରେ ଗଣ୍ଡେ ଆହାର ଆଣି ଦେଇ ନ ଥାନ୍ତୁ ?

ଦୀପାଳୀ—ବୋଉ !

ରମା—କେହି ଗୃକିରି ନ କଲେ ନାହିଁ । ମୁଁ କାଲିଠୁ ମୂଲିଆଣୀଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଯାଇ ମୂଲ ଲାଗିବ । ଅଇଁଠା ବାସନ ମାଜି, ପର ଦୁଆରେ ପାଇଟି କରି ତୁମମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ବଞ୍ଚେଇବି । ତୁ ପାଠ ପଢ଼ିବୁ ରେ ବାବୁଲା, ତୁ ପାଠ ପଢ଼ିବୁ । ତୋ ବାପ ନାହିଁ ବୋଲି କଣ ତୋ ବୋଉ ମରିଯାଇଚି ?

ଦୀପାଳୀ—ନା, ବୋଉ, ମୁଁ କାଲିଠୁ ପୁଣି ଗୃକିରି କରିବି ।

ରମା—ଦୀପା !

ଦୀପାଳୀ—ଅପା, ତୁ ପୁଣି ଗୃକିରି କରିବୁ ? ମୁଁ ତା ହେଲେ ଫେର୍ ପାଠ ପଢ଼ିବି, ନାଇଁ ?

ଦୀପାଳୀ—ହଁ ରେ ବାବୁଲା, ତୁ ପାଠ ପଢ଼ି ମଣିଷ ହବୁ, ଏ ବଂଶର ନାଁ ରଖିବୁ । ତୁ ଯା, ବୋଉ ! ପାଠକସାହେବ ଭାରି ଭଲ ଲୋକ । ମତେ ଦେଖିଲେ ଆଦର କରି ପୁଣି ଗୃକିରିରେ ରଖିବେ । ମାସକୁ ଦରମା ଅଢ଼େଇଶ ଟଙ୍କା । ହଁ, ହଁ, ମାସକୁ ଦରମା ଅଢ଼େଇଶ ଟଙ୍କା !

(ଦୁଃଖମିଶା ହସ ହସି ଗୃଲିଯାଇଚି ଘର ଭିତରକୁ)

(ଡ୍ରାପ ଗୁଲ୍‌ପିବା ପରେ ଅନ୍ଧାର ହେଇଯାଇଚି । ଆଲୁଅ ଜଳବା-ବେଳକୁ ଦେଖାଗଲା, ଖଟ ଉପରେ ବାବୁଲ୍‌ ମନମାର ଶୋଇଚି, ମାତ୍ର ନିଦ ହେଇ ନାହିଁ । ଏହି ସମୟରେ ବାହାରୁ ଆସିଚି ଆନନ୍ଦ)

ଆନନ୍ଦ—କିହୋ, ମିଃ ବାବୁଲାଲ୍, ଏଇ ପାଞ୍ଚଟା ଛ' ମିନଟ୍ ସାତ ସେକେଣ୍ଡରେ ମୁହଁଟାକୁ ହାଣ୍ଡି ଭଳି କରି ମାଣ୍ଡି ଉପରେ ମୁଣ୍ଡ ଦେଇ ଶୋଇଚ କାହିଁକି ? ଆଚ୍ଛା, କୋଇ ବାତ୍ ନେହିଁ । କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ତ ପୁଣି ଛ'ମାସ ଶୋଇଥିଲା !

ବାବୁଲ୍—ମତେ ଭାରି ଭୋକ ହଉଚି, ଆନନ୍ଦଭାଇ ! ଦ'ଦିନ ହେଲା କିଛି ଖାଇନି ।

ଆନନ୍ଦ—କୋଇ ବାତ୍ ନେହିଁ । ତମ ପାଇଁ ପକେଟ୍‌ରେ ଚନାଚୁର ମହଜୁଦ୍ ଅଛି । ନିଅ, ଗୁଲୁକରି ।

(ବାବୁଲ୍‌କୁ ଚନାଚୁର ଦେଲା ଓ ବାବୁଲ୍ ଖାଇଲା)

ଆନନ୍ଦ—ଆଚ୍ଛା, ମିଃ ବାବୁଲା, ତୁମ୍ ପରୀକ୍ଷା କେବେ ?

ବାବୁଲ୍—ପରୀକ୍ଷା ? ମୋ ନାଁ ତ ଆଜିଠୁ କଟିଗଲା ।

ଆନନ୍ଦ—ଏଁ, ନାଁ କଟିଗଲା ? କୋଇ ବାତ୍ ନେହିଁ । ବାସ୍ତବିକ, ବାବୁଲ୍, ତମେ ଭାରି ଭାଗ୍ୟବାନ । ତମ ନାଁ କଟିଗଲାନି ଯେ ତମେ ଗୋଟେ ଜବରଦସ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଗଲ ।

ଏ ପାଠପଢ଼ାରେ କେତେ ଝମେଲା, କୁହ ତ ! ହଇରେ, ସିନେମା ଦେଖା ମନା, ଥିଏଟର ଦେଖା ମନା, ଫୁର୍ତ୍ତି ମନା—ଏଇ ସବୁ ମନା ଭିତରେ what to do ? ମୁଁ କ'ଣ କମ ଚେଷ୍ଟା କଲିଣି ନାଁଟା କଟିଯିବାକୁ ! ହେଲେ ପାରିଲିନି । ଭାଇ କ'ଣ ହାତସଫେଇ କରିଦଉଚନ୍ତି ନା କଣ, ନାଁଟା କଟୁ କଟୁ ସୂତା ଖିଅକେ ରହିଯାଉଚି । ଆଚ୍ଛା, ତୁମେ କହିଲ, ବାବୁଲି, ଏ ଦୁନିଆରେ ଯେତେ ବଡ଼ଲୋକ ହେଇଚନ୍ତି, ସମସ୍ତେ କଣ ପାଠ ପଢ଼ିଚନ୍ତି ?

ବାବୁଲି—ଆନନ୍ଦଭାଇ ! ମୋ ପାଇଁ ଗୋଟେ ଚାକର ଠିକ କରିଦଉନ୍ତ ନି ?

ଆନନ୍ଦ—ତୁମେ ଚାକର କରିବ ? ଅଚ୍ଛା, କୋଇ ବାତ୍ ନେହିଁ । ଆରେ, ଚାକର କଣ ଅଭାବ ଅଛି ? ଲେକିନ୍, ମିଃ ବାବୁଲାଲ, ଯେ ତ ମୁଁ ଔର ମସୁର୍ କି ଦାଲ୍ । ତୁମକୁ ଯିଏ ଚାକିରି ରଖିବ ନା, ତୁମ କାମ କରିବାପାଇଁ ତାକୁ ପୁଣି ଆଉ ଗୋଟେ ଚାକର ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆଚ୍ଛା, ସେକଥା ପରେ ଦେଖିବା । ତୁମେ ଗଲ, ଟିକେ ମୋ ନୂଆବୋଉ, ମାନେ, ତୁମ ଦୀପାଳୀ ଅପାକୁ ଡାକଦିଅ । ମୋର ତାଙ୍କ ସହିତ ଟିକେ ଟକ୍ (talk) ଅଛି ।

ବାବୁଲି—ଆଚ୍ଛା, ତୁମେ ବସ, ମୁଁ ଡାକିଦଉଚି ।

(ବାବୁଲି ଚାଲିଗଲା ଭିତରକୁ)

ଦୀପାଳୀ—(ଆସି) ମୋ ପାଖରେ କଣ କିଛି କାମ ଅଛି, ଆନନ୍ଦ ?

ଆନନ୍ଦ—Oh, sure, sure ! ଆଚ୍ଛା, ନୂଆବୋଉ, ଟିକେ କଷ୍ଟ କଲେ ବିଅଁ ଦେବତାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ମିଳୁଚ, ଆଉ ମାସେ ହେଲା ତମର ଦର୍ଶନ ନାହିଁ ଯେ ? କଣ, ଆମ ଉପରେ ରାଗିଚ ?

ଦୀପାଳୀ—ସିଏ ଖାଲି ସର୍ବଜାଣେ, ଆନନ୍ଦ, ସେ କଣ କାହା ଉପରେ ରାଗିପାରେ ?

ଆନନ୍ଦ—ନୂଆବୋଉ !

ଦୀପାଳୀ—ମତେ ଆଉ ନୂଆବୋଉ ବୋଲି ଡାକିବ ନି, ଆନନ୍ଦ ! ଏ ଡାକ ମତେ ଯେ କେତେ ଆଘାତ ଦଉଚି···

ଆନନ୍ଦ—କଣ ହେଇଚି, ନୂଆବୋଉ, ମତେ କହିବନି ? ଆମ ଘରେ ଦେଖୁଚି, ଭାଇଙ୍କ ମନରେ ସରାଗ ନାହିଁ । ଏଠି ତମକୁ ଦେଖୁଚି, ତମ ଆଖି ଲୁହ ଛଳ ଛଳ । କୁହ, ନୂଆବୋଉ, କଣ ହେଇଚି ?

ଦୀପାଳୀ—କିଛି ନାଇଁ, ଆନନ୍ଦ, ତମେ ଯାଅ ।

ଆନନ୍ଦ—ମତେ ଜୋର କରି ତଡ଼ିଦଉଚ, ନୂଆବୋଉ ?

ଦୀପାଳୀ—ଆନନ୍ଦ ! ମତେ ଭୁଲ ବୁଝନି । ସବୁ କଥା ତୁମକୁ ବୁଝେଇ କହିବାକୁ ମୋର ଭାଷା ନାହିଁ । ତମର ନୂଆବୋଉକୁ ତୁମେ ଭୁଲିଯାଅ, ଆନନ୍ଦ, ତମର ସେ ନୂଆବୋଉ ମରିଯାଇଚି ।

ଆନନ୍ଦ—ନୂଆବୋଉ ! ସବୁ ଦୁଃଖକୁ ତ ତମେ ହସି ହସି ସହି-ଯାଉଥିଲ । ଦିନେ ହେଲେ ତ ତମ ଆଖିରେ ମୁଁ ଲୁହ

ଦେଖିନ । ତୁମେ ସତ କୁହ, ନୂଆବୋଉ, ଭାଇଙ୍କ ସହିତ ଯନ୍ଦ...

ଦୀପାଳୀ—ନା, ନା, ଆନନ୍ଦ ! ଭାଇ ତୁମର ଦେବତା । ଗୋଟେ କଳଙ୍କିନୀର ହାତ ଧରି ସେ କାହିଁକି ତାଙ୍କ ଜୀବନଟାକୁ ଛାରଖାର କରିଦେବେ ?

ଆନନ୍ଦ—ବୁଝିଲି, ନୂଆବୋଉ, ଭାଇଙ୍କ ସହିତ ନିଶ୍ଚୟ ଗୋଟେ ବଡ଼ ଧରଣର ଝଗଡ଼ା ହେଇଛି । କୋଇ ବାଡ଼ ନେଇଁ । ଆଜି ଯାଇ ପଚାରିବି । ସେ ତମ ସହିତ କଳି କରିବାକୁ କିଏ ? ତମକୁ କନ୍ଦେଇବାକୁ ତାଙ୍କର କି ଅଧିକାର ଅଛି ? ତାଙ୍କର କ'ଣ ତୁମ ଉପରେ ଏକା ଦାବୀ, ମୋର କଣ କିଛି ନାହିଁ ? ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଚାଲିଲି । ଭାଇ ଯଦି ଆସି ତୁମ ପାଖରେ ଭୁଲ ନ ମାଗିଚନ୍ତି, ମୋ ନାଁ ଆନନ୍ଦ ନୁହେଁ । (ଚାଲିଗଲା)

ଦୀପାଳୀ—ଆନନ୍ଦ ! ଶୁଣିଯାଅ, ଆନନ୍ଦ...ଆନନ୍ଦ...!

(ଆନନ୍ଦ ତା' ଡାକକୁ ନ ଶୁଣି ଚାଲିଗଲା । ଦୀପାଳୀ ହତାଶ ହୋଇ ଭିତରକୁ ଗଲା । ଅନ୍ଧାର ; ରାତି ୧୨ଟା—ବାହାରୁ ଦୁଆରରେ କରାଘାତ ଶବ୍ଦ ଓ ନୀହାରର ଡାକ 'ରମା !')

ନୀହାର—(ବାହାରୁ) ରମା, ଦୁଆର ଖୋଲ, ରମା !

ରମା—କିଏ ?

(ବାହାରକୁ ଯାଇଚି ଓ ନୀହାରକୁ ଧରି ଫେରିଚି; ମାତ୍ର ନୀହାରକୁ ସେ ଚିହ୍ନିପାରିନି । ନୀହାରର ମୁହଁଯାକ ଦାଢ଼ି । ପୋଲିସ ଗୁଳିରେ ସେ ଆହତ ହୋଇଚି । ଆଶାବାଡ଼ି ଧରି ଧୀରେ ଧୀରେ ପାଦ ପକାଉଚି ।)

ନୀହାର—ମତେ ଚିହ୍ନିପାରୁନ, ରମା ?

ରମା—ଆଗୋ, ତମେ ଆସିଚ ? ଆଲୋ ମୁନି…!

ନୀହାର—ଥାଉ, ରମା, ପିଲମାନଙ୍କୁ ଡାକନା । ସେମାନେ ଶୋଇ-ଥାନ୍ତୁ । ଗୋଟେ ହତଭାଗ୍ୟ ବାପକୁ ଦେଖି ସେମାନେ ଖାଲି କାନ୍ଦିବେ ସିନା !

ରମା—କିନ୍ତୁ ତମର ଏ କ'ଣ ହେଲା ?

ନୀହାର—ମତେ ତୁମେ ଆଗ ଗଣ୍ଡେ ଖାଇବାକୁ ଦେଇପାରିବ ? ସାତ ଦିନ ହେଲା ମୁଁ କିଛି ଖାଇନି ।

(ରମା କିଛି କହି ନ ପାରି ନୀରବ ରହିଲା । ନୀହାର ଏଥିରୁ ଜାଣିପାରିଲା ଯେ, ଘରେ କିଛି ନାହିଁ ।)

ନୀହାର—ଓଃ, ସେଦିନ ଯଦି ପୋଲିସ ଗୁଳିରେ ମରିଯାଇଥାନ୍ତି, ତା' ହେଲେ ବୋଧହୁଏ ଘରି ଭଲ ହୋଇଥାନ୍ତା ।

ରମା—ପୋଲିସ ତୁମକୁ ଗୁଳି ମାରିଚି ?

ନୀହାର—ହଁ, ରମା, ଏ ଜଂଘଟାକୁ ଦେଖୁଚ, କେମିତି ପଚି ସଢ଼ି-ଗଲାଣି ? ସେଦିନ ରାତିରେ ପୋଲିସର ହୁଇସିଲ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଦୌଡ଼ି ପଳେଇଗଲାବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ଗୁଳିର ଶିକାର ହେଲି । ଆଉ ସେଇ ଗୁଳିମାଡ଼ର ଏ ଘା'ଟା ଆଜିଯାଏ ଶୁଖିନି । ବରଂ ଆହୁରି ବଢ଼ିଗଲିଚି । ତା ଯନ୍ତ୍ରଣା ଆଉ ସହିହଉନି, ରମା ! ତଥାପି ମୁଁ ମରିପାରୁନି । ବଞ୍ଚିବାର ଲୋଭଟା ମୋର ଏତେ ବେଶୀ ଯେ···

ରମା—ଇସ୍, ହେ ମା ବାଟମଙ୍ଗଳା ! ଏତେ ଦୁଃଖ ଦେଇ ଦେଇ ମନସାଧ ତୋର ମେଣ୍ଟିଲା ନି ? ମୋ କପାଳରେ ପୁଣି ଏଇଆ ଦେଖିବାକୁ ଥିଲା ?

ନୀହାର—ଜାଣିଚ, ରମା, ପୋଲିସ ମୋ ନାଁରେ ହୁଲିଆ ଜାରି କରିଚି । ମତେ ଧରିଦେଲେ ନଗଦ ପାଞ୍ଚଶହ ଟଙ୍କା ପୁରସ୍କାର ମିଳିବ । ତମେ ଗୋଟେ କଥା କର, ରମା ! ମତେ ନେଇ ପୋଲିସ ପାଖରେ ହାଜର କରିଦିଅ । ତମେ ହେଲେ ତ ପାଞ୍ଚଶହ ଟଙ୍କା ପାଇଯିବ ! ପିଲାଏ ତ ମୋର କିଛିଦିନ ଖାଇପିଇ ଚଳିଯିବେ !

ରମା—ନା, ନା, ସେ ଟଙ୍କା ଦରକାର ନାହିଁ । ମା ମଙ୍ଗଳା ତୁମକୁ ଏମିତି ରଖିଥାନ୍ତୁ । ଦୀପା ମୋର ଆର ମାସକୁ ଦରମା ପାଇଲେ ଆମର ସବୁ ଅଭାବ ମେଣ୍ଟିଯିବ ଯେ··· ! ତମେ ଯାଇ କୋଉ ଡାକ୍ତରକୁ ଦେଖାଅ ।

ନୀହାର—ଦୀପା ତା ହେଲେ ପାଠକ ସାହେବ ପାଖରେ ଚାକିରି କଲା, ନା ?

ରମା—ତମେ ତା କଥା ମୋଟେ ଭାବନା । ନିଜ ଦେହକୁ ଆଗ ଭଲ କର ।

ନୀହାର—ମୁଁ ତା କଥା ଭାବିବନି ? ତାକୁ ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ଜନ୍ମ ଦେଇଚ, ତା କଥା ମୁଁ ଭାବିବନି ତ ଆଉ କିଏ ଭାବିବ, ରମା ? ପାଠକ ସାହେବ ବଙ୍ଗଳାରୁ ଦୀପା ଯେତେବେଳେ ଅତଳସ୍ପର୍ଶୀ କଳଙ୍କର ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି ଧରି ଫେରିଆସିବ, ତାକୁ କଣ ଆମ ସମାଜ ଗ୍ରହଣ କରିବ ?

ରମା—ତମେ ଏ କଣ କହୁଚ ? ପାଠକ ସାହେବ ତାର ବାପ ସମାନ ଲୋକ !

ନୀହାର—ତମେ ଜାଣିନ, ରମା ! ଦୀପା ଭଳି କେତେ ଅସହାୟା ତରୁଣୀଙ୍କର ବ୍ୟଥାଭରା ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ସେ ନିର୍ଜ୍ଜନ ବଙ୍ଗଳାର ବିଷାକ୍ତ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଲୀନ ହୋଇଯାଇଚି । କିନ୍ତୁ କେହି କେବେ ପ୍ରତିବାଦ କରିପାରିନାହାନ୍ତି । ଆଉ ଯେ କେତେ ଜଣ ପ୍ରତିବାଦର କ୍ଷୀଣ ସ୍ୱର ତୋଳିଚନ୍ତି, ତା ସେ ବଙ୍ଗଳାର କାନ୍ଥ ଡେଇଁ ଆରପଟକୁ ଆସିପାରିନି । ତାକୁ ବୁଝେଇଦବ, ରମା !

ରମା—ହଉ, ତା କଥା ମୁଁ ବୁଝିବ । ତମେ ମୋ'ରାଣ ପକେଇଲ, ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଦେଖେଇ ନିଜ ପାଇଁ ଔଷଧ କରିବଟି ?

ନୀହାର—ପୋଲିସର ଶନିଦୃଷ୍ଟିକୁ ଏଡ଼ିଦେଇ କାହା ପାଖକୁ ଯିବ, ରମା ? ତା ଛଡ଼ା ଟଙ୍କା କାହିଁ ?

ରମା—ମା ମଙ୍ଗଳାଙ୍କ ଉପରେ ଭରସା ରଖ । ସେ ସବୁ ଠିକ କରି-
ଦେବେ । (ବେକରୁ ମଙ୍ଗଳସୂତ୍ର ବାହାର କରିଦେଇ)
ନାଅ, ଏହାକୁ ବିକି କରି ସେଇ ଟଙ୍କାରେ ଔଷଧ କରିବ ।

ନୀହାର—ରମା ! ଜୀବନରେ ତୁମକୁ କେବେ କିଛି ଦେଇନି, ରମା !
ଆଜି ଆଜି ତମର ଏ ମଙ୍ଗଳସୂତ୍ର ନେଇ ବଜାରରେ ବିକି
କରିବ ? ନା, ନା, ରମା ! ମୁଁ ପାରିବନି ।

ରମା—ତୁମକୁ ମୋ ରାଣ, ତୁମକୁ ମୁନିରାଣ ।

ନୀହାର—ରମା !

(ରମାକୁ ନିଜ ଛାତି ଉପରକୁ ଆଉଜେଇ-
ନେଇଛି ଓ କାନ୍ଦିପକେଇଛି । ଏଇ ସମୟରେ
ଅନ୍ଧାର)

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ

[ନରେନ୍ଦ୍ର ସାହାଣୀଙ୍କ ଘର । ସନ୍ଧ୍ୟା ୭ଟା । ଗୁଣୁଗୁଣୁ ସ୍ୱରରେ ଗୀତ ଗାଇ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାରାତ ଉପଭୋଗ କରୁଛି ଶର୍ମିଳା । ବାହାରୁ ଆସିଛି ଜୟପାଲ]

ଶର୍ମିଳା—Hallo, ଜୟପାଲ, ମୁଁ ତ ତୁମରି ଅପେକ୍ଷାରେ ଥିଲି । ଆସ । ମାଲ ସବୁ ଷ୍ଟୁଡ଼ କରେଇଦେଇଛ ତ ?

ଜୟପାଲ—ଆଜ୍ଞା ! ଆଜି, Pattanayak and Coରୁ ଏଜେଣ୍ଟ ଆସିଥିଲା । ତା ପାଖରେ ମଧ୍ୟ ଦୁଇଟା ନୂଆ ଅର୍ଡ଼ର place କରେଇଦେଇଛି । ମାଲ ପୂଜାବଜାର ପୂର୍ବରୁ ମିଳିଯିବ ।

ଶର୍ମିଳା—Really, Jaypal, you are intelligent. ତୁମେ ବୁଦ୍ଧିମାନ । ମୁଁ ତୁମର ବୁଦ୍ଧିକୁ ପ୍ରଶଂସା ନ କରି ରହି-ପାରୁନି । Chaudhuri and Sons ର ମେନେଜର ଭାବରେ ତୁମକୁ ପାଇ ମୁଁ ନିଜକୁ ଭାଗ୍ୟବାନ ମନେ କରୁଛି । ହଁ, Advocate Routrayଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇଥିଲ ?

ଜୟପାଳ—ଆଜ୍ଞା !

ଶର୍ମିଳା— କଣ କହିଲେ ?

ଜୟପାଳ—ତିନି ମାସ ଭିତରେ ଗୁଡ଼ପର ମଞ୍ଜୁର କରେଇଦେବେ ବୋଲି ନିର୍ଭର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଶର୍ମିଳା—Good ! ତା'ହେଲେ କାଲି ମୋକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରି-ଦିଅନା ! ଡକ୍ଟର ସାହାଣୀଙ୍କ ସହିତ ଜୀବନ ଯାପନ କରିବା ଏକାବେଳକେ ଅସମ୍ଭବ ହେଇଉଠିଲାଣି । ଲୋକଟା ନିହାତି ରୁକ୍ଷ; ଜୀବନକୁ ଉପଭୋଗ କରି ଶିଖିନି ।

ଜୟପାଳ—ମୁଁ ତା' ହେଲେ ଆସୁଛି ? (ଚେୟାରରୁ ଉଠିଲା)

ଶର୍ମିଳା—(ଧରି ବସାଇ) ଆରେ, ବସ ନା ଜୟପାଳ ! ମୁଁ ତୁମ ପାଇଁ କଫି ଆଣେ ।

ଜୟପାଳ—ନା, ଥାଉ ।

ଶର୍ମିଳା—କାହିଁକି ? ମୋ ହାତରୁ କଫି ଖାଇଲେ କଣ ମାନହାନି ହେଇଯିବ ?

ଜୟପାଳ—ନା, ସେ କଥା ନୁହେଁ ଯେ…

ଶର୍ମିଳା—ଓଃ, ବଡ଼ shy ତୁମେ ଜୟପାଳ ! ଡକ୍ଟର ସାହାଣୀଙ୍କର ଅଜି evening duty ଅଛି ; ଫେରୁ ଫେରୁ ରାତି ଦଶଟା ବାଜିଯିବ । ଦେଖୁଚ ଜୟପାଳ, ଏ ଜହ୍ନରାତଟା କେମିତି ମନମତାଣିଆ ହେଇଚି ?

ଜୟପାଳ—ଆଜ୍ଞା, ତେଣେ ଅଫିସରେ ଗୁଡ଼ାଏ କାମ ବାକି ପଡ଼ିଚି ।

ଶର୍ମିଳା—ଧେତ୍, କାମ ତ ଜୀବନସାରା ଲଗିରହିଚି । ଗୋଟେ ନୂଆ ନାଚ ମୁଁ ସେଠ୍ କରିଚି, ଦେଖିବ ?

ଜୟପାଳ—ମୁଁ…

ଶର୍ମିଳା—ତୁମେ ବଡ଼ ଲାଜକୁଳା, ଜୟପାଳ ! ମୋ ପାଖରେ ଗୁଳିକିର କଟେଚ ସତ, କିନ୍ତୁ ଏତେଟା ବ୍ୟବଧାନ ମୁଁ ପସନ୍ଦ କରେନି । ବସ ନା ! Ready, one, two, three, four,

(ଶର୍ମିଳା ନାଚି ନାଚି କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ ଜୟପାଳ ପାଖରେ ବସିପଡ଼ିଲା । ଜୟପାଳ ସଙ୍କୋଚ ବୋଧ କରି ନିଜକୁ ତା'ଠାରୁ ଦୂରେଇ ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା; କିନ୍ତୁ ପାରି ନ ଥିଲା)

ଶର୍ମିଳା—କେମିତି ଲାଗିଲା ?

ଜୟପାଳ—ଆଜ୍ଞା, ଭଲ ଲଗିଲା । ଆପଣ ଏତେ ସୁନ୍ଦର ନାଚି ପାରନ୍ତି, ସେ ଧାରଣା ମୋର ନ ଥିଲା ।

ଶର୍ମିଳା—ଜୀବନକୁ ମନଭରି ଉପଭୋଗ କରିବାର ସଂକଳ୍ପ ନେଇ ଆଗେଇଆସ, ଜୟପାଳ ! ମୁଁ ଚାହେଁ ମୋ କଳାର ଜଣେ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରେମୀ । ଘୁଙ୍ଗୁରର ତାଳେ ତାଳେ ସଂଗୀତର ମୂର୍ଚ୍ଛନା ତୋଳି ସାରା ଜୀବନଟା ମୁଁ ନାଚିବାକୁ ଚାହେଁ ।

ଜୟପାଳ—ଦେଖନ୍ତୁ, ଶର୍ମିଳା ଦେବୀ··· !

ଶର୍ମିଳା—କିଛି କହିବ, ଜୟପାଳ ?

ଜୟପାଳ—Nayak and Coର ବିଲ୍‌ଟା ଆସନ୍ତା ତିନି ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ପେମେଣ୍ଟ୍ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପାଖରେ ଟଙ୍କା ନାହିଁ ।

ଶର୍ମିଳା—କେତେ ଟଙ୍କା ଦରକାର ?

ଜୟପାଳ—ଚାରି ହଜାର ଛଅ ଶହ ପଚାଶ ଟଙ୍କା ।

ଶର୍ମିଳା—କାଲି ମୋ'ଠାରୁ ନେଇଯିବ ।

ଜୟପାଳ—ମୁଁ ତା'ହେଲେ ଆସେ ?

ଶର୍ମିଳା—ଯାଅ ! (ଜୟପାଳ ଚାଲିଗଲା ପରେ ତା ପଛ ଅନୁସରଣ କରି)

ଉଁ, ବଡ଼ shy.

(ଫୋନ ଉଠାଇଲା)

Hallo, 686 ! ପାଠକ ସାହେବ ଅଛନ୍ତି ? କ'ଣ କହିଲେ ? ଘରେ ନାହାଁନ୍ତି ? ଆଚ୍ଛା, କେତେବେଳେ ଫେରିବେ ? କାଲି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ? ok. ଆପଣ କିଏ କହୁଚନ୍ତି ? (ଫୋନ ରଖିଦେଇ) ପରସନାଲ ସେକ୍ରେଟାରୀ ଦୀ-ପା-ଳୀ ଦେବୀ ? I see !

(ଆସିଚି ନୀହାର ସିଂ—କାଖରେ ଆଶାବାଡ଼ି—ଗୁଳମାଡ଼ରେ ଜଙ୍ଘଟା ପଚିଯାଇଚି—ମୁହଁରେ ଦାଢ଼ି—ଛିଣ୍ଡା ଲୁଗା—ରୂପ ପାଗଳ ରୂପଠାରୁ କିଛି ଊଣାଚ ନୁହେଁ)

ନୀହାର—ଡାକ୍ତରବାବୁ ଅଛନ୍ତି ?

ଶର୍ମିଳା—କିଏ ?

ନୀହାର—ମେମ୍‌ସାହେବ, ଆପଣ ?

ଶର୍ମିଳା—ନୀହାର ସିଂ, ତୁମେ ଏଠି କାହିଁକି ?

ନୀହାର—ଟିକେ ଡାକ୍ତରବାବୁଙ୍କୁ ଖବର ଦେବେ ?

ଶର୍ମିଳା—ମୁଁ ତୁମକୁ ପୋଲିସରେ ଦେବି । ତୁମେ ଗୋଟାଏ ଫେରାର ଆସାମୀ । ଏ ସୁଯୋଗ ମୁଁ ହାତଛଡ଼ା ହେବାପାଇଁ ଦେବନି ।

ନୀହାର—ସାତସାତଟା ଭୋକିଲା ପିଲାଙ୍କ ପାଖରୁ ଗୋଟାଏ ହତଭାଗ୍ୟ ବାପକୁ ଛଡାଇନେଇ ଆପଣଙ୍କର କଣ ଲାଭ,

କହିପାରିବେ, ମେମ୍‌ସାହେବ ? ମତେ ପୋଲିସ ହାତରେ ଧରେଇଦେଲେ ମୋ ପିଲାଙ୍କ ଅବସ୍ଥା କ'ଣ ହବ ଥରେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ, ମେମ୍‌ସାହେବ ! ମୁଁ ତ ଆପଣଙ୍କର କିଛି କ୍ଷତି କରିନି !

ଶର୍ମିଳା—ଲାଭକ୍ଷତିର ହିସାବ ମୁଁ କରିବି, ନୀହାର ସିଂ !

(ଫୋନ ପାଖକୁ ଯାଉଥିଲେ)

ନୀହାର—ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ ହାତ ପାତି ମୋ ଜୀବନ ଭିକ୍ଷା ମାଗୁଚି, ମେମ୍‌ସାହେବ, ମୋ ନିଜର ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ ନୁହେଁ, ସେଇ ଅନାଥ ହେକଲା ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ । ଦୟା କରନ୍ତୁ, ମେମ୍‌-ସାହେବ ! ଆପଣଙ୍କ ଋଣ ମୁଁ ଜୀବନରେ ଶୁଝିପାରିବି ନି ।

ଶର୍ମିଳା—ସେଦିନର ଏତେ ଦମ୍ଭ, ଏତେ ଅହଂକାର କୁଆଡେ଼ ଗଲା, ନୀହାର ସିଂ ?

ନୀହାର—ସବୁ ଦମ୍ଭ ଆଜି ଭାଙ୍ଗିଯାଇଚି, ମେମ୍‌ସାହେବ ! ମରିବା ଆଗରୁ ଜୀବନର ମମତାଟା ଛାଡ଼ିପାରିଲିନି ବୋଲି ଧାଇଁ-ଆସିଚି ଡାକ୍ତରବାବୁଙ୍କ ପାଖକୁ । ଗୋଟାଏ ପକ୍ଷାଘାତ ରୋଗୀ ଭଳି ମୁଁ ଆଜି ଅସହାୟ ହେଇପଡ଼ିଚି । ଦେଖୁଚନ୍ତି, ଦେଖୁଚନ୍ତି, ମେମ୍‌ସାହେବ, ପୋଲିସର ଗୁଳି ମାଡ଼ରେ କେମିତି ଏ ଜଙ୍ଘଟା ପଚିସଢ଼ିଯାଇଚି ?

ଶର୍ମିଳା—ଚମତ୍କାର ! ତା ହେଲେ ତ ତୁମ କୃତ କର୍ମର ଉଚିତ ପୁରସ୍କାର ପାଇଚ ! ମତେ ଫାଙ୍କିଦେଇ ପଳେଇବାର

ଚେଷ୍ଟା କରନା, ନୀହାର ସିଂ ! ଗୁଡ଼ାଏ ଦରଦଦିଆ କଥା କହି ମତେ ତୁମେ ଭୁଲେଇବାର ଚେଷ୍ଟା କରନା ! ମୁଁ ତୁମକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ପୋଲିସକୁ hand over କରିବି ।

(ଫୋନ ଉଠେଇବାକୁ ଗଲେ । ନୀହାର ସିଂ ବାଧାଦେବାକୁ ଯାଇ ପଡ଼ିଗଲା । ଶର୍ମିଳା ଗୋଡ଼ରେ ଆଶାବାଡ଼ିକୁ ଦୂରକୁ ଠେଲିଦେଲେ)

Hallo, 1144 ! ପୋଲିସ ଷ୍ଟେସନରୁ କହୁଚନ୍ତି ? ହଁ, ମୁଁ ଡକ୍ଟର ନୀରୋଦ ସାହାଣୀଙ୍କ ଘରୁ କହୁଚି । ଦେଖନ୍ତୁ, ଫେରାର ଆସାମୀ ନୀହାର ସିଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋ ଘରେ ଅଛି । କ'ଣ କହିଲେ ? ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଆସୁଚନ୍ତି...?

(ଫୋନ ରଖିଲେ)

ନୀହାର ସିଂ—ମେମ୍‌ସାହେବ, ସାମାନ୍ୟ ପାଞ୍ଚ ଶହ ଟଙ୍କା ଲୋଭରେ ନିଜର ମାନବିକତାକୁ ଭୁଲିଗଲେ ? ଗୋଟାଏ ନିରନ୍ନ ପରିବାରର ଅନାଥ ପିଲାଗୁଡ଼ାଙ୍କ ପ୍ରତି ଆପଣଙ୍କର ସାମାନ୍ୟ ଦୟା ହେଲାନି ? ମତେ ବରଂ ଆପଣ ଗୁଳି କରି ମାରି-ଦିଅନ୍ତୁ; ହେଲେ ପୋଲିସ ହାତରେ ଧରେଇଦିଅନ୍ତୁ ନି । ମୁଁ ବଞ୍ଚି ଥାଉ ଥାଉ ମୋ ପିଲାଙ୍କର ଏ ଦୟନୀୟ ଅବସ୍ଥା ସହ୍ୟ କରିପାରିବିନି ।

ଶର୍ମିଳା—(ସ୍ମିତ ହସରେ) ତା କି ହେଇପାରେ, ନୀହାର ସିଂ ? ତା ହେଲେ ତୁମର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ହବ କମିତି ?

ନୀହାର—ତା ହେଲେ ମୋର ଶେଷ କଥା ଶୁଣିନିଅ ! ମୁଁ ଦିନେ ନା ଦିନେ ଜେଲରୁ ଫେରିବି ; ଆଉ ସେଦିନ ପୃଥିବୀର କୌଣସି ଶକ୍ତି ତୁମକୁ ମୋ ହାତରୁ ରକ୍ଷା କରିପାରିବନି ।

ଶର୍ମିଳା—ନୀହାର ସିଂ ! !

ନୀହାର—ଆଜି ମୋର ସେଇ ନାବାଳକ ପିଲାଙ୍କ ନାଁରେ ଶପଥ ନେଇ କହୁଚି, ମେମ୍‌ସାହେବ, ତୁମ ରକ୍ତରେ ତର୍ପଣ ନ କଲଯାଏ, ମୋର ଆତ୍ମା କେବେହେଲେ ଶାନ୍ତି ପାଇବନି । (ଯିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ)

ଶର୍ମିଳା—ତୁମେ ଯାଇପାରିବ ନି, ନୀହାର ସିଂ ! ତୁମ ଯିବାର ସମସ୍ତ ବାଟ ମୁଁ ବନ୍ଦ କରିଦେଇଚି । ଦାମ···ରଘୁ···!

(ପଶିଆସିଲେ Police Inspector)

ପୋ:ଇ:—Hands up, ନୀହାର ସିଂ ! You are under arrest now, Constable, handcuff ଲଗାଅ ।

(କନେଷ୍ଟବଲ ହାତକଡ଼ି ଲଗାଇଲା)

ନୀହାର—ଚାଲନ୍ତୁ, Inspector, ଜୀବନଯୁଦ୍ଧରେ ନୀହାର ସିଂ ଆଜି ହାରିଯାଇଚି । ହେଲେ Inspector, ଜୀବନରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଦୁଃଖ ରହିଗଲା । ଯାହାଙ୍କ ପାଇଁ ମୁଁ ଏତେ ସହିଲି, ସେମାନଙ୍କର କିଛି କରିପାରିଲିନି ।

ପୋ:ଇ:—ବହୁତ ଧନ୍ୟବାଦ, ମିସେସ ସାହାଣୀ! ଆପଣଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ଗୋଟାଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦାନ୍ତ ଡକାଏତ ଆଜି ଧରାପଡ଼ିଗଲା ।

ଶର୍ମିଳା—ମୁଁ ବି ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହେଲି, Inspector ! ଲୋକଟାର ମୋ ଉପରେ ଭୀଷଣ ରାଗ ଥିଲା ।

ନୀହାର—ନୀହାର ସିଂକୁ ଜେଲ ଭିତରକୁ ଠେଲିଦେଇ ତୁମେ କେବେ ହେଲେ ଶାନ୍ତିରେ ନିଶ୍ୱାସ ମାରିପାରିବନି, ମେମ୍‌-ସାହେବ ! ତା ପିଲାଙ୍କ ତାତଲା ନିଶ୍ୱାସରେ ତୁମେ ଜଳିପୋଡ଼ି ଛାରଖାର ହେଇଯିବ ! ଆଉ ତୁମର ଅସଲ ପରିଚୟ ଦିନେ ନା ଦିନେ ନିଶ୍ଚୟ ପଦାରେ ପଡ଼ିଯିବ ।

ପୋ:ଇ:—ମୁଁ ତେବେ ଆସୁଚି, ମିସେସ ସାହାଣୀ ! Good night ଚାଲ, ନୀହାର ସିଂ !

(ନୀହାର ସିଂକୁ ନେଇ ଚାଲିଗଲେ)

ତୃତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ

[ସମୟ ସନ୍ଧ୍ୟା ୬ଟା । ସହରର ଗଳିରାସ୍ତାରେ ମଙ୍ଗୁ ଚରବର ହୋଇ ଯାଉଥିଲା ; ହଠାତ୍ fast break ମାରି ରହିଗଲା]

ମଙ୍ଗୁ—ଓସ୍ତାଦ୍ ! ଜାଣେ ପରା, ଟିକେ control ଛାଡ଼ିଦେଲେ ତା' କାମରେ ସେ ଲଗିଯିବ ! ଆବେ, ଏ ଓସ୍ତାଦ୍ ! ଆବେ, ଜଲ୍‌ଦି ଆ···ବାଟରେ ଘାଟରେ ଯୋଉଠି ଲମ୍ବଣି ମାଲ୍ ଦେଖିବ, ସେଇଠି ପାଞ୍ଚମିନଟ୍ ରହିଯିବ । ଯୋଉ କନ୍ଦର୍ପ ଭଳିଆ ରୂପ ତ ! ମନକୁ ମନ ଭାବୁଚି, ଗୋଟେ ରାଜକପୂର କି ବୈଜୟନ୍ତୀମାଲା । ଆବେ, ହେ ଓସ୍ତାଦ୍ ଜୀ··· !

ମଜିଦ୍—(ଭିତରୁ) ଆରେ ଦୋସ୍ତ, ଚଲ୍‌ତାହୁଁ । ଐସା କାହେ ଚିଲ୍ଲାତା ?

ମଙ୍ଗୁ—ଏଁ, ଚଲେଇବନି, ଯୁଆଁକୁ ଗୀତ ବୋଲି ଡାକିବ ? ନବାବ୍‌ଙ୍କ ବଚ୍ଚା ତ ! ହୁଁଃ, ବୟସ ହେଲାଣି ୪୦ କି ୫୦ । ସେଥିରେ ଫେର love କରିବାକୁ କମ ସଉକ ? ମଣିଷ ଠିଆ ହେଇ ହେଇ ଅଣ୍ଟା କାଠକାଠ କଲାଣି; ଯୁଆଁର ମଉଜ ଗୁଲୁଚି । ଆବେ, ହେ ଓସ୍ତାଦ୍ ! ଆସିବୁ ନା ମୁଁ ଗୁଲିଲି ?

ମଜିଦ୍—ମା'ଫିଣ ଅଛି, ମଙ୍ଗୁ, ଏକ ମିନିଟ୍ ସବୁର କର ।

ମଙ୍ଗୁ—ମା'ଫିଣ ଅଛି, ମା'ଫିଣ ଅଛି ! କି'ବେଳରେ ତୁ ଜନ୍ମ ହେଇଥିଲୁ କେଜାଣି, ଦିନକୁ ଦେହେ ଥର ମା'ଫିଣ ପକଉଚୁ । ବାଟଯାକ ଯୋଉଠି ଲମ୍ବଣି ମାଲ ଦେଖିବୁ, ସେଇଠି ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ୍ ଅଟକିଯାଇ ନଜର କରି କରି ଆସିବୁ । ଆଉ ସିନେମା ଯିବୁ କେତେବେଳେ ? ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲାବେଳକୁ ତ second show cinema ସରିଥିବ । ଗୁରୁଠାବେଳୁ ମଣିଷ ଘରୁ ବାହାରିଲାଣି ଯେ, ଆସି ଛ'ଟା ପାଖାପାଖି ହେଲା । (ହାତ ଦେଖି) ଓ, ଘଣ୍ଟା ନାହିଁ ପରା ! ଡାକ ଡାକି ତଣ୍ଟିଟା ବି ପଡ଼ିଗଲାଣି । ଗୁରୁ ମାନିଚି ଯେତେବେଳେ··· ହଉ, ଆସୁ କେତେବେଳେ ଆସିବ ।

(କାନ୍ଥରେ ଥିବା family planning poster କୁ ଗୁହିଁରହିଲା । ପଛରୁ ଆସିଚି ମଜିଦ୍)

ମଜିଦ୍—କିବେ, ମଙ୍ଗୁ! ରାସ୍ତାରେ ଲାଖ୍ ଲାଖ୍ ଲମ୍ବସି ମାଲ ଯା'ଆସ କରୁଚ । ତାଙ୍କୁ ନଜର ନ କର ଏ ଫେର୍‌ମିଲ ପ୍ଲାନିଂ ତସବିରକୁ ଆଁଖ୍ ଫାଡ଼ି ଫାଡ଼ି କ'ଣ ଦେଖୁଚୁ ?

ମଙ୍ଗୁ—ଆବେ ଓସ୍ତାଦ୍, ଏ ଲଜର ଲଗେଇବା ଧନ୍ଦା ଛାଡ଼୍ । ବୁଝିଲୁ ! ନ ହେଲେ କୋଉ ଦିନ high heel ମଜା ଚାଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ମଜିଦ୍—ଆବେ ମଙ୍ଗୁ, ଓସ୍ତାଦକୋ ମାରନେଓ୍ୱାଲା ବଚ୍ଚା ଅବତକ ପୈଦା ଭି ନେହିଁ ହୁଆ । ସମଝା ! ଲଜର କର କର ଉମର ଆଧି ଖତମ ହବାକୁ ବସିଲାଣି ।

ମଙ୍ଗୁ—ଆବେ ଚାଲ୍ ! କଥା କହିଲାବେଳକୁ ଫୁଟାଣି କାହିଁରେ କଣ, ଆଉ ସେଦିନ ଯେତେବେଳେ ଗୁଞ୍ଜୁଣି ମୁଠା ଧରି ମାରି-ବାକୁ ଗୋଡ଼େଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ କିମିତି ତା' ଗୋଡ଼-ତଳେ ପଡ଼ିଯାଉଥିଲୁ !

ମଜିଦ୍—ମା'ଲୁଣ ମଙ୍ଗୁ, ଓ ତୋ original ପ୍ୟାର୍‌କା ମାମଲା ଅଛି । ଆରେ ତୋର ଭାଭି ମତେ ବହୁତ ମହବ୍‌ବତ୍ କରେ । ଆଠ ବଚ୍ଚାକା ବାପ ହୁଁ ନା !

ମଙ୍ଗୁ—ହଁ ବେ, ମେଣ୍ଢାପଲ ପରି ଗୁଡାଏ ଜନ୍ମ କରି ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ପାରୁନୁ ବୋଲି ତ ରୋଜ ଗୁଞ୍ଜୁଣିମୁଣ୍ଡି ଉଡ଼ିଯାଉଚ । କହିଲା, ଆଠ ବଚ୍ଚାକା ବାପ ହୁଁ ! (poster ଦେଖେଇ) ଦେଖ୍, ଦେଖ୍, ବାପଟେ, ମା'ଟେ, ପୁଅଟେ, ଝିଅଟେ । ତଳେ ଲେଖା ହେଇଚ 'ସୁଖୀ ପରିବାର' ।

ମଜିଦ୍—ଆବେ ମଙ୍ଗୁ, ତୁ ଯେବେ ସାଙ୍ଗ କରିବୁ, ଐସେ କରିସୁ...

ମଙ୍ଗୁ—ନାଇଁ, କରନ୍ତିନା ! ତୋର ଭଲଆ ଲାଇନ ଲଗେଇ କ୍ୟୁରେ ଠିଆ ହେବ, ନାଇଁ ?... ଆବେ, ଓସ୍ତାଦ୍, ଗୋଟେ ମଜା ଖବର ଶୁଣିଚୁ ନା ?

ମଜିଦ୍—ଆବେ, କ୍ୟା ହେ ?

ମଙ୍ଗୁ—ଆରେ, ସେଦିନ ସ୍ବିଭରେ ସେଇ ଯୋଡ଼ ଲଡ଼କୀ...

ମଜିଦ୍—କୌନ ଲଡ଼କୀ ବେ ? ହର୍‌ଦିନ୍ ତ ହଜାର ହଜାର ଲଡ଼କୀ ସାଥିରେ ମୁଲାକାତ୍ ହଉଚି ।

ମଙ୍ଗୁ—ଆରେ, ସେଇ ମ...

ମଜିଦ୍—ଆବେ, ସାଫ୍ ସାଫ୍ କହ ।

ମଙ୍ଗୁ—ଆବେ, ସେଇ ଲଡ଼କୀ ! ଜୟପାଲ ସାଥିରେ ଯା'ର ଲଭ୍ ଥିଲା !

ମଜିଦ୍—ହାଁ, ହାଁ । କ୍ୟା, ମାନ୍‌ଗୟି ?

ମଙ୍ଗୁ—ଧେତ୍‌ତେରି । ଆବେ, ମାନିଯିବ କଣ ? ସେ ତ ତା'ର ଜାନ୍ ଦବାକୁ ବସିଲାଣି ।

ମଜିଦ୍—କ୍ୟା କହା ?

ମଙ୍ଗୁ—ହାଁ, ଓସ୍ତାଦ୍ ! ତୁ ସିନା ପାରିଲୁନି । ପାଠକସାହେବ ହାତ୍ ଦେଖେଇଦେଲା । ଏବେ ଆଉ ଦାଣ୍ଡରେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ବାଟ ଚାଲିପାରୁନି, ବୁଝିଲୁ ? ମା·ବଦ୍‌ନେ ଓ୍ୱାଲା ହେ ।

ମଜିଦ୍—ମା ଘଣ ମଙ୍ଗୁ, ହମ୍‌କୁ ଯେ' ଖବର ବିଲକୁଲ୍ ମାଲୁମ ନେହିଁ ଥା ।

ମଙ୍ଗୁ—ଆହେ, ଦେଖ ହେ ! କଥା ଯାଇ ଦାନ୍ତରେ ପଡ଼ି ହାଟରେ ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ହେଲଣି, ଆଉ ଯାକୁ ମାଲୁମ ନାହିଁ । ହଁ, ଦିନ ଭିତରେ ତ ଅଠର ଘଣ୍ଟା ମାଲପାଣି ପିଇ ଗଡ଼ୁଥିବୁ । ଆଉ ଖବର ରଖିବୁ କ'ଣ ?

ମଜିଦ୍—ମା'ଘଣ, ମଙ୍ଗୁ, ଓ ଲଡ଼କୀ ଉସ୍‌ରୋଜ୍ ହାଁ ଭର୍‌ଦେତା ତୋ ଉସ୍‌କୁ ପାଓଁ ପର ଲଖ୍ ରୁପୟା ବଖ୍ସଦେତା ।

ମଙ୍ଗୁ—ହଁ, ଚନ୍ଦନପୁରୀ ପାନ ହୋଇଚ ! ଆହେ ଦେଖ ହେ, ପାଠା କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ନୁହେଁ; କହିଲା, ଲଖ୍ ରୁପିଆ ଅଜାଡ଼ି ଦେଇ-ଥାନ୍ତା । ମତେ ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ ଦେଖଉଚ । ଆରେ ଓସ୍ତାଦ୍, ବସ୍ତିସାରା ହାଇତାଇ ପଡ଼ିଗଲଣି, ବୁଝିଲୁ ? ଆଉ ତା ମା କଣ କଲା, ଜାଣିଚୁ ? ଜଳ ଗଡ଼ିଆକୁ ଡେଇଁପଡ଼ିଲା । ବେଇଜ୍ଜତ ଆଉ କେତେ ସହିବ, କହିଲୁ ?

ମଜିଦ୍—ମା ଘଣ ମଙ୍ଗୁ, ତେବେ ତ ରାସ୍ତା ସାଫ୍ ହୋଇଗଲା ।

ମଙ୍ଗୁ—ହଁ, ତା କର୍ମ ପୋଡ଼ିଗଲା ନା, ତୋ ପାଇଁ ରାସ୍ତା ସାଫ୍ ହୋଇ-ଗଲା । ଆବେ, ତୁ'ଠା ମଣିଷ ନା ଜାନୁଆର ବେ ? ହାଇରେ, ବାପ ତା'ର ଯାଇ ଜେଲରେ; ମା'ଠା ବୁଡ଼ିମଲା; ଭଉଣୀ ଗୋଟେ ରୋଗରେ ପଡ଼ି ଟିକିଏ ଔଷଧ ଖାଇବାକୁ ପାଇଲାନି ଯେ ଛଟପଟ ହୋଇ ମରିଗଲା ! ତୋ ମନରେ ଟିକେ ଦୟା ହଉନ ?

(ଏଇ ସମୟରେ ମଜିଦ୍ ଦୀପାଳୀକୁ ଆସୁଥିବାର ଦେଖିଲ)

ମଜିଦ୍—ଆବେ ମଙ୍ଗୁ, ଦେଖ୍ ଓହ୍ଵ ଲଡ଼କୀ । ଆବେ, ଜୟପାଲ୍‌କା ଲଡ଼୍କୀ ହେ । ଚାଲ୍ ହାତ୍ ଦେଖାଦେଁ ।

ମଙ୍ଗୁ—ଆରେ ଓସ୍ତାଦ୍, ତୁ ସେ ଧନ୍ଦା ଛାଡ଼୍ ! ତତେ ମୋ ରାଣ । ଯଦି ଜଗତ ଦୋସ୍ତ ବୋଲି ଭାବୁଚୁ, ତେବେ ଏ ଲଜର ଲଢ଼ବା ଛାଡ଼୍ । ସାତସାତୁଟା ପିଲାଙ୍କୁ ତ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ-ପାରୁନୁ । ଆଉ ଯଦି ଲମ୍ବର ବଢ଼ ଯିବ ନା, ଭାଗି ଗୁଞ୍ଜୁଣି ଛାଡ଼ି କାଠଫାଲିଆ ଧରିବ । ମୋ କଥା ମାନ୍ । ଏବେ ଚାଲ୍ ସିନେମା ଯିବା, କାଲି ସକାଳୁ ଡାକ୍ତର ପାଖକୁ ଯିବା । ଅପରେସନ୍ ହେଇପଡ଼ିବୁ । ଦେଖିବୁ, କେମିତି ସୁଖରେ ଚଳିବୁ । ଆ—

ମଜିଦ୍—(ଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନ ଥିଲି) ମଙ୍ଗୁ...

ମଙ୍ଗୁ—ତତେ ମୋ'ରାଣ ପକେଇଲି ନା ?

ମଜିଦ୍—ଠିକ୍ ଅଛି, ଚାଲ୍ ! ମା'ରାଣ ମଙ୍ଗୁ, ତୋର କଥା ମାନିବ ।

(ମଙ୍ଗୁ ଓ ମଜିଦ୍ ଚାଲିଗଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ଗୋଟିଏ ପାଖରୁ ଦୀପାଳୀ ଓ ଅନ୍ୟ ପାଖରୁ ଜୟପାଲ ଆସିଚନ୍ତି)

ଦୀପାଳୀ—ଜୟପାଲ୍ !

ଜୟପାଲ—କିଛି କହିବ, ଦୀପା ?

ଦୀପାଳୀ—ଗୋଟେ କଥା ପଚାରିବି, କହିବ ?

ଜୟପାଳ—ପଚାର ।

ଦୀପାଳୀ—ମତେ ତମେ ଖୁବ୍ ଘୃଣା କର, ନା ?

ଜୟପାଳ—ଦେଖ, ଦୀପା...

ଦୀପାଳୀ—ସମସ୍ତେ ମତେ କହୁଚନ୍ତି, ମୁଁ ଚରିତ୍ରହୀନା, କଳଙ୍କିନୀ । କିନ୍ତୁ ଜୟପାଳ, ତମେ ବି କ'ଣ ମତେ ସେଇ କଥା କହିବ ?

ଜୟପାଳ—ମୋ କହିବା ନ କହିବାରେ କଣ ଯାଏ ଆସେ, ଦୀପା ?

ଦୀପାଳୀ—ତମ ଆଗରେ ମୁହଁ ଟେକି କଥା କହିବାର ଦମ୍ଭ ଆଜି ମୋର ନାହିଁ । ତଥାପି ମୁଁ ଆଜି ବି କହୁଚି, ଜୟପାଳ, ମୁଁ ତୁମକୁ ଭଲପାଏ । ମୋ ଦେହଟା ସିନା ଅପବିତ୍ର ହୋଇ-ଯାଇଚି, ହେଲେ ମନଟା ପୂଜାଫୁଲ ପରି ପବିତ୍ର । ତାକୁ ତ କେହି ଜୋର କରି ଦଖଲ କରିପାରେ ନା ।

ଜୟପାଳ—ଦୀପା !

ଦୀପାଳୀ—ହଁ, ଜୟପାଳ । ମୁଁ ଜାଣି ଜାଣି କଳଙ୍କିନୀ ହୋଇନି । ଏ ପେଟ ଭିତରେ ଭୋକର ନିଆଁଟା ଯେତେବେଳେ ଦାଉ ଦାଉ ହୋଇ ଜଳିଉଠିଲା, ସେତେବେଳେ ମରଣକୁ ବରଣ କରିନେବା ଭଳି ସାହସ ମୋର ନ ଥିଲା । ଆଉ ପରିସ୍ଥିତିର ଚକ୍ରରେ ପଡ଼ି ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଅସହାୟା ହୋଇ-ପଡ଼ିଲି, ସେତେବେଳେ ତମ ଶିକ୍ଷିତ ସମାଜର ଗୋଟେ

ଦେହଲୋଭୀ କୁକୁର ତା'ର ସୁଯୋଗ ନବାକୁ ଛାଡ଼ିଲାନି । କୁହ, ଜୟପାଳ, ମୋର ଏ ପତନ ପାଇଁ କ'ଣ ମୁଁ ନିଜେ ଦାୟୀ ?

ଜୟପାଳ—ପଛକଥା ମନେ ପକେଇ କିଛି ଲାଭ ନାହିଁ, ଦୀପା !

ଦୀପାଳୀ—ମୁଁ ଜାଣେ, ଜୟପାଳ, ଏ ଦୁନିଆରେ କେହି ଜଣେ ହେଲେ ମତେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଆଗେଇ ଆସିବେନି । ମୁଁ ଆଜି ତୁମ ପାଖରେ ପ୍ରେମ ନିବେଦନ କରୁନି, ଜୟପାଳ, ମତେ ଭୁଲ ବୁଝନି । ମତେ କ୍ଷମା କରିବ । ତୁମ ପ୍ରେମର ପ୍ରତିଦାନ ମୁଁ ଦେଇପାରିଲିନି ।

ଜୟପାଳ—ଦୀପା !

ଦୀପାଳୀ—(ଜୟପାଳର ପାଦଧୂଳି ମୁଣ୍ଡରେ ମାରି) ଏ ଜୀବନରେ ଆଉ ଦେଖା ହବ କି ନା, କହିପାରୁନି । ଯାଉଚି । ଆନନ୍ଦକୁ କହିବ, ତା'ର ନୂଆବୋଉ ମରିଯାଇଚି ।

(ଦୀପାଳୀ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଚାଲିଯାଇଚି ଓ ଜୟପାଳ ତା'ର ଯିବା ବାଟକୁ ସତୃଷ୍ଣ ନୟନରେ ଚାହିଁରହିଚି ।)

ଚତୁର୍ଥ ଦୃଶ୍ୟ

[ପାଠକଙ୍କ ଘର । ପାଠକ ବସିଥିଲେ—ବାହାରୁ ଆସିଛି ଦୀପାଳି]

ଦୀପାଳୀ—Sir !

ପାଠକ—ତମେ ପୁଣି ଏଠି କାହିଁକି, ଦୀପା ? କାଲିଠୁ ମୁଁ ତୁମକୁ ଚାକିରିରୁ ବରଖାସ୍ତ କରିଛି । Notice ପାଇଥିବ ନିଶ୍ଚୟ ?

ଦୀପାଳୀ—ହଁ, ପାଇଛି । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଏଠିକି ଚାକିରି କରିବାପାଇଁ ଧାଇଁଆସିନି, ପାଠକ ସାହେବ ! ଆପଣଙ୍କ ରକ୍ତର ସନ୍ତାନକୁ ଗର୍ଭରେ ଧରି ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ଯିବି ?

ପାଠକ—ମୋର ସନ୍ତାନ···? ଚମତ୍କାର ଯୋଜନା । Wonderful ! ମତେ blackmale କରିବାକୁ ଆସିଚ ? ଫେରିଯାଅ, ଦୀପାଳୀ, ତୁମର କାମ ସରିଯାଇଚି । ବରଂ ଯଦି ଗୁହାରିବ, ତୁମର ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରେ କିଛି ଟଙ୍କା ଦେଇପାରେ ।

ଦୀପାଳୀ—ପାଠକ ସାହେବ ! ସେ ଦିନ ଆପଣ କହିଥିଲେ ନା, ଆପଣଙ୍କ ବାହୁଯୁଗ୍ମତଳେ ଆଶ୍ରୟ ନେଇ କେହି କେବେ ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଇନ ବୋଲି ?

ପାଠକ—ଯେକୌଣସି ଅନାଥାଶ୍ରମର ସଦର ଦରଜା ଏବେ ବି ଖୋଲା ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛି । ପାଠକ ସାହେବର ବଙ୍ଗଳାଟା ସବୁ ସର୍ବହରାଙ୍କର ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ନୁହେଁ । ତା'ଛଡ଼ା ତୁମର ପ୍ରେମିକ ଶିରୋମଣି ଜୟପାଳ ପାଖକୁ ନ ଯାଇ ଏଠିକି ଆସିବାର ତ କିଛି ମାନେ ହୁଏନା ! ଜୟପାଳର ସନ୍ତାନକୁ ଗର୍ଭରେ ଧରି ମୋ ପାଖକୁ ଧାଇଁଆସିଚ କାହିଁକି ?

ଦୀପାଳୀ—ପାଠକ ସାହେବ ! ଆପଣ କଣ ମୋ ସନ୍ତାନର ପିତୃତ୍ୱକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବେ ?

ପାଠକ—ସ୍ୱୀକାର କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଯେତେବେଳେ ଉଠୁନି, ଅସ୍ୱୀକାର କରିବା ଛଡ଼ା ଆଉ କଣ ହେଇପାରେ ?

ଦୀପାଳୀ—ତା ହେଲେ ଜାଣି ଜାଣି ମୋ ଭଳି ଗୋଟେ ଅସହାୟା ବାଳିକାର ସର୍ବନାଶ କଲେ କାହିଁକି ? ଉଠେଇଆଣିବାର ଯଦି ଶକ୍ତି ନ ଥିଲା, ତେବେ ପତନର ଅତଳ ଗହ୍ୱର

ଭିତରକୁ ଠେଲିଦେଲେ କାହିଁକି ?. ଆପଣଙ୍କର କି ଦୋଷ ମୁଁ କରିଥିଲି ? କି ଦୋଷ କରିଥିଲା ଏ ନିରୀହ ନିଷ୍ପାପ ଶିଶୁଟା ?

ପାଠକ—ମତେ ଆଘାତ ଦବାର ଚେଷ୍ଟା କରନି, ଦୀପାଳୀ ! ନିଜେ କ୍ଷତବିକ୍ଷତ ହବ ସିନା, ନ ହେଲେ ଲାଭ କିଛି ହବନି । ଗୋଟେ ପଥର ଗୁଡଉରେ ମୁଣ୍ଡ ପିଟି କେହି କ'ଣ କେବେ ତାକୁ ଭାଙ୍ଗିପାରିଚି ? ବରଂ ତୁମେ ଗୋଟେ କାମ କର : ସତୀ ସାବିତ୍ରୀର ସ୍ୱାକ୍ଷର ବହନ କରି ବଞ୍ଚିବାରେ ଯଦି ଏତେ ଆଗ୍ରହ, ତେବେ ସେ ପିଲାଟା ଜନ୍ମ ହବା ଆଗରୁ ତୁମେ ତାକୁ ଖତମ କରିଦିଅ ।

ଦୀପାଳୀ—ପାଠକ ସାହେବ ! ବାପ ହେଇ ଆପଣ ଏ କଥା କହିପାରିଲେ ? ଏତେ ନିଷ୍ଠୁର ହେଇପାରିଲେ ଆପଣ ?

ପାଠକ—(ହସି) ଗୋଟେ ଅନାଗତ ଅନାବଶ୍ୟକ ଶିଶୁ ପାଇଁ ଏତେ ଦରଦ କାହିଁକି, ଦୀପା ? ଆଜିର କଳଙ୍କକୁ ଧୋଇ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ କରିଦେଲା ପରେ ଦେଖିବ, ତୁମ କୁମାରୀ ଜୀବନର ସମସ୍ତ ଉଷ୍ମ ପୁଣି ଫେରିଆସିବ ।

ଦୀପାଳୀ—ନା, ନା, ମୁଁ ପାରିବନି, ମା ହେଇ ନିଜର ସନ୍ତାନକୁ ମୁଁ ହତ୍ୟା କରିପାରିବନି । ସବୁ ଦୁଃଖକୁ ମୁଁ ମୁଣ୍ଡପାତି ସହିଯିବି, ପାଠକ ସାହେବ, କିନ୍ତୁ କଳଙ୍କିନୀର ସମସ୍ତ ଗୌରବ ନେଇ ମୁଁ ତା ପାଇଁ ବଞ୍ଚିରହିବି ।

ପାଠକ—ତେବେ ଏଠି କାହିଁକି ? ସଦର ଦରଜା ଖୋଲା ଅଛି, ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦରେ ଯାଇପାର ।

ଦୀପା—(ରାଗିଯାଇ) ଚାଲିଯିବ ?

ପାଠକ—ଦୀପା ! ମୋ'ପାଖରେ ନାଲି ଆଖି ଦେଖେଇ କେହି କେବେ ତା'ର କାମ ହାସଲ କରିପାରିନି । ବାପ ତମର ଦିନେ ଏମିତି ଉଦ୍ଧତ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ଆଜି ଜେଲରେ ଘଣା ପେଲୁଚି । ଆଜି ତମର ଅବସ୍ଥା କଣ ହବ, ତା ବେଶ୍ ଭାବିପାରୁଥିବ ।

ଦୀପାଲୀ—ଯିଏ ନର୍କ ଦେଖିସାରିଚି, ପାଠକ ସାହେବ, ତାକୁ ଆଉ କୋଉଠିକି ପଠେଇବେ ?

ପାଠକ—ଦୀପା ! ଜାଣ, ମୁଁ ତୁମର କଣ କରିପାରେ ?

ଦୀପାଲୀ—ଆଉ ତ କିଛି ବାକି ନାହିଁ ! (pause) ମୁଁ ଏଇଠି ରହିବି ; ଆଉ ଏ ବସ୍ତି ସାରା ଚିତ୍କାର କରି ଆପଣଙ୍କର ଅସଲ ପରିଚୟ ପଦାରେ ପକେଇଦେବି । ମୁଁ ଶେଷ ପାଇବା ଆଗରୁ ଆପଣଙ୍କୁ ବି ଛାଡ଼ିଦେବିନି ।

ପାଠକ—ଚିତ୍କାର କରି କରି ତଣ୍ଟି ତା ତମର ଫାଟିଗଲେ ବି କେହି ତମକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବେନି । ଥରେ ଚେଷ୍ଟା କରି ଦେଖିପାର ।

ଦୀପାଲୀ—ପାଠକ ସାହେବ !!

ପାଠକ—I say, get out !

ଦୀପାଲୀ—ନା !

ପାଠକ—ଦୀପାଲୀ ! ଭଲରେ ଭଲରେ ଚାଲିଯାଅ, ନଚେତ୍...

ଦୀପାଳୀ—ନଚେତ୍ କଣ କରିବେ ?

ପାଠକ—ମର୍ଦ୍ଧରାଜ, ମର୍ଦ୍ଧରାଜ ! (ମର୍ଦ୍ଧରାଜ ଆସିଲା) ଧକ୍କା ଦେଇ ଫାଟକ ବାହାରେ ଛାଡ଼ିଦେଇଆସ । (ଦୀପାଳୀ ଚାଲିଗଲା) (pause) ମୁଁ ଟିକେ ବାହାରୁ ଆସେଁ । ହେଲେନ ମେମସାହେବ ଆସିଲେ ତାଙ୍କୁ ଟୁ’ କପ୍ପା କଫି ଦେଇ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ କହିବ । (ପ୍ରସ୍ଥାନ)

ମର୍ଦ୍ଧରାଜ—ପ୍ରତି ସପ୍ତାହରେ ମେମସାହେବ ବଦଳି ହେବେ ! ହେଲେ, ତାଙ୍କର ଏଇ ଯିବା ଆସିବା ଭିତରେ ସଲାମ ବଜେଇ ବଜେଇ ମୋ କହୁଣିଠା ରକା ଧରିଗଲାଣି । କୋଉ ଦିନ ଏ ବଦଳି ବନ୍ଦ ହବ କେଜାଣି !

(ବିଶ୍ରାମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଚେୟାର ଉପରେ ବସିବା ସମୟରେ ବାହାରୁ calling bellର ଶବ୍ଦଶୁଣାଗଲା)

ମର୍ଦ୍ଧରାଜ—ଆରେ, ବାପ୍ ରେ ବାପ୍ ! ଜଣେ ବଦା ନ ହଉଣୁ ଆଉ ଗୋଟେ ଘଣ୍ଟି ! ଫେର୍ ସାହେବ କହିଚନ୍ତି, କୋଉ ନାଇଲନ ମେମସାହେବ ଆସିବେ ।

ଶର୍ମିଳା—କଣ ଏକା ଏକା ଗପିଚାଲିଚ ? ପାଠକ ସାହେବ ଘରେ ନାହାନ୍ତି ନା କ’ଣ ?

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ଏଇ ବର୍ତ୍ତମାନ, ଆଜ୍ଞା, ବାହାରକୁ ଯାଇଚନ୍ତି । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଆସିବେ ବୋଲି କହିଯାଇଚନ୍ତି । ହେଲେ, ମେମ-ସାହେବ, ଆପଣଙ୍କର ତ ଆଜିଯାଏ ଦେଖା ନ ଥିଲି ?

ଶର୍ମିଳା—ମତେ ମନେ ମନେ ଖୋଜୁଥିଲ ନା କ'ଣ ?

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ନାଇଁ ଆଜ୍ଞା, ଏଇ ମେମସାହେବମାନେ ଗଲା ଆଇଲା ବେଳେ ଦି'ପଇସା ବକ୍‌ସିସ୍ ମିଳେ ତ ! ସେଇଥିପାଇଁ···

ଶର୍ମିଳା—(ହସି) ଓହୋ···! ଆରେ, ତୁମେ ତ ମତେ ସେ କଥା କେବେ କହିନ ?

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ଆଜ୍ଞା, ତୁଣ୍ଡ ଖୋଲି କହିବାକୁ ମତେ ଟିକେ ସରମ ଲାଗେ ।

ଶର୍ମିଳା—(ଝଙ୍କା ଦେଲେ) କିଅ ! ଆଚ୍ଛା, ମର୍ଦ୍ଦରାଜ, ତୁମ ମେମସାହେବ କାହାନ୍ତି ?

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ମେମସାହେବ ? କୋଉ ମେମସାହେବ କଥା କହୁଚନ୍ତି ଯେ ?

ଶର୍ମିଳା—କାର୍ତ୍ତିକ, ଦୀପାଳୀ ଦେବୀ ; ଡ୍ରାଇଭର ନୀହାର ସିଂହର ଝିଅ ! ସେ କଣ ତୁମ ମେମସାହେବ ନୁହନ୍ତି ?

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ବୁଝିଗଲି, ଆଜ୍ଞା, ବୁଝିଗଲି । ମୁଣ୍ଡରେ ଟିକେ ବୁଦ୍ଧି କମ୍ କିନା ! ବୁଝିଲେ, ମେମ୍‌ସାହେବ, ତାଙ୍କୁ ଏଇନେ ବିଦା କରିଦେଇ ଆସିଲି ।

ଶର୍ମିଳା—ବିଦା କରିଦେଇ ଆସିଲ ?

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ହଁ, ଆଜ୍ଞା, ସେ ବୋଧହୁଏ ପୁରୁଣା ହୋଇଗଲେ କି କ'ଣ···

ଶର୍ମିଳା—ଆଚ୍ଛା, ମର୍ଦ୍ଦରାଜ, ତାଙ୍କୁ କାହିଁକି ଛଡ଼ାଇଦେଇଆସିଲ, କହିପାରିବ ?

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ବଡ଼ଘର ବଡ଼ ଗୁମର କଥା, ଆଜ୍ଞା, ସେକଥା ମୁଁ କେମିତି ଜାଣିବ ? ହେଲେ ସାହେବ ତ ଆମର ତାଙ୍କୁ ବାହା ହେବେ ବୋଲି ଘର ଫୁସ୍‌ଲା ଫୁସ୍‌ଲା କରୁଥିଲେ। ହଠାତ୍ କଣ ହେଲା କେଜାଣି, ହୁକୁମ ହେଲା "ମର୍ଦ୍ଦରାଜ, ଧକ୍କାଦେଇ ବାହାର କରିଦେଇଆସ" ।

ଶର୍ମିଳା—ଯାଅ, ମର୍ଦ୍ଦରାଜ, କପେ କଫି କି ସରବତ ନେଇଆସ ।

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ଆଜ୍ଞା, ସାହେବ ତ ଆପଣଙ୍କୁ କଫି ଦବାକୁ କହି-ନାହାନ୍ତି ।

ଶର୍ମିଳା—What ?

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ସାହେବଙ୍କ order ତ ସେମିତି । ଏଇନେ ନୂଆ ମେମ୍ ସାହେବ ଆସିଲେ ତାଙ୍କୁ ପଚାରି କଫି କିମ୍ବା ସରବତ ଦବାକୁ କହିଛନ୍ତି ।

ଶର୍ମିଳା—ନୂଆ ମେମ୍ ସାହେବ ?

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ହଁ, ଆଜ୍ଞା, ନାଇଲନ ମେମ୍ ସାହେବ । ନାଇଁ, ଭୁଲ ହୋଇଗଲା । ଆଜ୍ଞା, ହେଲେନ ମେମ୍ ସାହେବ । ସାହେବ ନାଁ କି ନା, ମନେ ରହୁନି ।

ଶର୍ମିଳା—Oh, I see ! ମୁଁ ତା'ହେଲେ ସ୍ୱୀ' ଭିତରେ ଘୁରୁଣା ହେଇଗଲଣି, ନା ?

ମର୍ଦ୍ଧରାଜ—ସେମିତି ତ ଜଣାପଡ଼ୁଛି, ଆଜ୍ଞା !

ଶର୍ମିଳା—Idiot !

ମର୍ଦ୍ଧରାଜ—ହଁ, ସାହେବ ତ ମତେ ଏଇ ନାଁ ଧରି ଡାକନ୍ତି !

ଶର୍ମିଳା—ଆଚ୍ଛା, ଏ ନୂଆ ମେମସାହେବ କେତେ ଦିନ ହେଲା ଆସୁଚନ୍ତି ?

ମର୍ଦ୍ଧରାଜ—ଏଇ ତିନି ଚାରି ଦିନ ହବ ତ । ହେଲେ ବହୁତ ବକସିସ ମିଳୁଚି, ଆଜ୍ଞା ! ଏଇ ନୂଆ ମେମସାହେବଙ୍କୁ ସାହେବ ଆମର କଣ କାଗଜପତ୍ରରେ ବାହା ହେବେ ବୋଲି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହଉଥିଲେ । କ'ଣ କହିବି, ଆଜ୍ଞା, ନୂଆ ମେମସାହେବ ଯୋଉ ଅଂଗ୍ରେଜୀ କହୁଚନ୍ତି ନା, ବାପ୍ ରେ ବାପ୍ ! ପାଠିରେ ତ ବାଈଁଶି ବାଜୁନି । ସାହେବ ତ ଏକା-ବେଳକେ ପାଣି ହେଇଯାଉଚନ୍ତି !

ଶର୍ମିଳା—ମୋ ସବୁତ ଚାଲିକି ? ମୁଁ ବି ଦେଖିନେବି, ପାଠଙ୍କ ସାହେବ, ତୁମେ କିପରି ହେଲେନକୁ ବାହା ହବ !

ମର୍ଦ୍ଧରାଜ—ହେଇଟି ହଜୁର, ସାହେବଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଝଗଡ଼ା କରିବେନିଟି ! ସାର କଡ଼ା ଲୋକ । ନ ହେଲେ ଫେରି ମତେ ଡାକି ହୁକୁମ ଦେବେ, "ମର୍ଦ୍ଧରାଜ···ହୁଁ !

ଶର୍ମିଳା—(ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ) ମର୍ଦ୍ଦରାଜ !!

ମର୍ଦ୍ଦରାଜ—ହଁ, ଠିକ ସେମିତ, ଆଜ୍ଞା !

(ପାଠକ ଆସିଲେ ଓ ମର୍ଦ୍ଦରାଜ ତାଙ୍କୁ
ଦେଖି ଗୁଲିଗଲା)

ପାଠକ—Hallo, Darling ! ଦେଖା ନ ଥିଲ ଯେ ?

ଶର୍ମିଳା—ମନେ ମନେ ଖୋଜୁଥିଲେ ନା କ'ଣ ?

ପାଠକ—ତୁମକୁ ଝୁରି ଝୁରି ଝଗି ଗିଲା ଭଳି ମୁଁ କେମିତ ଶୁଖିଗଲିଣି, ଦେଖୁଚ ? Hotel delightର ତେର ନମ୍ବର roomରେ ତୁମର ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ମୋର ଅନେକ ରାତ ବିତିଯାଇଚି, ଶର୍ମିଳା ! କିନ୍ତୁ ତମେ ତ ଦିନେ ବି ଆସିନ ?

ଶର୍ମିଳା— ସତେ ?

ପାଠକ—ଆରେ, ଶର୍ମିଳା, ତୁମକୁ congratulation ଜଣେଇ-ବାକୁ ଭୁଲିଯାଇଚି । ନୀହାର ସିଂକୁ ପୋଲିସ ହାତରେ ଧରେଇଦେଇ ତମେ ମତେ ବଞ୍ଚେଇଦେଲ ।

ଶର୍ମିଳା—ଆଜି ଗୋଟେ ଢେଲାରେ ଆପଣ ଦୁଇଟା ଚଢ଼େଇ ଶିକାର କରିପାରିଲେ, ନା ?

ପାଠକ—What do you mean ?

ଶର୍ମିଳା—ନୀହାର ସିଂକୁ ଜେଲ ଭିତରକୁ ଠେଲିଦେଇ, ତା'ର ରୂପସୀ କନ୍ୟା ଦୀପାଳୀର ସର୍ବସ୍ୱ ଲୁଣ୍ଠନ କରି, ବାସି ଫୁଲ ପରି ତାକୁ ପାଦରେ ଆଡ଼େଇଦେଲେ ! କଣ, ମିଛ କହିଲି ?

ପାଠକ—ଶର୍ମିଳା ! ଯଦି ଦରକାର ପଡ଼େ, ତୁମକୁ ବି ଗୋଟେ ଭଙ୍ଗା ଖେଳନା ପରି ଆଡ଼େଇଦେବି । ମୋର ଚଲାପଥରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ହବାର ଦୁଃସାହସ କରନା ।

ଶର୍ମିଳା—ମୁଁ ଦୀପା ଭଳି ଦୁର୍ବଳମନା ନୁହେଁ, ପାଠକ ସାହେବ ! ମୁଁ ଶର୍ମିଳା ଚୌଧୁରୀ ! ଡାକ୍ତର ନିବେଦ ସାହାଣୀଙ୍କ ଭଳି ବଲିତଫେରନ୍ତା ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଯିଏ ଅନାୟାସରେ ଫାଙ୍କି-ଦେଇ ଗୁଡ଼ପଡ଼ି କରେଇନେଇ ପାରିଲି, ତା' ପକ୍ଷରେ ତୁମ ଭଳି ଗୋଟେ ଜାନୁଆରକୁ ଜବତ କରିବାକୁ ବେଶି ସମୟ ଲାଗିବନି । ତୁମ ଭଳି ଦେହଲୋଭୀ ପୁରୁଷଗୁଡ଼ାଙ୍କୁ ଗୋଟେ ଆଙ୍ଗୁଠି ଅଗରେ କେମିତି ନଚେଇବାକୁ ହୁଏ, ତା' ମତେ ବେଶ୍ ଜଣା ।

ପାଠକ—କ'ଣ ଚାହଁ ତୁମେ ?

ଶର୍ମିଳା—ବେଶି କିଛି ନୁହେଁ, ପାଠକ ସାହେବ, ପଚିଶ ହଜାର ଟଙ୍କା ହେଲେ ଚଳିଯିବ ।

ପାଠକ—What ! ପଚିଶ ହଜାର ଟଙ୍କା !

ଶର୍ମିଳା—କ'ଣ ବେଶି ହେଇଗଲା, ପାଠକ ସାହେବ ?

ପାଠକ—ମତେ ତା'ହେଲେ ତମେ blackmailing କରିବାକୁ ଚାହଁ, ନା ?

ଶର୍ମିଳା—ଏବେ ଦେଖ, ମିଃ ପାଠକ, ଥରେ ଯଦି ମୋର ତୁଣ୍ଡ ଖୋଲିଯିବ, ତେବେ ତୁମର ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ସମ୍ମାନ, ପ୍ରତିପତ୍ତି ଗୋଟେ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଧୂଳିସାତ୍ ହେଇଯିବ ।

ପାଠକ—ଶର୍ମିଳା !!

ଶର୍ମିଳା—Yes, Darling, ତୁମର ଆଜିର ଏ black business-ରେ ମୁଁ ବି ଜଣେ ପ୍ରଧାନ partner ଥିଲି । ଆଜି ସେଇ ସୂତ୍ରରେ ମୁଁ ଯଦି ମୋର shareଟା ଦାବୀ କରେ, ତେବେ କ୍ଷତି କ'ଣ ? ମୋ'ରି ସାହାଯ୍ୟରେ ଗୁପ୍ତ ସୁନା କାରବାର କରି ତୁମେ ଯଦି ଲକ୍ଷପତି ହେଇପାରିଚ, ତେବେ ମୁଁ ଭିକାରୁଣୀ ହେବି କାହିଁକି ?

ପାଠକ—ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବ୍ୟସ୍ତ ଅଛି, ଶର୍ମିଳା, ତୁମେ ପରେ ଆସ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋ ପାଖରେ କ୍ୟାସ ନାହିଁ ।

ଶର୍ମିଳା—କ'ଣ, କୁମାରୀ ହେଲେନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ କରିବାର ସମୟ ହେଇଯାଉଚି ?

ପାଠକ—ଶର୍ମିଳା !!

ଶର୍ମିଳା—ମୋର କ୍ୟାସ ଦରକାର ନାହିଁ, ଚେକ ହେଲେ ଚଳିଯିବ ।

ପୋ:ଇ:—(ଆସି) Good evening, Mr. Pathak !

ପାଠକ—Hallo, Inspecter, come on, ବସନ୍ତୁ ।

ପୋ:ଇ:—ଆରେ ଶର୍ମିଳା ଦେବୀ, ଆପଣ ବି ଏଠି ! ଶୁଣି ଖୁସି ହେବେ, ମି: ପାଠକ, ଆପଣଙ୍କର ସମୁଦାୟ ଟଙ୍କା ମିଳିଯାଇଛି, ଆଉ ତା' ସହିତ ଚୋର ବି ।

(ଚେୟାରରେ ବସିଲେ)

ପାଠକ—Congratulation, Inspecter, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଉଛି । କେଉଁଠୁ ପାଇଲେ ଟଙ୍କା ? ନୀହାର ସିଂ ଘରୁ ବୋଧହୁଏ ?

ପୋ:ଇ:—(ସ୍ମିତହସି) ହଁ, ମି: ପାଠକ ! ଆପଣ ଯଦି ଚୋରି ଯାଇଥିବା ଶହେଟଙ୍କିଆ ନୋଟଗୁଡ଼ାକର ନମ୍ବର ଦେଇ ନ ଥାନ୍ତେ, ତେବେ ଆପଣଙ୍କ ଟଙ୍କା ବୋଧହୁଏ ସହଜରେ ମିଳି ନ ଥାନ୍ତା ।

ଶର୍ମିଳା—ମୁଁ ବି ସେ ଲୋକଟାକୁ ସନ୍ଦେହ କରୁଥିଲି ! Inspector Hotel delightରୁ ଆମକୁ ନେଇ ସେଦିନ ଫେରିବା-ପରେ···

(କହି ନ ପାରି ଅଟକିଗଲେ)

ପୋ:ଇ:—ହୁଁ, ହୁଁ, କୁହନ୍ତୁ, ମିସେସ ସାହାଣୀ ଓରଫ ମିସ୍ ଶର୍ମିଳା ! ଫେରିବା ପରେ କ'ଣ ହେଲା ?

ଶର୍ମିଳା—ମୁଁ…ମାନେ, ମୁଁ…

ପୋ:ଇ:—ଆପଣ ଗୁରୁ ଦିନ ରାତିରେ ମି: ପାଠକଙ୍କ ସାଥିରେ Hotel delight କୁ ଯାଇଥିଲେ ନା ?

ଶର୍ମିଳା—ମୁଁ, ମାନେ…

ପୋ:ଇ:—ମି: ପାଠକ ମଦନିଶାରେ ବେହୋସ ଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ବ୍ୟାଗରୁ ଟଙ୍କାତକ ଅପସାରି କରି ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଜାଣତରେ ବ୍ୟାଗଟାକୁ ରାସ୍ତା ଉପରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଇଥିଲେ ନା ?

ପାଠକ—ଆପଣ ଏ କଣ କହୁଚନ୍ତି, ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ? ତା' ହେଲେ ମାଡ୍ଡାର ସିଂ ଘରୁ ଟଙ୍କା ବାହାରିଲା କିପରି ?

ପୋ:ଇ:—କେବଳ ଶର୍ମିଳା ଦେବୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରୁଥିଲି, ମି: ପାଠକ !

ଶର୍ମିଳା—ଏ ସବୁ ମିଛ କଥା । ମୋ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏ ଗୋଟେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ।

ପୋ:ଇ:—ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରନ୍ତୁ Miss Choudhury ! ଆପଣଙ୍କ ମ୍ୟାନେଜର ଜୟପାଲବାବୁ ଆଜି ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଟଙ୍କା ଡିପୋଜିଟ୍ କଲାବେଳେ ବ୍ୟାଙ୍କର ଏଜେଣ୍ଟଙ୍କଠାରୁ ଖବର ପାଇ ସମସ୍ତ ଟଙ୍କା ଜବତ କରାଯାଇଚି, ଆଉ ଜୟପାଳ ବାବୁଙ୍କଠୁ statement ମଧ୍ୟ ନିଆଯାଇଚି ।

ପାଠକ—Inspector, ଏ ଲେଡିଜୀପ୍ସ ରୂପର ଅନ୍ତରାଳରେ ଯେ ଗୋଟେ ଦସ୍ୟୁନାୟିକା ଲୁଚିରହିଥିଲା, ସେ ମୋର ଧାରଣା ନ ଥିଲା ।

ଶର୍ମିଳା—ପାଠକ ସାହେବ ! ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ! ଜଣେ ଭଦ୍ର-
ମହିଳାଙ୍କ ପ୍ରତି କିପରି ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ହୁଏ···

ପୋ:ଇ:—ଭଦ୍ରମହିଳା ? ବିବାହିତ ଜୀବନରେ ଯେ ନିଜ ମ୍ୟାନେଜରର ପାଖରେ ପ୍ରେମ ନିବେଦନ କରିପାରେ, କୁମାରୀ ଜୀବନରେ ଯେ ସାମାନ୍ୟ ଅର୍ଥ ଲୋଭରେ ନିଜର ମାନ ଇଜ୍ଜତକୁ ଗୋଟିଏ ପରପୁରୁଷ ପାଖରେ ଅର୍ପଣ କରିପାରେ, ସେ ପୁଣି ଭଦ୍ରମହିଳା ? ଚାଲନ୍ତୁ, ଶର୍ମିଳା ଦେବୀ, ଆଇନ ପାଖରେ ଭଦ୍ର ଅଭଦ୍ର ସବୁ ସମାନ ।

ଶର୍ମିଳା—You shutup !

ପୋ:ଇ:—ଆପଣଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସବୁ ପ୍ରମାଣ ମୁଁ ଯୋଗାଡ଼ କରିସାରିଛି । ଥାନାକୁ ଚାଲନ୍ତୁ । ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ arrest କଲି ।

ପାଠକ—ଯାଅ ଶର୍ମିଳା, ଆଇନ କୁ ଫାଙ୍କିଦେବାର ଚେଷ୍ଟା କରନା ।

ପୋ:ଇ:—ଶୁଣି ଖୁସି ହେବେ, ମି ପାଠକ, ମୀହାର ସିଂ ଖୁବ ଅଳ୍ପ ଦିନ ଭିତରେ ମୁକ୍ତି ପାଇବ । ଆଚ୍ଛା, ମୁଁ ତେବେ ଆସେ । Good night. ଚାଲନ୍ତୁ, ଶର୍ମିଳା ଦେବୀ !

(ପୋଲିସ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟର ଶର୍ମିଳାକୁ
ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଚାଲିଗଲେ)

ପଞ୍ଚମ ଦୃଶ୍ୟ

[ମିଃ ପାଠକଙ୍କ ଘର । ମିଃ ପାଠକ ସୋଫାରେ ବସି ସୁରା ପାନ କରୁଥିଲେ । ହଠାତ୍ ବାହାରୁ ଆସିଲା ନୀହାର ସିଂ ମୃତ ଦୀପାଳୀକୁ ନେଇ । ନୀହାରକୁ ଦେଖି ପାଠକଙ୍କ ହାତରୁ ପାନପାତ୍ର ଖସିପଡ଼ିଲା ଓ ସେ ଚିତ୍କାର କରିଉଠନ୍ତି]

ପାଠକ—ନୀହାର ସିଂ !

ନୀହାର—ହଁ, ସାହେବ ! ନମକସଚ୍ଚା ନୀହାର ସିଂ ଆଜି ତା'ର ମାଲିକ ଦୁଆରକୁ ଫେରିଆସିଚି । ହେଲେ ଖାଲି ହାତରେ ଆସିନି, ସାହେବ ! ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ନେଇଆସିଚି ତା' ଜୀବନର ସର୍ବଶେଷ ଓ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉପହାର । ନେବେ ନା ?

ପାଠକ—ନୀହାର ସିଂ ! ତମେ ହୋସ୍‌ରେ ଅଛ ତ ?

ନୀହାର—ବେହୋସ ତ କେବେ ହୋଇନି, ସାହେବ ! ତା' ହୋଇଥିଲେ ଆଦରର ଝିଅ ଦୀପାକୁ କ'ଣ ମେମସାହେବ କରି ଏ ବଙ୍ଗଲା ଭିତରକୁ ଆଣିଥାନ୍ତି ? ଦେଖୁଚନ୍ତି, ଦେଖୁଚନ୍ତି ସାହେବ, ଦୀପା ମୋର କେମିତି ବେଶ ହୋଇଚି ? ପାଦରେ ତାର ବଳମ୍ବିତ ଘୁଙ୍ଗୁର, ହାତରେ ତା'ର ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି !

(ହସିଚି)

ପାଠକ—ପ୍ରଳାପ ବନ୍ଦ କର, ନୀହାର ସିଂ !

ନୀହାର—(ସ୍ମିତହସି) ମୁଁ ପ୍ରଳାପ କରୁଚି, ସାହେବ ? ଆପଣ ଦେଖିପାରୁନାହାନ୍ତି ମା ମୋର କେମିତି ବଡ଼ା ବଡ଼ା ନୋଟର ପାହାଡ଼ ଉପରେ ନାଚି ଗୁଲଚି ? ଶୁଣି ପାରୁନାହାନ୍ତି ତାର ଘୁଙ୍ଗୁରର ମୂର୍ଚ୍ଛନା ? ସବୁ ମେମସାହେବଙ୍କଠାରୁ ସେ କେତେ ସୁନ୍ଦର ! ସମସ୍ତେ କହୁଚନ୍ତି, ମା କୁଆଡ଼େ ମୋର ମରିଯାଇଚି । ତାକୁ କୁଆଡ଼େ ଆପଣ ମାରିଦେଇଚନ୍ତି । ସେ କ'ଣ ସତରେ ମରିଯାଇଚି, ସାହେବ ?

ପାଠକ—ନୀହାର ସିଂ ! ତମେ ଚାଲିଯାଅ ।

ନୀହାର—ଭୟ କରୁଛନ୍ତି, ସାହେବ ? ମୋ ମା'କୁ ଛାଡ଼ି ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ଯିବ ? ସେ ପରା ନୂଆ ମେମସାହେବ ହେଇଛି । ଆପଣ ତାକୁ ସାଙ୍ଗରେ ମଟରରେ ବସେଇ Hotel delightକୁ ନେବେ ନା ହଲେ ସାହେବ, ମଟରଗାଡ଼ିଟା ଠିକ୍ ଅଛି ତ ?

ପାଠକ—ନୀହାର ସିଂ ! ତୁମ ମୁଣ୍ଡ ଠିକ୍ ନାହିଁ ନା କ'ଣ ? ଦୀପା ତୁମର ମରଯାଇଛି ।

ନୀହାର—(ଚିତ୍କାର କରି) ପାଠକ ସାହେବ ! ଦୀପା ମୋର ମରି-ଯାଇଛି ? ତା'ହେଲେ ସେମାନେ ସବୁ ସତ କହୁଥିଲେ । ଆପଣ ମୋ ମା'କୁ ମାରିଦେଇଛନ୍ତି । ଆପଣ ମୋର ସର୍ବନାଶ କରିଛନ୍ତି ।

ପାଠକ—କିଏ କହିଲା, ମୁଁ ତୁମର ସର୍ବନାଶ କରିଛି ? ତୁମର ସର୍ବନାଶ ପାଇଁ ଦାୟୀ ତୁମର ଅବସ୍ଥା, ତୁମର ପରିସ୍ଥିତି, ଆଉ ତୁମର ବିରାଟ ପରିବାର । ମଣିଷ କରି ଗଢ଼ି ତୋଳି-ବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ନ ଥାଇ ଏତେଗୁଡ଼ିଏ ଅବାଞ୍ଛିତ ସନ୍ତାନଙ୍କୁ ଜନ୍ମ ଦେଇ ନିଜର ସର୍ବନାଶକୁ ନିଜେ ଡାକିଆଣିଛ । ଆଉ ସେଇ ଭୁଲର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ କରିବାକୁ ଯାଇ ଦୀପା ତୁମର...

ନୀହାର—ନା, ତମେ ତାକୁ ମାରଦେଇଚ । ମୁଁ ବି ତୁମକୁ ଗୁଣ୍ଡ଼ଦେବନି । ମୁଁ ତୁମକୁ ଖୁନ କରିବି । (pause) ନା, ନା, ଦୀପା ମୋର କେବେହେଲେ ମରିପାରେନା । ନୀହାର ସିଂ ବଂଶର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦୀପଶିଖା କେବେହେଲେ ଲିଭିପାରେନା । ଦେଖୁଚନ୍ତି, ମା'ମୋର କମିତି ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ଶୋଇପଡ଼ିଚି ? ଶୁଣିପାରୁଚନ୍ତି ସେ କଣ କହୁଚି ? (pause) କ'ଣ କହିଲୁ , ମା ? ଆମେ ଚାଲିଯିବା ? ହଁ, ଆମେ ଚାଲିଯିବା ଯୋଉଠି ନ ଥିବ ପାଠକ ସାହେବର ଲୋଲୁପ ଦୃଷ୍ଟି, ଯୋଉଠି ନ ଥିବ ପୋଲିସର ନିର୍ମମ ଅତ୍ୟାଚାର ! ଏ ଆଲୋକ ଆମେ ସହିପାରିବାନି, ମା ! ସେଇ ଘନ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ତୋତେ ଲୁଚେଇ ରଖିବି । ଆମକୁ କେହି ଦେଖିପାରିବେନି, କେହି ଖୋଜି ପାଇବେନି । ଆ ମା, ଆମେ ଚାଲିଯିବା ।

ପାଠକ—ନୀହାର ସିଂ !

ନୀହାର—ଦୀପା !

(ନୀହାର ଦୀପା ଉପରେ ଲୋଟିପଡ଼ି ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ କରିଚି)

ପାଠକ—ନୀହାର ସିଂ ! ଜୀବନସଂଗ୍ରାମରେ ତମେ ଜିତିଗଲ, ନୀହାର ସିଂ ! ହେଲେ ମୁଁ ହାରିଯାଇଚି । ଭବିଷ୍ୟତର ନିରନ୍ଧ୍ର ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ବଳିଦାନର ଆଲୋକବର୍ତ୍ତିକା

ନେଇ ତୁମେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଅମର ହେଇ ରହିଗଲ ।
ମତେ କ୍ଷମା କରିବ ନୀହାର ସିଂ, ମତେ କ୍ଷମା କରିବ !

(ହାତ ଯୋଡ଼ି ପ୍ରଣତ ଜଣାଇଲେ ।
ଧୀରେ ଧୀରେ ନଇଁଆସିଲା

ଯବନିକା

...ଧୀଶୀନ ନାଟ୍ୟସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା

...ତୁଳସୀ : କାଳଜ୍ୟୋସ୍ନା
...ବୃଷ୍ଟା : ଗର୍ଭିଣୀ ରାଧା
ଏ କଣ : ଅର୍ତ୍ତନାଦ
...ାଧା ଓ ଛନ : ମଧୁଚେମା
...ନଃସ୍ପଳିକା : ସଂଚ୍ଚ
...ଲମାଷ୍ଟର : ଅସଫଳ
...ମାରକାଟିନ : ଆ ଷ୍ଟରେ
...ସ୍ୱକଣ୍ଡଳ : ଜଆସ(କନ୍ୟା
...ନାଫସଲ
...ଙ୍ଗାବେଦେକ
...େ ସ୍ୱର୍ଗ ବଦାସ୍
...ଖ ଧକଳରା
...ମୂରଙ୍କାର
...ବାଦଳମାନେ
...ନ ପ୍ରଶ୍ନଧିକଠାରୁ
...ଜାଳପାନ ରଣୀ
କଳାପାନ ଟୀକା

ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା (ବ) ଦ୍ୱାରା

ମମତା
ଶିକାର
ପ୍ରତୀକ୍ଷା
ପିପାସା
ସେବିକା
ସାବତ ମା
ମ୍ୟାନେଜର
ଭଗିର ଶର୍ମ
ଆଜି ଓ କାଲି
କପଟପାଶା
ପର ପୁରୁଷ
ମାଣିକଯୋଡ଼
ମାଙ୍କୁଷଙ୍କ କେଢ
ବୈଷ୍ଣବୀର ସଂସାର
ଅମାବାସ୍ୟାର ଜହ୍ନ
ସ୍ୱାଗତରେ କ'ଣ

ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା (ଏ) ଦ୍ୱାରା

ମଧୁଚନ୍ଦ୍ର
ଜାଗରଣ
ଲକ୍ଷହୀରା
ସିଂହଦ୍ୱାର
ରାଜମୁକୁଟ
ଗୋପନକଥା
ରକ୍ତର ଡାକ
ସାଗରଗର୍ଭରେ
ଅସତ୍ୟ ସହର
ଅଖଣ୍ଡଜ୍ୟୋତି
ନର-ନାରାୟଣ
ଏକ୍ ଦୁଇ ତିନ୍
ନରୋତ୍ତମ ଦାସ କହେ
ଦୁଃଖ କରିବାର କହୁନାହିଁ

ଜନତା ରଙ୍ଗମଞ୍ଚ

ଆକାଶ
କାପୁରୁଷ
ଯାଯାବର
ଅ ଆ କ ଖ
ଶେଷ ଶ୍ରାବଣ
ପାପ ଓ ପୁଣ୍ୟ
ବନବେଦେଶ
ଏମିତି ବି ହୁଏ
କା' ଆଗେ କହିବ
ଆପଣ ବୁଝନ୍ତୁ
ଅନ୍ଧକାରର ପୂର୍ବ

କଳାଶ୍ରୀ ଦ୍ୱାରା

ଶାସ୍ତି
ଛଉମାଟି
ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ନାନ
ହେମ ହରିଣୀ
ସେଦିନ ସକାଳେ...
ସତର ବର୍ଷ ପ...
ବ କଲ୍ୟାଣୀ